

CELJSKI OKRAJ: 825 milijonov

- DELOVNE ORGANIZACIJE, DELAVCI IN USLUŽBENCI PRESEGLI PRIČAKOVANJA
- V VEČINI OBČIN TUDI OSTALI OBČANI NISO ODPSTOPILI OD PREDVIDEVANJ
- NEKATERA KMETIJSKA OBMOČJA, ZLASTI CELJSKO, DALEČ ZAOSTAJAJO

Vpis ljudskega posojila je zaključen. Od izvršnega sveta SFRJ predvidena vsota je v državnem merilu prekoračena za 10 milijard. Tudi v celjskem okraju lahko z zadovoljstvom in ponosom ugotovimo, da smo presegli pričakovanja, računajoč na idealno razdelitev bremena vpisa po odhodku vseh kategorij vpisnikov, za približno 22 odstotkov. Zasluga za to, smo kot skupnost delovnih ljudi v

merilu okraja tako častno izpolnili svoj moralni in humani dolg do naše skupne jugoslovanske tragedije, pripada delovnim organizacijam in družbenopolitičnim skupnostim, delavcem in uslužbencem, ostalim občanom in v polovici vseh občin v okraju tudi kmetom. Da kmetje v okrajnem povprečju zaostajajo za rezultati vpisa pri ostalih kategorijah je povzročil slabši vpis med kmeti šestih občin

OSTARELI KMETJE - DRUŽBENI IN NE SOCIALNI PROBLEM

V srčno sta imela skupno sejo svet za zdravstvo in socialno politiko ter svet za kmetijstvo in gospodarstvo pri okrajni skupščini v Celju in načela eno izmed najbolj perečih vprašanj — problem ostarelih in višinskih kmetov. Analitična služba pri okrajni skupščini je pripravila temeljito študijo tega družbenega problema, ki ga doslej vse premalo občutimo kot družbeni problem in ga skušamo v posameznih primerih reševati zgolj s stališča humanih nacer.

Problem pa ni le pereč in ni nekaj, kar bi lahko odlašali tako kot smo doslej. Nujen proces industrializacije in promala skrb za višinskega kmeta sta porajala beg mladih ljudi z odročnih kmetij in to stanje se še vedno nadaljuje. Dobilo pa bo še večjo ostrino ta hip, ko bodo delovni kolektivi še uspešneje reševali vprašanje stanovanj svojih delavcev. Na ta način bo zamrlo veliko število polproletarskih kmetij, ki bodo kljub svoji osnovni vrednosti — zemlji — postala družbeni problem. Kompleksen vpogled v to problematiko nam kaže na dokaj nepravilno politiko občin do tega vprašanja, kajti to ni moč reševati z blago davčno politiko, niti s preseljevanjem in še manj s podporami. Eno kot drugo vodi zgolj do

odpora, do zmanjšanja narodnega bogastva, do manjših dotokov davčnih sredstev v okviru občine ali celo v nekaterih primerih do povsem spremenjene fiziognomije poprej naseljenih višinskih področij.

Trenutno je na področju našega okraja 951 oseb na kmetijah, ki so stare nad 65 let in v večini primerov potrebujejo pomoč in nego. Vidneje pa je to še s pregledom vseh kmetij, ki jih imamo na našem področju 17.508. Od teh dobra desetina že sedaj zahteva, da se jim zemlja odkupi za protivrednost, ki jim bo omogočila, da se preživijo. Ti podatki temeljijo na osnovi aprilskih raziskav in je ta problem danes še obsesnejši.

Mnenja o tem so žal deljena. Kmetijski strokovnjaki menijo, da ta problem ni še tolikšen, da bi ga morali takoj reševati. Analiza pa kaže, da je dejansko stanje zdaleka bolj pereče kot si lahko mislimo in tu ni govora o problemu socialne službe, temveč se tu srečujemo s splošnim družbenim problemom, ki terja takojšnjo akcijo za rešitev.

In nujno se tu srečamo z vprašanjem, kdo naj vodi politiko socializacije vasi, če je za zadrugo ali društveno posestvo delokrog reševanja le v zanimivih površinah. Vsaka laična rešitev pa je lahko le trenutna. —že.

(Celje, Sevnica, Videm-Krško, Šmarje, Slovenske Konjice in Laško). Od teh občin je seveda daleč najslabši vpis bil v celjski občini, kjer je od približno 2400 čistih kmetov posojilo vpisalo le 1000 kmetov in še tu v povprečju 2600 dinarjev na vpisnika.

Ker bomo podrobno, po potrebi tudi korigirano, vpisa po kategorijah in občinah objavili v eni izmed prihodnjih števil, bi tokrat ne objavili običajne tabele. Končno stanje vpisa še ni do potankosti jasno, vendar zanesljivo je, da je celjski okraj v tritedenski akciji vpisa ljudskega posojila zbral 825 milijonov dinarjev. V skupnih zneskih se z rezultati vpisa) po gospodarski moči in dohodku) občine takole razvrstijo: Celje 338.520.000, Slovenske Konjice 42.108.000, Šmarje 45.389.000, Sentjur 17.470.000, Videm-Krško 74.214.000, Zalec 82.554.000, Brežice 39.335.000, Velenje 83.159.000, Mozirje 25.504.000, Laško 30.308.000 in Sevnica 27.394.000 dinarjev. Tako je po primerjavi zbrane vsote in gmotnih razmer med kategorijami vpisnikov. Če pa računamo na popoln uspeh politične akcije, kakršna je bil vpis, potem lahko ugotovimo, da so najboljše občine, po tem vrstnem redu hkrati med onimi, ki pa pri vpisu med kmeti niso žele najboljših uspehov. To pomeni, da podedelje v teh občinah ni bilo dovolj politično obdelano, da se tam politične organizacije niso dovolj prizadevale in da na teh področjih kmečki človek ne kaže tolikšne zrelosti kot v nekaterih drugih, prav tako kmečkih področjih.

Vpis posojila je bila politična akcija in kot tako jo moramo tudi obravnavati sedaj, ko bomo delali politične analize, ko bomo ocenjevali zavest in humanost naših ljudi skozi prizmo vpisa. Vpis ljudskega posojila nam bo zanesljiv barometer za prihodnje, tako za delo naših političnih organizacij, kot za obravnave in odločanje takrat, kdo si v naši družbi zasluži večje pozornosti in pomoči in kdo manj. Kot rečeno, kaj več o tem bomo v našem listu obravnavali v eni izmed prihodnjih števil.

-ec

Vaše izkušnje bodo za nas dragocene

JE DEJAL GOSPOD BILDAD KAGIA, ŠEF KENIJSKE DELEGACIJE NA OBISKU V CELJU

V Jugoslaviji se na obisku nahaja kenijska delegacija stranke KANU (Kenijska afrikanska nacionalna uni-

PODPREDSEDNIK SKUPŠČINE SRS dr. Marijan Brečelj

V KRAJU TRAGEDIJE V DOLINI VAIONT

V soboto je v dolino Vaiont v sosednjo Italijo prispela delegacija iz SR Slovenije. Na čelu delegacije je bil podpredsednik slovenske skupščine dr. Marijan Brečelj, spremljal pa ga je generalni konzul SFRJ v Trstu, tovariš Rudi Janhuba. Po ogledu posledic strahovite katastrofe (beri članek na 16. strani) je slovenska delegacija skupaj z lokalnimi oblastmi na območju nesreče v pokrajini Belluno in Videm vodila razgovor o možnostih in oblikah pomoči, ki bi jo Slovenija nudila oblastem in prebivalstvu prizadete doline Vaiont.

-ec

ja). Ob svojem obisku v Sloveniji je delegacija obiskala tudi celjski okraj. Šef delegacije je g. Bildad Kagia, pomočnik ministra za prosveto in dolgoletni politični sodelavec legendarnega premierja Kenijatta. V delegaciji so bili še: pomočnik ministra za obrambo N. Vajali, in devet drugih članov parlamenta ter voditeljev KANU.

Delegacijo v Celju sprejel predsednik okrajne skupščine Peter Sprajc ob navzočnosti predsednika OO SZDL Jožeta Marolta, podpredsednico okrajne skupščine Milene Štiffar-Vršnikove, tajnika okrajne skupščine Aleksandra Svetine in drugih predstavnikov.

Goste so pozdravili tudi pionirji in jim izročili šopke rož, nato so gostitelji goste zadržali v daljšem razgovoru na sedežu okrajne skupščine. Goste je predvsem zanimal naš komunalni sistem, ureditev oblastnih organov, odnosi med komunami, okrajem, republiko ter zvezo. Z zanimanjem so spremljali razlago predsednika Petra Sprajca in ostalih vodilnih tovarišev o sedanjem razvoju našega družbenega in političnega življenja, vendar so želeli zvedeti kaj več tudi o oblikah političnega življenja v povojnih letih, ker jim naše izkušnje, kot je šef delegacije g. Kagia poudarjal, lahko ogromno koristijo, saj bo Kenija dobila v decembru svojo popolno neodvisnost.

Kenijski voditelji so v kratkih besedah obrazložili tudi glavne značilnosti in etape njihovega boja za neodvisno Kenijo, za njihov socialni, kulturni in ekonomski preporod.

Visoki gostje iz dežele, ki vse bolj navezuje in krepi prijateljske stike s SFRJ, so si ogledali Celje s Starega gradu, se zanimali za našo zgodovino, zlasti za naš osvobodilni boj. Ogleдали so si tudi spomenik NOV na Slandrovem trgu in po kosilu, ki jim ga je priredil predsednik okrajne skupščine, obiskali še Velenje.

J. Kr.

V krški občini ugodni rezultati

Vpis posojila pri zasebnih kmetovalcih se je zlasti zadnje dni močno povečal. Na vpisnem mestu kmetijske zadruge v Vidmu-Krškem je vpisalo 609 kmetovalcev 2.229.000, v Kostanjevici 377 kmetovalcev 1.106.000 in v Brestanici 313 kmetovalcev 991.000 din. Kmetovalci so torej vpisali skupno 4.326.000 din.

OD 17. DO 27. OKTOBRA

Med 17. in 23. oktobrom po večini oblačno s pogostim deževjem, nato za 2 do 3 dni izboljšanje. Okrog 26. oktobra zopet dež z močnejšo ohladitvijo (po gorah nad 800 metrov zagr).

-ec

Neosnovani očitki osnovni organizaciji v Malgajevi ulici

Nekateri časopisi kot je »Mladina«, »Tovariš«, dalje »Arena«, in morda še kateri, so v zadnjem času precej pisali o primeru Janka Cvetka, direktorja mehanične delavnice iz Celja, ki je s svojim nepravilnim ravnanjem z nediscipliniranim vajencem storil dejanje, ki ni v skladu s socialističnimi odnosi, še manj pa moralno-političnim likom komunista. Hrup, ki je okoli tega primera razburkal javnost, je bil povod, da je bilo treba ukrepanje proti Janku Cvetku pospešiti. V takem smislu so ukrepali občinski politični organi. Tako se je občinski komite ZKS poslužil svoje pravice in tovariša Cvetka obravnaval na svoji seji ter mu izrekel kazen izključitve iz Zveze komunistov.

Janko Cvetko je bil član osnovne organizacije v Malgajevi ulici, ki je o njegovem primeru razpravljala. Res je, da osnovna organizacija ni reagirala na dogodek tako ekspeditivno, kot bi to morala spriči aktualnosti in javnosti razvpitega primera, vendar so očitki v nekaterih časopisnih vesteh, da organizacija ni imela namena kaznovati svojega člana, neosnovani. Na izrednem sestanku v ponedeljek zvečer, ki mu je prisostvoval sekretar občinskega komiteja ZKS tovariš Stane Divjak in še trije člani komiteja, je bilo ugotovljeno, da je bila celotna organizacija enotna v stališču, da je treba Janka Cvetka kaznovati. Zato je osnovna organizacija izbrala komisijo, ki naj bi primer raziskala. Pri tem pa je bila osnovna organizacija nekoliko počasna in jo je občinski komite prehitel v pripravi, da so razpoložljivi dokazi o teži prestopka tovariša Cvetka tolikšni, da je bila nadaljnja izguba časa nepotrebna.

Sestanek osnovne organizacije je torej pokazal, da so očitki o nezainteresiranosti članov ZK v Malgajevi ulici, njihovi pristranosti in nesposobnosti neutemeljeni. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da je članstvo te organizacije precej neenotno pri kvalificiranju prestopka tovariša Cvetka. To je bilo očitno v razpravi, kot tudi pozneje v rezultatu glasovanja. Nad polovico članov je glasovalo za prižbo osnovne organizacije zoper višino kazni, ki jo je izglasoval občinski komite, prav tako pa je več kot polovico članov bilo za pritožbo zoper postopek občinskega komiteja, oziroma smatrali so, da primer ni bil tako pereč, da bi komite moral uporabiti svojo izjemno pravico o kaznovanju člana njihove osnov. organizacije.

J. Kr.

V soboto je bil v Narodnem domu sprejem pionirjev celjskih osnovnih šol in prosvetnih delavcev, ki vodijo pionirske organizacije. Sprejem je priredil predsednik občine tovariš Marijan Učakar (na sliki sprejema darilo pionirskega odreda XIV. divizije iz Dobrne). Na sprejemu so bili navzoči predstavniki političnih organizacij v občini in predstavniki okrajne zveze ter občinskega društva prijateljev mladine. Zlasti so bili pionirji veseli navzočnosti narodnega heroja generalmajorja Jake Rojske, ki jim je pripovedoval o pionirjih, njihovem delu in hrabrosti med narodnoosvobodilno vojno.

Pionirji so se dalj časa prav pristrano pogovarjali s političnimi delavci in jih vse po vrsti obdarili z izredno lepimi izdelki. Le-te so izdelali učenci osnovne šole v Dobrni v času tehničnega pouka. Na koncu so se prosvetni delavci, ki se s tolikšno vnemo in prizadevnostjo ukvarjajo s pedagoškim vodstvom pionirskih odredov, zadržali še v razgovoru s političnimi predstavniki, bili pri tem deležni zasluženega priznanja, hkrati pa so se dogovarjali o nadaljnjem delu pionirskih organizacij na osnovnih šolah v celjski občini.

-ec

Te dni so končno slovesno podpisali trojni sporazum o atomskem stopu, ki ga je s podpisom podprla skoraj vsa človeška družina na svetu. Seveda marsikak podpis ni iskren, kakor kaže spremljiva podpisa v dnevnem tisku in komentarji ob drugi rundi razorožitvenih pogovorov med tremi atomskimi silami. Eden takih temnih tonov, ki naj bi mirno vzdružeje razviharil, je te dni gnal svoje valove nezaupanja iz Zpadne Nemčije, ki ji razgovori med Zpadom in Vzhodom nikoli niso bili všeč. Takole pravijo: »Amerikanci, nikar ne zaupajte! SZ ima satelite, vesoljske ladje, s katerih z raketnim orožjem obvlada ves planet, tega pa ZDA zaradi še ne zmorejo«. Strah ima velike oči in tako opirajo svoje trditve tudi na izjave Terješkovne na Kubi in Gagarina v Parizu, vse z enim samim namenom, da bi razorožitvena prizadevanja speljali na slepi tir, ki ga poznamo že deset let.

So znamenja, ki kažejo, da si glede atomov obe strani vendarle nekaj verjameta. SZ ne bi prenesla atomske oborožitve Nemčije, zato so ji ZDA dale posebno jamstva v primeru, da bi prišlo do multilateralne atomskega orožja. Ob slovesu, ki ga Nemčija pripravlja Adenauerju, je tako zagotovitev toliko važnejša, saj je Adenauer v zadnjih časih izrazil na svoj način vso nemški politiko proti Vzhodu, celo proti pošiljki žita je govoril, češ, če SZ ne bo imela kruha, tudi njene rakete ne bodo tako močne. Seveda tak senilni pogled na svetovno politiko ni našel odprtih ušes na Zpadu, v nemški antikomunistični histeriji pa je bil vidno zabeležen, kakor vse druge besede v oporoki moža, ki je po vojni dosledno skrbel za netivo hladne vojne v središču Evrope.

Poleg Adenauerja se nerad poslavljata tudi Macmillan, čeprav odhod ovija v frazo, da tako tjerja koristi države. Laburisti so spontano izkoristili najrazličnejše težave konservativcev in Wilson vedno znova ponavlja, da je bodočnost socialdemokratska. To najbrž ne bo veljalo za Francijo, kjer de Gaulle v pričanju, da mimo njega nihče ne more dati Franciji tega, kar ji more dati on, prav nič ne misli na odhod. Nasprotno, zamislil si je svoj koncept, kako privabiti k Franciji del afroazijskega sveta in tako oživetiti staro imperialistično Francijo.

Del te Francije je Južni Vietnam, v katerem je vlogo nekdanjega francoskega gospodarja prevzela Amerika. Ko so gospe Nhu rekli, da bodo ZDA ukinile pomoč Diemu, je rekla nekako takole: »To bi pomenilo odtegniti rešilno vrh utopljenicu v trenutku, ko je že segel po nje«. Izjava je značilna in ne obeta nič dobrega. ZDA so tudi po novi pelustraciji Diemove politike pričarane, da bodo Vietkong vojaško premagale. Ker je za Vietkongom LR Kitajska, pomeni to zelo sumljivo samozavest. Ni čuda, če Zpad triumfira zaradi notranjih razpok na Vzhodu in da je zastopnik KP Indije nedavno govoril, naj se prekinjeni razgovori med sovjetsko in kitajsko partijo obnove.

Hudih časov se tudi še ni rešila Alžirija, prav tako nekdanja francoska kolonija. Ben Bela je s svojim trdnim socialističnim programom trdno povezal jedro oblasti, naletel pa je na nasprotnike, ki si sicer za ščit tudi jemljejo socializem, v resnici pa branijo svojo osebnost korist in bi radi napredek dežele zavrlji s coklo institucij starega reda v deželi. Spričo položaja v svetu ni vseeno, kako bo Alžirija krizo prebolela.

T. O.

Za enotnost požarno varnostne službe

Te dni so bile tudi v celjskem okraju skupščine občinskih gasilskih zvez, na katerih niso ocenjevali samo dela v preteklem obdobju, marveč predvsem osvojili nekatere smernice za bodoče udejevanje. Vsi zbori so potekali v znamenju priprav na bližnji kongres Gasilske zveze Slovenije, ki bo tako v vsebinskem kot organizacijskem pogledu prinesel pomembno prelomnico.

Medtem ko je bila doslej za organizacijo požarnega varstva značilna dvo in celo večstopenjska, ki je škodljivo vplivala na enotnost organizacije, na enotnost akcije v primeru požarne ali elementarne nesreče, pa tudi racionalnega izkoriščanja sredstev in strokovnih kadrov, naj bi prav kongres, ki bo novembra meseca v Ljubljani, utrdil enotnost požarno varnostne službe in v tej zvezi sprejel tudi vse potrebne poveljnike, statute itd.

Skratka gre za to, da pridemo tudi v gasilstvu do enotne organizacije, ki je pravzaprav višja organizacijska stopnja. Zato zdaj ni več govora o različnih koncepcijah te organizacije, temveč o organizaciji, oziroma o enotni požarno varnostni službi, v kateri se bodo koncentrirala vsa sredstva in vsi kadri.

Taka enotna organizacija pa seve-

da dovoljuje, glede na stanje, tri tipe organizacijskih enot. Tu gre za prostovoljna gasilska društva, ki bodo predvsem delovala na osnovi samoprispevkov in ki bodo tudi v naprej obdržala vse naloge, ki jih izvajajo že doslej. V mnogih primerih so te organizacije pomembni družbeno politični činitelji na vasi, ki razširjajo svojo dejavnost ne samo na strokovno gasilsko področje, na vzgojo prebivalstva, temveč tudi na kulturno prosvetovno polje in podobno. Naslednja organizacijska oblika so tista prostovoljna gasilska društva, ki že imajo nekatere elemente profesionalizma. V praksi izgleda to tako, da ima na primer prostovoljno gasilsko društvo v večjem kraju plačanega šoferja, mehanika, plačana stalno dežurno službo, instruktora itd. Zraven tega pa seveda še določeno število prostovoljnih članov. In končno — tu so še popolnoma profesionalne enote, ki bi delale oziroma že delajo v večjih mestih in drugod.

Po načrtu naj bi bile vse te organizacijske enote povezane v občinske, okrajne oziroma v republiško gasilsko zvezo.

Smisel enotnosti požarno varnostne službe ne temelji na nenačrtnem povečanju profesionalnih kadrov;

tudi tu mora prevladovati načrtnost in smotrnost. Bolj kot za to, gre za smotrnno koriščenje vseh razpoložljivih sredstev, ali z drugimi besedami — s čim manjšimi stroški doseči čim večje izkoriščanje vseh sil, umskih in ostalih. Vse to pa je treba podrediti enotni organizaciji, z internimi postavljenimi odnosi, enot-

no politiko, planiranim razporejanjem sredstev, kadrov, šolanja kadrov itd. Nasilec te enotne požarno varnostne službe pa bodo gasilske zveze.

Kot kaže bo na tej osnovi bližnji kongres Gasilske zveze Slovenije sprejel jasn program dela za naslednje obdobje.

Vse priznanje mladini

Sklanjal sem se nad pisalno mizo, listal po debelem svežnju aktov in pričel zamišljeno prebirati neka poročila. Dajal je močan in prepričljiv vtis človeka, ki z vglajeno doslednostjo in vztrajnostjo izpolnjuje svoje obveznosti. Na njegovi zunanosti pa nisem videl sledov utrujenosti, čeravno prihaja vsak dan v službo v Krško iz sedem kilometrov oddaljene vasi Gorica pri Velikem Podlogu. Tak je 25-letni predsednik občinskega komiteja mladine v Vidmu-Krškem MAKS UNETIC. Poln mladostne moči in zaupanja v bodočnost. Dober tovariš v krogu svojih sodelavcev in aktiven član okrajne skupščine.

KDAJ STE SE OGRELI ZA DELO Z MLADINO? Ze leta 1955. Takrat sem namreč pričel aktivno delati v mladinski organizaciji v Velikem Podlogu. Bil sem več let predsednik te organizacije, ki je kar trikrat zapovrstvo sprejela prehodni pokal dneva mladosti.

VAS OSNOVNI POKLIC? Strojni ključavničar.

ALI SE KAJ STUDIRATE? Obiskujem tretji letnik večerne ekonomske srednje šole.

VAM JE VOJNA VIHRA PRIZANESLA? Ni mi prazanesla. Nisem občutil strahote vojne, bil sem takrat še otrok. V kasnejših letih pa sem občutil izgubo matere, ki je podlegla posledicam vojne.

NAJVAŽNEJSI SKLEPI ZADNJE MLADINSKE KONFERENCE? Vključiti čimveč mladine v organizacijo ter aktivno delo v ostalih družbeno-političnih organizacijah. Doseči v vseh pogledih čimveč uspehov.

ALI STE TO USPELI? Smo. Ustanovili smo mladinska aktiva v Presladi in v Bregah. Število članstva v mladinski organizaciji pa se je povzpelo od 1730 na 1945.

NAJDELAVNEJSA MLADINSKA ORGANIZACIJA V OBCINI? Govoriti moramo v množini. Delavne so mladinske organizacije v Velikem Trnu, Brestanici, Leskovcu. Ne zadržajo pa tudi: aktiv indu-

strije perila v Kostanjevici, organizacija v Velikem Podlogu in v Bregah.

NAJPRIZADEVNEJSI PREDSEDNIK MLADINSKE ORGANIZACIJE?

Franc Zaren iz mladinskega aktiva na Velikem Trnu. ODZIV MLADINE PRI AKCIJI ZA POMOC SKOPJU?

Dober. Akcija »Mladina Skopju« je uspela. Zbrali smo okoli 90.000 dinarjev.

NAJAKTUALNEJSE TRENTNE NALOGE MLADINE V OBCINI?

V teku so letne mladinske konference. Aktivni morajo konference čimbolj vsebinsko, tehnično in organizacijsko pripraviti, tako, da mladim ljudem lahko prikazemo mesto in vlogo mladega človeka v naši družbi.

KDAJ STE SE POCUTILI V ZIVLJENJU SRECNEGA?

Nedvomno takrat, ko sem kot delegat prisostvoval VII. kongresu Zveze mladine Slovenije.

KATERI DAN V TEDNU VAM JE NAJBOLJ VSEC?

Nedelja.

DVOLITE MI, DA POSTAVIM ZELO IZRABLJENO VPRAŠANJE: VAS HOBY?

Ves prosti čas porabim za študij, pa mi ne preostaja prav nič časa za kakšno dejavnost, ki mi je posebno všeč.

ALI STE ZA TO, DA VAS NEHAM MORITI Z VPRAŠANJI?

Sem. Hvala!

Skromen, vztrajen in delaven predsednik ste, sem mu na koncu razgovora dejal. Tedaj pa je v Maksovih očeh nekaj vzvalovilo in pogledal me je ostreje. Občutil sem, da mu ta pohvala ni bila najbolj všeč in da mu je ljubše, če ga ocenjujejo uspehi njegovega dela. Drago Kastelic

Kolektiv štorske železarne za obnovo Skopja

Vsesplošni akciji za vpis ljudskega posojila za obnovo Skopja se je kolektivno vključil tudi delovni kolektiv Železarne Store. Takoj po razpisu tega posojila so sklicali izredno sejo političnega aktiva in razširjene seje vseh organov samoupravljanja. Pogovorili so se o vseh političnih in strokovnih pripravah za izvedbo vpisa posojila in sprejeli obvezo, ki jo je kolektiv odobril, da bodo iz skladov podjetja vpisali 12.650.000 dinarjev, člani kolektiva pa bodo z individualnimi posojili vpisali 15.000.000 dinarjev. Skupno torej 27.650.000 dinarjev.

Razen tega so člani kolektiva takoj prvi dan po katastrofalni nesreči oziroma potresi prispevali enodnevni zaslužek, ki je znašal 3.000.000 in podjetje iz skladov 2.000.000 dinarjev. Na vseh sestankih, ki so jih sklicali v ta namen, so člani kolektiva pokazali izredno veliko pripravljenost in solidarnost za pomoč makedonskemu narodu za obnovo Skopja.

Z vpisovanjem so pričeli že 25. septembra zjutraj. Do pretekle sobote, t. j. do 12. t. m. je vpisalo 95% članov kolektiva 14.214.000 dinarjev posojila.

Pri vpisu posojila so se najbolje izkazali člani kolektiva LIVARNE

VALJEV, ki so posojilo vpisali na manifestativni način kolektivno ter ga tudi močno preseglj že prvi dan v zgodnjih jutranjih urah. Njenemu zgledu so sledili obrati in delavnice mehanične, oddelka tehnične kontrole, uslužbenci, laboratorij in livarna sive litine.

M.

Svečana seja mladine

V Vidmu-Krškem je bila 14. oktobra svečana seja občinskega komiteja mladine. Posvečena je bila I. kongresu zveze slovenske mladine, ki je bil v Kočevski Reki. Slavnostni govor je imel predsednik občinskega komiteja mladine Maks Unetič. Seji so prisostvovali nekdanje skofjeve iz Kostanjevice in predstavniki političnega in občinskega vodstva. V imenu gostov je na seji spregovoril sekretar občinskega komiteja ZK Milan Ravbar, kije mladini zaželel še veliko uspehov.

D.

Jesen v Slovenskih Konjicah

Iz dela šentjurske občinske skupščine

Pretekli teden je bila v Sentjurju pri Celju pod vodstvom predsednika Petra Hlasteca redna seja občinske skupščine. Le-ta je najprej izčrpano obravnavala gospodarsko-finančno problematiko te občine do konca avgusta letošnjega leta. Fizični obseg proizvodnje do konca avgusta v primerjavi z istim obdobjem v lanskem letu se je povečal za 26,1%.

Za tem je skupščina sprejela več odlokov: odlok o določitvi gradbenih del, za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje, odlok o povrnitvi potnih stroškov odbornikom. Potrdila je tudi poslovnik občinske skupščine, odborniških komisij in svetov. Odlok o določitvi krajevnih skupnosti bo dala skupščina najprej v obravnavo zborom votlecev, šele potem bo o njem razpravljala in ga potrdila.

Na seji je skupščina sprejela več poroštev. Tako dobi ALPOS poroštvo v višini 8 milijonov dinarjev za gradnjo mizarske delavnice, Kmetijski kombinat Sentjur poroštvo za 15 milijonov dinarjev za nakup zemljišč

in 20 milijonov za nasade ribeza, trgovsko podjetje RESEVNA pa poroštvo za 5 milijonov za nov paviljon. Šentjurska občina bo najela posojilo v višini 10 milijonov dinarjev za gradnjo stanovanjskega bloka.

Občinska skupščina je izvolila tudi nekatere komisije: komisijo za uvedbo 42-urnega delavnika, komisijo za priznanje delovne dobe, komisijo za odlikovanja, za štipendije, za sečna dovoljenja in komisijo za lokacije. Izvolili so tudi nov upravni odbor sklada za šolstvo in upravni odbor rezervnega sklada.

Na seji sta bila izvoljena nov tržni in sanitarni inšpektor. Občinska skupščina je razrešila tudi dosedanjega direktorja ALPOS Staneta Peganca, na njegovo mesto pa je imenovala za vršilca dolžnosti direktorja tov. Alojza Grdino.

M. L.

CITAJTE
CELJSKI
TEDNIK

Glavnina maloprodajne mreže v Celju je v Prešernovi in Stanetovi ulici ter na Tomšičevem trgu, vendar pa vsi trgovski lokali v Celju premorejo le 8000 m². V kolikor občinska skupščina ne bo pravočasno odumela potrebe po široko razviti trgovski mreži, bo le-ta postala največja zavora med proizvajalci in potrošniki.

Pult še vedno zavora sodobne prodaje

Trgovina in trgovski delavci so vsakakor med najbolj izpostavljenimi vsakodnevnim kritiki. Založenost podjetja, možnost izbire, odnos do potrošnika so trije zunanje vidni pogoji, katerim pa botruje vse bolj vprašanje sodobne prodaje, razširitev maloprodajne mreže, vprašanje dobrih kadrov v trgovini, nizki skladi in predvsem osnovno vprašanje ekonomskega položaja trgovine v našem družbeno ekonomskem življenju. Trenutno obstajajo tri sporna stališča, ki tretirajo trgovino kot gospodarsko dejavnost, kot podaljšek industrije ali pa jo izločujejo iz okvira gospodarskih dejavnosti. Bržčas pa je jasno, da je trgovina gospodarska panoga, ki dopol-

nuje industrijo, katera ne more brez nje. Prav proizvodnja je stimulirana od dobre trgovine. Kajti tu je delitev dveh operacij očitna — industrija proizvaja, trgovina pa nudi potrošnikom vpogled in možnost odkupa. Industrija si ne more privoščiti lastne maloprodaje, ker bi bila zaradi malega števila asortimentov nezanjemiva.

Na petkovi seji sveta za trgovino pri gospodarski zbornici v Celju so v analizi izpolnitve družbenih predvidevanj v I. polletju ugotovili, da je blagovni promet v tem obdobju porasel za 25 odstotkov v primerjavi z lanskega leta in to za 29 odstotkov prodaja na debelo in za 17 odstotkov prodaja na drobno. Ti u-

godni rezultati kažejo, da bo letošnji plan znatno presežen.

Zanimivo je, da je prav trgovina na debelo toliko preseгла predvidevanja. Neurejenost marž ter boljši pogoji nakupa pri grosistih kot pri proizvajalcih so še vedno očitna prednost grosistov. Le-ti imajo dobro urejena skladišča in večja obratna sredstva, zato bo prehod k filijalnim trgovskim podjetjem z lastno maloprodajno mrežo še vedno ostal problem, ker so skladi maloprodajne trgovine premajhni, da bi lahko bila kreditno sposobna in v skorajšnjem času učinkovita.

V letošnjem letu so bile v trgovino v celjskem okraju dokajšnje naložbe, saj so pridobili samopostrežne trgovine v Zalcu, Sentjurju in Nazarjih, v kratkem pa bodo odprti še v Slov. Konjicah in v Rogatcu. Če čas bodo adaptirane prodajalna z elektrotehničnim blagom v Celju, blagovnica »Vesna« in prodajalna »Beba« v Celju ter samopostrežna trgovina v Teharjih. V Velenju so pred nedavnim pridobili lokal »Sodobna oprema«, medtem ko bo še letos urejena v Brezicah prodajalna z živili in v Celju prodajalna z birotehnično, radio-tehnično, trgovsko in gostinsko opremo.

Čeprav je dokajšen del naložb predvsem v samem središču okraja, lahko vendar zgolj s predvideno gradnjo »Modne hiše« v Celju vidimo, da je trenutno stanje maloprodajne mreže v samem Celju še vedno slabo rešeno, kajti medtem ko ima vsa celjska trgovina 8000 kvadratnih metrov površine, bo imela samo »Modna hiša« 6000 kvadratnih metrov površine. V razpravi je najočitneje izšlo na dan dejstvo, da naša trgovina še vedno ni napredna z ozirom na turizem in prav tako ne v pogledu sodobne oprebe. Smo v nekakšnem obdobju iskanj novih oblik, ki pa se porajajo vse preveč stihistično. Marsikje se močno javlja odpor do novosti, kar je najboljši dokaz, da nam primanjkuje dobrega kadra. Samopostrežba in samozbira naletavata na močan odpor, ki se javlja zaradi ustaljenih spon klasične trgovine. Prav v Celju in prav tako tudi drugod je še vedno močna bariera ustaljenih navad, ki se končujejo s pultom, prodajalcem in kupcem.

Ze samo pri izobrazbi mladega trgovskega kadra ni enotne politike v okraju. V nekaterih občinah še sedaj sklepajo dvoletne učne pogodbe, čeprav bo nujna preiti na obvezno triletno učno dobo. V razpravi so člani sveta naglasili potrebo po izvenšolski vzgoji kadrov. Situacija v Celju kaže, kako se pri odpiranju novih lokalov poraja pravi lov za kadri. Javlja pa se sočasno druga težnja, ki kaže ožino trgovskih kolektivov, ker ne sprejemajo radi ljudi z višjo ali visoko šolsko izobrazbo.

V smernicah za sestavo sedemletnega razvojnega načrta in družbenega plana za leto 1964. so poudarili, da se mora uspešneje uveljaviti izboljšanje preskrbe, modernizacija lokalov ter predvsem boljša organizacija trgovske mreže, kajti le z zagotovitvijo teh pogojev bo možno doseči 9 odstotno povečanje prometa. Osnovna naloga trgovine pa je, da na široko odpre vrata samopostrežbi in samozbiri, torej napredku trgovine. Čas pa je, da bodo tudi v trgovini v tem obdobju rešili vprašanje prehoda na 42-urni teden ter sledili svetlemu vzgledu kolektiva »Mode«, ki je to že uredil.

»Segediner«, zelje in »fičo«

(KOZERIJA)

Laško je prav prijeten turistični kraj, ki privabi tisoče turistov v svoje okrilje. In prav gostinci so tisti, ki dajejo pečat dobrega ali slabega glasu.

Prazni želodec in dober glas o »Humu« sta me zanesla v prostore, ki so baje solidni, a nimajo dosti kaj skupnega s čistoto. Posebnih dioptrij zaenkrat še ne potrebujem, zato me je nečistoča miz zbadla, žal ne mladi natararici, ki sta pribrezli, da bi ustregli lačnemu in žejnemu popotniku.

»Imamo telečjo obaro, srbski pasulj, hrenovke, kranjske, segediner itd.« je čebjljara prva, druga pa je dajala strokovnejše opazke: »obare ni več, pasulja tudi ne itd.«

Odločil sem se za segediner in pol litra »rebule«.

»To vino gostje premalokdaj zahtevajo, zato ga nimamo na zalogi« je še vedno smehljaje dejala druga natararica. Potem pa sami prinesite kakšno dobro vino, sem se odločil. Na mizo je priromal »Starček«, ki mi je kar všeč. Čez čas pa se mi je pod nos pokadil kupček kuhanega kislega zelja, v katerem sem po dolgem iskanju uspel najti drobec košček mesa.

V tem času je starejši par pri sosednji mizi naročil vinski mošt. Natararica je pripomnila, da mošt ni več sladak ker že vreje. Naročilo je ostalo in vse bi bilo v redu, če ne bi ravno prišel upravnik gostinskega obrata »Hum«, ki je dejal, da ne smejo več prodajati mošt, ampak se ta sedaj imenuje »Portugal« in je njegova cena višja. Seveda je starejši par odklonil naročilo, medtem ko sem sam premleval kisloto zelje in se dušal nad tem, da nosi naziv segediner. Pa bi vse bilo v redu, da nisem zahteval plačila

— 220 dinarjev za segediner. Tu pa sem začel z računanjem. 30 dkg kislega zelja in 5 dkg svinjskega mesa. Vračunal sem celotno kalkulacijo od družbenih dajatev, osebnih dohodkov, skladov in materialnih stroškov ter začudeno prispel do višine maksimalnih rezervnih korektur 120 dinarjev. Zato sem tudi povprašal natararico. Se vedno smehljaje je odvrnila, da je to stvar kuhinje.

Bil sem vztrajen in začel tudi v kuhinjo, ker so sprva dejali, da to ni njihova stvar, temveč uprave. Le-ta pa žal ni bila prisotna. Ko sem slednjič raztolmačil in v teži nakažal osnovne, predelane surovine, ki sem jih pojedel, je kuharica dejala, da je bila najbrž pomota, ker je med veliko goro zelja težko iskati male hribčke mesa. Druga kuharica pa je pripomnila, da je to slučajno samo danes, drugače pa... In prav ta drugače, ali druge dni je tako čudno upadljiv izraz v gostinstvu, ki ga uporabljajo samo takrat, kadar se nekdo osmeli, da izrazi kritiko.

Takoj sem vzel svinčnik v roke in izračunal, da je tovrstna prodaja kislega zelja (ta je namreč dominanten v segedinerju) lahko prinese čudovite zaslužke. Po površnem presojanju je kg kislega zelja pri »Humu« vreden okrog 400 dinarjev. Med brati rečeno je to silno lepa cena in ker imam slučajno 30 arov obdelovalne zemlje, lahko pridelam okrog 6000 glav zelja, ki bi skupno dale okrog 10.000 kg zelja ali 4 milijone bruto zaslužke. In če bi z ženo pridno delala in dobro živela, bi nam že prvo leto prineslo najmanj »fičo«, katerega bi prihodnje leto že zamenjala za »Amis«, v kolikor bi zeljna konjunktura pri »Humu« in njim podobnim še trajala.

— potrošnik

V štorski železarni - varnost na I. mestu

V železarni Store je komisija za higiensko tehnično varnost pripravila in posredovala kolektivno obširen program dela za mesec varnosti. Tako bodo v tem času o problemu varnosti kot predpogoju dobrih gospodarskih uspehov razpravljali v delavskih svetih ekonomskih enot in podjetja ter v sindikalnih podružnicah enot. Komisija in služba HTV pa bosta izvedli temeljite preglede vseh obratov, obenem pa bodo priredili seminar za delovodje in predelavce. Uvedli bodo tudi nov sistem evidence obratnih nezdod, načeli pa bodo tudi probleme po-

klicnih obolenj. V zvezi s tem bo služba HTV pripravila poročilo o devetmesečni problematiki nezdod in poklicnih obolenj.

Reševalna služba v podjetju pa pripravlja enomesečni seminar za reševalce.

V tem času bodo prepletkali prostore družbene prehrane delavcev ter sanitarije.

Razstave letos ne bodo priredili; vendar pa bodo v vseh obratih namestili vidne preglede stanja nezdod ter izgub, ki jo utrpi podjetje z nezdodami.

J. M.

Prebrodili so krizo

Dvoletna kriza soštanjskih usnarjev je slednjič prebrodena. Vsekakor je sleherna optimistična izjava odveč, vendar pa ne moremo mimo dejstva, da so po dveh letih končno le uspeli v 9 mesecih letošnjega leta ne le doseči, temveč tudi preseči planska predvidevanja. Kaže, da so s temeljito študijo in sistematično ozkih delovnih profilov ter z izboljšanjem tehnološkega procesa uspeli nekako zavreti in odpraviti glavno objektivnih in subjektivnih vzrokov, ki so vplivali na upodanje proizvodnje. V zadnjem času išče kolektiv smiselno reševanje nešteti preostalih objektivnih vzrokov (vprašanje kvalitete surovine, pravočasna dobava reprodukcijskega materiala itd.) v vertikalnem poslovnem sodelovanju z uvozno-izvoznim podjetjem ter s finalisti usnja. Prav tako pa je pred dnevi stekel v tovarni usnja v pogon nov obrat — šivalnica, ki bo poleg delnega reševanja zaposlovanja žena v Saleški dolini, reševal predvsem problem prevelikih zalog v podjetju. V šivalnici bodo prihodnje leto šivali zgornje dele čevljev že za okrog 300 milijonov vrednosti. To je v prvi vrsti sprostitve velikih zalog, v drugi pa pomeni tudi boljšo izrabo različnih vrst zgornjega usnja. Podjetje je doslej zaradi manjših napak v izgotovljenih kožah (vžgani žigi in podobno) moralo le-te prodajati kljub kvaliteti kot drugo ali

tretjevrstno usnje, medtem ko bo sedaj možno te plasirati bolje.

Ko pa bodo slednjič rešili vprašanje dokončne nabave vseh potrebnih strojev za nov krom obrat, pa bo to imelo svoj odraz še na boljši kvaliteti zgornjega usnja in vsekakor na časovno skrajšanem tehnološkem postopku.

V zadnjih dveh mesecih so zmanjšali zaloge nedovršene proizvodnje in dosegli v 9 mesecih 4 odstotno povečanje planskih predvidevanj. Prav tako pa je odnos med plačano in fakturirano realizacijo kar ugoden, saj znaša le okrog 10 odstotkov. Svojtven uspeh pa so soštanjski usnarji dosegli pri izvozu, čeprav so letošnja predvidevanja za štirikrat večja od lanskoletnih. Tako so v 9 mesecih za 20 odstotkov preseгли že celotno predvidevanje izvoza in so v izpolnjevanju tega na prvem mestu v občini.

Trenutno lahko govorimo o konjunktornem obdobju prodaje usnja, saj je v tovarni usnja v Soštanju v zadnjih mesecih narasla prodaja za preko 60 milijonov od stanja v prvem polletju in znaša sedaj okrog 200 milijonov mesečno.

Pred dnevi so v tovarni dokončali študijski osnutek sedemletnega razvoja. Po teh podatkih bodo v prihodnjem letu povečali proizvodnjo na 3,9 milijarde, kar je za 30 odstotkov več od letošnje.

-K. J.

»HELANCA« - nov proizvod Volne

Podjetje »Volna« Laško je znano najbolj po prvovrstnih kvalitetnih vrsteh tveda, helance in polčesanah, ki so zelo iskana blaga v naših trgovinah. Žal je težava v tem, da prav maloprodajna mreža ne zmogne nuditi potrošniku v izbiri vseh odtenkov raznih blag, ki jih proizvajajo v tem podjetju in se potrošnik nujno vrти pri izbiri samo v dveh najbolj standardnih odtenkih.

Novost podjetja je vsekakor odlično blago za športna oblačila »helanca«, ki ga imajo kljub veliki proizvodnji zdaleko premalo, saj je povpraševanje trgovin po njem tolikšno, da komajda sproti utegnejo delno ustreei naročnikom. Vzrok tiči v tem, da so prekasno dobili potrebne surovine za izdelavo »helance«, tako da je povpraševanje večje od trenutnih zmogljivosti.

V devetih mesecih je kolektiv podjetja »Volna« v Laškem presegel planska predvidevanja za 1 odstotek, medtem ko to v primerjavi z lanskega leta pomeni kar 24 odstotno povečanje. Zanimivo pri

tem pa je, da to povečanje ne gre na račun večjega staleža, temveč smotrnejše in boljše ureditve delovnih prostorov. Z lastnimi sredstvi prav te dni preurejajo (zamenjujejo) obrate. Doslej so imeli dve tkalnici (dediščino dveh bivših tovarnarjev) in tudi drugi obrati niso bili strujeni, kar je predpogoj za tekoče nemoteno in gospodarnejše poslovanje. Pri tem pa bodo uredili tudi večje prostore za družbeno prehrano delavcev. Pravtako pa so se odločili, da bodo odpravili dosedanja sistem vzorčnih tkanin, kar je zaviralo vedno proizvodnjo standardnih blag.

Prav smotrnejše povezovanje obratov proizvodnjega procesa in nabava 32 novih tkalskih strojev ter s tem v zvezi uvedba dvostranskega sistema tkanja (en delavec sočasno dela na dveh tkalskih strojih) so osnova za velik porast storilnosti, ki znaša v letošnjih 9 mesecih kar 25 odstotkov. Porasla pa je tudi dnevna metraž blaga za dobrih 300 m.

že

Sele pred dobrih dvema mesecema so začeli z delom, sedaj pa manjka samo še nekaj del in nova proizvodna hala tovarne gospodinske opreme »Gorenje« v Velenju bo z nadaljnjo gradnjo pričela dobivati svoje končne oblike. V kolikor bo vreme naklonjeno graditeljem, bo kolektiv »Gorenja«, ki se vtesnuje v prostorih starega jaška, lahko že v prvih mesecih drugega leta pričel z montažo strojnih kapacitet. — Nova tovarna bo po smotrnem izkoriščenju prostorov in čim bolj izpolnjenem tehnološkem procesu postala ena najmočnejših delovnih organizacij v komuni. Prehod na 6 do 7 milijard bruto produkta v treh letih nikakor ni nobena utvara za slehernega, ki pozna, kakšne skoke je ta kolektiv ustvaril v zadnjih dveh letih.

Kl.

CELJSKA KLAVNICA V KRIŽNEM OGNJU

Ze dlje časa krožijo raznorazne domneve in govoriče o premissljenosti ali nepremišljenosti gradnje nove klavnice v Celju. Ker je ta problem začel v polemični obliki v naš časopis, je prav, da pogledamo globlje in osvetlimo primer, ki je postal akuten že pred šestimi leti. Marsikaj se je medtem spremenilo, vendar pa rešitev problema obrtno komunalnih klavnice v celjskem okraju ostaja in mora čimprej dobiti svojo končno rešitev v novi industrijski klavnici, ki bo lahko krila potrebe celjskega okraja.

Obstoječa celjska klavnica ne od-

govarja več niti tehničnim, še manj sanitarnim zahtevam. Čeprav so to skušali reševati z manjšimi preureditvami, je sledila odločitev, da bo ta objekt z ozirom na urbanistično ureditev Celja predvidoma porušen.

O tem je pred šestimi leti iskal rešitev tako republiški veterinarski inšpektorat, OLO Celje in občinski ljudski odbor v Celju. Zaključek vsestranske preureditve pa je bila izgradnja nove industrijske klavnice, za katero je že 1959. leta bil izdelan investicijski program. Kot investitor pa je nastopil občinski ljudski odbor Celje. Ker pa ni bilo sredstev, niso na natečaju obravnavali zahtevka za kredit pri izgradnji tega objekta.

Na novo se je ta problem spričo vse težje preskrbe prebivalstva z mesom javil 1961. leta, tokrat v okviru bivšega kmetijskega gospodarstva Celje. Ker pa je naslednje leto bilo kmetijsko gospodarstvo Celje pripojeno novoustanovljenemu kmetijskemu kombinatu v Zalcu, je le-ta naročil izdelavo glavnega projekta. Medtem je prišlo do spornega stališča posameznih občin, naj se utemeljenost gradnje nove klavnice ponovno preveri. Obe preveritvi, in sicer od strani Zavoda za napredek gospodarstva in gospodarske zbornice SRS navajata, da je gradnja industrijske klavnice utemeljena z vidika tržišča, kadrov, vode, energetskih virov, dovoza surovin in odvoza mesa, prav tako pa tudi z ozirom na perspektivno surovinsko bazo.

In vse bi bilo v redu, če ne bi v tem času začeli z gradnjo večje klavnice tudi v Sentjurju. Dvotičnost je vodila k razgovoru, na katerih so sklenili, da bodo v Sentjurju klali živino za svoje potrebe in za izvoz maloobsejne menjave, toda le do časa, ko bo izgrajena nova klavnica v Celju.

Zaradi spremembe investicijske politike v letošnjem letu pa je kmetijski kombinat v Zalcu sklenil, da bo nadaljeval z gradnjo celjske klavnice etapno. Delno pa je to narekovala nejasna preureditev klavnice v Sentjurju v komunalni obrat s 1350 ton letne kapacitete.

Tako bodo v etapnem programu sprva usposobili klavnico za kapaciteto 3000 ton letno, kar odgovarja sedanjim kapaciteti stare klavnice. V drugi etapi pa bodo zgradili zmrazovalni tunel, skladišče, topilnico masti in preostale hladilnice, medtem ko bodo v zadnji etapi uredili predelevalnico in okolje. V končni etapi bi bila zmogljivost 5600 ton letno. Najzanimiveje pri vsej razvojni poti gradnje tega objekta pa je stališče občinske skupščine v Celju, ki ob obravnavanju poročila za najetje kredita ni zavzela dokončnega sklepa, niti ni upoštevala, da je kmetijski kombinat v Zalcu le naslednik priprav, ki jih je tri leta vodil občinski ljudski odbor Celje.

Zato je pred dnevi to obširno problematiko sporne gradnje obravnavala delavski svet kmetijskega kombinata v Zalcu in sklenil, da nikakor ne zmore prevzeti moralnih obveznosti do družbenih sredstev, ker je izgradnja potekala po investicijskem programu občinskega ljudskega odbora Celje in to legalno.

Jasno je, da je v ospredju ekonomska smiselnost koncentracije klavnice zvine, kar ob sodobnih pogojih lahko zadošča tako higienskim zahtevam kot široki možnosti izbire, predvsem pa poenotenju politiki odkupnih in prodajnih cen na področju okraja.

VIDEMSKO-KRSKA
OBČINA ZAGOTOVILA TU-
DI ZASEBNIM KMEČKIM
PROIZVAJALCEM

PRIMERNO
ŽIVLJENJE

Občinski ljudski odbor v Vidmu-Krškem, je že 13. aprila sprejel na sejo odlok o preživnini zasebnim kmečkim proizvajalcem, ki v arondacijskem postopku ali po darilni pogodbi oddajo svoja zemljišča v družbeno last. Sprejetje tega pomembnega odloka je vzbudilo zlasti pri zasebnih kmečkih proizvajalcih veliko zanimanje. Občani so neprikrito izražali zadržanost, da je ravno v videmsko-krška občina med prvimi v Sloveniji, ki je sprejela tovrsten odlok. Le nekateri neverjetneži so bili pesimisti. Niso verjeli, da bo ta odlok dejansko tako hitro zaživel. Občinska skupščina je imenovala 7-člansko komisijo za določevanje preživnine, ki ji predseduje Jože Ratej. Komisija se je 4. oktobra že prvič sestala in obravnavala osem vlog kmetovalcev. Tako je sklenila, da se Ani Zorič iz Vidma-Krškega, Valvazorjevo nabrežje, odobri preživnina v mesečnem znesku 12.000 dinarjev, Antonu Matjašiču, Poljska pot 3, 8.000 din, Mariji Molan, Cesta stare pravde 37, 10.000 dinarjev, Avgustu

Hjažu, Partizanska pot 6, 8.000 din, Jožetu Vahčiču, Starovška cesta 71, se za tričlansko družino odobri 20.000 din Martinu Puntarju, Partizanska pot 1, se za tričlansko družino odobri prav tako 20.000 din in Ivanu Spilerju 10.000 mesečne preživnine.

Sredstva za kmetijski sklad dotekajo iz občinskih proračunskih sredstev, zakupnine zemljišč, iz iztržka za prodajo zemljišča, ki so v družbeni lastnini, pa niso bila pridobljena z nacionalizacijo, s prispevki gospodarskih organizacij in obresti naloženih sredstev. Letošnji dohodki sklada znašajo okoli 3.500.000 dinarjev.

Pobuda občinske skupščine Videm-Krško za skrb zasebnih kmetijskih proizvajalcev je vredna vse pozornosti in zasluži javno priznanje. Kazalo bi, da bi tudi ostale občinske skupščine v okraju posnemale to iniciativo in zagotovile zasebnim kmečkim proizvajalcem, ki v arondacijskem postopku ali podarilni pogodbi oddajo zemljišča v družbeno last, primerno življenje.

K.

UMETNA GNOJILA ŠE VEDNO PROBLEM

Jesenska setev že teče, toda stanje z umetnimi gnojili je več kot problematično. Trenutno imamo samo 200 ton granulata, naše potrebe pa so štirikrat večje, je dejal tov. Ivan Kač, direktor kmetijske zadruge »Savinjska dolina« v Zalcu.

Dozdeva se nam, da se vrtimo v začaranem krogu obljub, ki kasneje niso uresničene. Tako so nam v Rušah obljubili, da bomo dobili 10 vagonov granulata, naše potrebe pa so štirikrat večje, je dejal tov. Ivan Kač, direktor kmetijske zadruge »Savinjska dolina« v Zalcu. Dozdeva se nam, da se vrtimo v začaranem krogu obljub, ki kasneje niso uresničene. Tako so nam v Rušah obljubili, da bomo dobili 10 vagonov granulata, naše potrebe pa so štirikrat večje, je dejal tov. Ivan Kač, direktor kmetijske zadruge »Savinjska dolina« v Zalcu. Dozdeva se nam, da se vrtimo v začaranem krogu obljub, ki kasneje niso uresničene. Tako so nam v Rušah obljubili, da bomo dobili 10 vagonov granulata, naše potrebe pa so štirikrat večje, je dejal tov. Ivan Kač, direktor kmetijske zadruge »Savinjska dolina« v Zalcu.

— Kakšno pa je stanje s siskimi gnojili?

— Te je možno dobiti, imamo pa z njimi slabe izkušnje, ker se strjujejo.

— S širjenjem kmetijskega kombinata v Zalcu gotovo letno zajemate vedno manj površin zasebnikov v kooperaciji?

— Ta problem še zaenkrat ni očitno v padcu, temveč predvsem v enakem stanju. Prihodnje leto bomo zajeli v kooperacijske odnose okrog 650 ha pšenice, 350 ha krompirja, 1100 ha hmelja in okrog 4000 ha travniških površin. Za vse te pa moramo zagotoviti umetna gnojila, kajti le na tej osnovi temelji naš pogodbeni odnos.

— In koliko boste povečali proizvodnjo pitanja živine?

— Moramo reči, da nam črni zakol v veliki meri manjša stalez klavne živine, predvsem se to pozna na manjšem privozovanju talet. Vzrok tega pa je nedvomno v še vedno nestimulativni odkupni ceni živine. V naših pitališčih v Sempetru, Ponikvi, Vranskem in Letušu imamo okrog 250 glav v pitanju, s kooperanti pa zajemamo letno 1100 glav. Strogi ukrepi glede privozovanja in črnih zakolov pa bodo bržčas delno izboljšali stanje in prepričani smo, da bomo v prihodnjem letu skupno zajeli okrog 1240 glav za pitanje.

V LASKEM NIMAJO TEZAV GLEDE JESENSKE SETVE

V Sedražu nov plantažni nasad

Kmetijska zadruga Laško ima na svojem področju predvsem tri glavne veje kmetijske proizvodnje: hmeljarstvo v nižinskih predelih, sadjarstvo v srednje višinskih in živinorejo v srednje višinskih in višinskih. V osnutku sedemletnega razvojnega načrta predvidevajo vključitev 750 ha obdelovalne zemlje. Tako bo zadruga imela 1970. leta 1.100 ha vseh površin.

Ceprav manjši del, je vendar v okolici Radeč prevladujoče hmeljarstvo. Kot kaže bodo čez leto ali dve prav v bližini Radeč uredili novo 50 ha hmeljno žičnico, od katere si mnogo obetajo.

Glavna veja pa je živinoreja. Na posestvu v Rimskih Toplicah imajo okrog 80 glav v pitanju in 45 molznic. Z nakupom in zakupom 198 ha v prihodnjem letu pa bodo v Radečah zgradili nov hlev za 400 glav pitancev.

Velik poudarek pa so v študijskih

osnovah sedemletnega načrta dali tudi sadjarstvu. V Sedražu pri Rimskih Toplicah bodo začeli z izgradnjo 85 ha plantažnega nasada, na katerem bo v pretežni meri prtilikava jablana. V načrtu pa imajo tudi zgraditev hladilne komore v velikosti 1000 kvadratnih metrov.

Glede jesenske setve pa v Laškem nimajo prevelikih težav, kajti semena so dobili dovolj. Trenutno pa je tudi stanje z umetnimi gnojili zadovoljivo rešeno. Problem je le, kje naj vskladiščijo umetna gnojila. Že pred časom so predložili idejni projekt novega skladišča in zaprosili za lokacijo blizu železnice, vendar izgleda, da merodajni ne kažejo dovolj razumevanja za te probleme, je dejal analitik kmetijske zadruge v Laškem Anton Trbovc.

V nadaljevanju pa je nakazal splošno znan družbeni problem bega s kmetij dela sposobnih ljudi. Na kmetijah ostajajo starejši ljudje, ki

niti ne zmorejo v redu izpolnjevati davčne obveznosti.

Prav tako pa je presenetljivo, da v osnutku občinskega statuta v Laškem ni temeljiteje obdelano kmetijstvo kot važna gospodarska panoga, čeprav je to področje pretežno kmetijsko.

Sentjurska občina je poleg žalske in šmarske naša najmočnejša kmetijska občina. Prvenstveno vlogo v njihovi kmetijski proizvodnji ima živinoreja. Prav zato bodo v bodoče to panogo še širili. Potrebujemo pa krme in zato bodo v prihodnjem letu v zakupu in odkupu kmetijske proizvodnje v največji meri zajeli travniške površine. Po smernicah plana za drugo leto bodo zajeli 346 ha novih zemljišč, tako da bo kmetijska zadruga imela 1246 ha površin. Ker letošnji plan pitanja živine v kooperaciji ne bo dosežen, so na zadnji seji občinske skupščine sklenili, da bodo v bodoče morali vplivati z boljšo stimulacijo na širjenje kooperacijskih odnosov.

Na sliki: Sentjur, ki je v zadnjem času dobil povsem drugačen videz kot nekoč: več stanovanjskih zgradb in nova samopostrežna trgovina s trgu v ponos.

že.

V ŠMARTNEM OB PAKI BODO GRADILI NOV HLEV

V letošnjem letu so pogoji za uspešno jesensko setev bržčas boljše kot so bili lani, saj v večini primerov kaže, da imajo letos kmetijske zadruge več gnojil in prav tako dovoljne količine semen, nam je zapopal inž. agronomije Jože Rojnik pri kmetijski zadruzi v Sošanju. »Pri nas imamo vskladiščno dovolj gnojila še za spomladansko dognojevanje. S setvijo pa gre vse v redu, saj je vreme prav ugodno.« V nadaljevanju razgovora pa smo izvedeli, da si v velenjski komuni delita področji podružbljanja kmetijske proizvodnje zadruga in poizkusno posestvo Salek tako, da šaleška dolina pripada poizkusnemu posestvu, Smartno ob Paki s svojo okolico pa kmetijski zadruzi.

Doslej imajo okrog 120 ha, zanimive obdelovalne zemlje pa je še okrog 130 ha, ki jo bodo zajeli v sedemletnem razdobju. Prvenstven problem je predvsem arondacija, kajti dosedanjih 120 ha imajo razdrobljenih na 90 parcel. Mnenja so,

da bi arondacijo lahko hitreje izvedli, če ne bi bili pravno premoženjski odnosi tako zamudni in počasni. V teh dneh bodo v Logu pri Šmartnem ob Paki začeli z odvodnjavanjem zemljišč, s čimer bodo pridobili okrog 15 ha. To področje jim je važno predvsem zaradi krme, kajti v Šmartnem bodo šli v gradnjo novega hleva in razširitev črede za pitanje goveje živine.

V prihodnjem letu bodo zajeli v kooperacijo okrog 185 ha pšenice, 120 ha hmelja, 115 ha detelje, 60 ha krompirja, 50 ha krmnih žit in 570 hektarov travnikov. Mehanizacije imajo dovolj, tako da lahko nudijo vsem usluge. Malce nerodna pa je situacija glede črnih zakolov, ki so v velikem porastu. Mnenja so, da je doslej bilo preganjanje črne zakola vse preveč milo in da bo nujno poostriiti te ukrepe, kajti stalez živine je tako že v upadanju in bo treba z dobro vzrejo in predvsem s pitanjem talet, ki jih bodo pošiljali v pitališče Črnelo, zaustaviti splošni proces upadanja stalezja.

OGLAŠUJTE V

CELJSKI
TEDNIK

Stiska na kirurškem oddelku . . .

Namesto uvoda

Dobil sem hvaležno, a hkrati težko nalogo. Hvaležno v tem, da bi iz razgovora s predstojnikom kirurškega oddelka celjske bolnišnice primarijem dr. Zvonimiro Sušteršičem izluščil delo, težave in probleme, uspehe in načrte oddelka in njegovega prizadevnega kolektiva, težko pa v tem, da bi navajanje problemov ne izvenelo pesimistično, najmanj pa v tem smislu, da bi vzbujalo pri pa-

cientih in tistih, ki bodo še obiskali kirurški oddelek celjske bolnišnice nezaupanje. Seveda pa to ne pomeni, da bi si zapirali oči pred problemi in težavami; tudi te je treba osvetliti in postaviti na pravo mesto, istočasno pa govoriti o uspehih, ki jih kolektiv kirurškega oddelka celjske bolnišnice dosega iz dneva v dan. Ti so veliki, v resnici veliki, pa čeprav velikokrat doseženi pod zelo težkimi pogoji. In prav ta okolnost opravičuje v še večji meri pisanje teh vrstic.

Vsepovsod pretesno

— Sprašujete po delu in problemih, je ponovil vprašanje primarij dr. Sušteršič. Naj o tem govorijo tudi te številke, je nadaljeval. Vtem ko smo imeli na tem oddelku pred petnajstimi leti vsega skupaj 6.000 bolnikov, jih bomo letos zabeležili že 60.000, torej desetkrat več. Lani smo imeli 52.699 bolnikov, od tega hospitaliziranih 6.367, ambulantnih pa 46.332. Te številke sem navedel zaradi tega, ker nam povzročajo težave in ker so prav one povod, da iščemo rešitev. Gre namreč tudi za prostorsko rešitev. Hospitalni prostori so bili zgrajeni po principu enotnega oddelka in še to s skromnimi funkcionalnimi in sanitarnimi prostori. Ko smo takoj po vojni planirali tudi ta oddelek, nismo računali na takšen priliv. Naši prostori so za ves ta in še večji dotok bolnikov pretesni. Zdjaj je stanje že takšno, da imamo v sobah po dvakrat in celo več postelj, kot bi jih naj imeli. Sobe so prenatrpane. In da rešujemo najnujnejše primere, moramo postelje postavljati tudi po hodnikih. V bolniško sobo se je spremenila dnevna soba itd.

moške bolnike. V vsaki sobi — torej v moški in ženski sobi za reanimacijo — so po štiri postelje. Dokler imajo tako na moškem kot ženskem oddelku samo po štiri najtežje primere, še gre. Težave pa nastopijo že tedaj, če jih je na enem pet. Skratka, na oddelku močno primanjkuje prostorov za intenzivno nego bolnikov. Razen tega so ti, ki jih imajo, pomanjkljivo in nesodobno opremljeni. Podobne težave imajo tedaj, kadar sprejmejo delirirne bolnike. In teh ni malo. Po statističnih podatkih vsako leto od 50 do 60. Tudi zanje bi morali imeti ločene prostore. Da, morali . . .

Pri zdravljenju opeklin, smo že zdaj dosegli izredne uspehe. Za takšne bolnike bi morali imeti strogo ločene prostore, kajti zanje je važno predvsem to, da živijo v sobah, kjer je zrak kar se da čist. In če bi imeli več prostorov, bi lahko dosegli še lepše uspehe, je poudaril dr. Sušteršič.

Veliko pripomb bi bilo tudi na račun operacijskih prostorov, ki že zdavnaj ne ustrezajo več sodobni kirurgiji. In prav tako na račun ostalih tako imenovanih pomožnih prostorov, kjer imajo že zastarelo opremo itd.

Za ves oddelek, skupaj z ambulanto imajo samo en rentgenski delovni prostor. Vsekakor premalo. Potrebno bi vsaj še enega. In ker ga ni, je delo zelo otežkočeno. Velikokrat so pregledi na tem edinem rentgenu še pozno v noč.

Posebno poglavje v delu celotnega oddelka predstavlja travma, ali z drugimi besedami poškodbe. Leto bode obravnavali nad 15.000 poškodovancev. Prometne nesreče, nesreče pri delu in ostale, postajajo že prava epidemija za kirurški oddelek. In tudi tu dosegajo izredne uspehe, saj zaradi takojšnje intervencije, odlične organizacije dela, pa tudi ustreznega dela transfuzijske postaje, ki daje zlasti poškodovancem nujno potrebno kri, rešujejo mnoga življenja, pa tudi zmanjšujejo število invalidnih oseb. Zdravljenje poškodovancev pri prometnih, delovnih in ostalih nesrečah stane na oddelku skupaj z ambu-

lantnimi pregledi okoli 220 milijonov dinarjev. To je številka, o kateri bi kazalo posbej razpravljati.

Ozko grlo celotnega oddelka je ambulanta. Tudi tu so prostori več kot pretesni. Naval pa takšen, da postaja v čakalnici vsak dan zadušljivo. Skozi to ambulanto gre vsak dan v povprečju po 300 ljudi! Prostori pa so takšni, da lahko v najboljšem primeru delajo naenkrat trije zdravniki. Razen tega je tudi dotok pacientov zelo neenakomeren. Žal jih je največ v dopoldanskih urah, čeprav bi želeli, da bi jih bilo več popoldne. Tako bi tudi lažje vskladili delo v hospitalnem oddelku z delom v ambulanti.

Ce na kratko strnemo vse te probleme, je znova poudaril dr. Sušteršič, potem se kažejo tako v ambulanti, kot hospitalnih in funkcionalnih prostorih. Vendar to še ni vse. K vsemu temu je treba dodati še težave, ki jih imamo zaradi pomanjkljive in nesodobne opreme in prav tako nevednosti, ki se kažejo zaradi pomanjkanja zdravnikov in srednjega medicinskega kadra. Zasedba sistemiziranih delovnih mest po visokih, višjih in srednjih kadrih je komaj 50 odstotna. Dotok mladih zdravnikov in ostalih je na kirurgijo na sploh nezadosten. Le malo je namreč takih, ki bi hoteli prevzeti vse obveznosti, ki jih zahteva kirurgija. Kirurgija je sicer elitna stroka v medicini, toda dolžnosti, ki jih prinaša, so prevelike, zlasti v primerjavi z ostalimi področji. Sicer pa je deficitarnost kadrov zvezana še s pomanjkanjem stanovanj zanje, nadalje z nič kaj ugodno materialno stimulacijo itd. Spričo pomanjkanja kadrov na našem oddelku, je obremenjenost zdravnikov in ostalih takšna, da že presega vse meje. Prostih ur je malo; mnogi preživijo na oddelku tudi po več dni skupaj.

Predstojnik kirurškega oddelka celjske bolnišnice primarij dr. Zvonimir Sušteršič

Načrti za rešitev

Za rešitev teh, zlasti prostorskih problemov, je dejal predstojnik kirurškega oddelka primarij dr. Sušteršič, računamo na razširitev oddelka. Gre za prizidek k stari Gizelini bolnišnici. Načrte za to že imamo, pa tudi skoraj 100 milijonov kredita. Tu naj bi dobili imenovani aseptični operacijski blok z dvema novima operacijskima sobama s klimatskimi in vsemi ostalimi potrebnimi napravami. Načrt predvideva posebno sobo za anestezijsko ter vse ostale pro-

store kot za sterilizacijo, za pripravo perila itd. V tem predelu naj bi dobili še nov rentgenski aparat, ki bi služil tako operacijskemu delu kot tudi hospitalnemu oddelku.

Načrt predvideva še ureditev dvajsetih sob s po dvema posteljama za težke bolnike. Razen tega bi imeli posebni sobi za najtežje šokirane paciente. Vendar tu ne gre samo za prostore, marveč še za ustrezne aparate v njih.

V kletnih prostorih novega prizidka so predvideni prostori za dežurno osebje, nadalje garderobe, sanitarije in končno tudi prostori za rekreacijo.

S pridobitvijo vseh teh prostorov v novem prizidku oziroma z gradnjo tega novega dela, bi v dosedanjih prostorih razbremenili mnoge druge sobe in tako v celoti uredili še nekatere druge probleme.

In kako je z realizacijo tega načrta?

Računamo na skorajšnji začetek del, zlasti še, ker so uspešno končani tudi razgovori glede lokacije tega prizidka. Mi te prostore nujno potrebujemo, kajti tudi v tem primeru gre za ljudi, za njihovo zdravje. Naša želja je, da bi z deli začeli čim prej.

NAPISAL
IN FOTOGRAFIRAL
MILAN BOŽIČ

NEKAJ ŠTEVILK

V vseh specialističnih ambulantah kirurškega oddelka je bilo lani vsega skupaj 44.336 pregledov.

Lani je bilo na kirurškem oddelku opravljenih 2.206 operacij.

Kirurški oddelek ima vsega skupaj štiri operacijske sobe; potrebovali pa bi jih vsaj šest.

Tudi otroci morajo okusiti stisko prostora. V mnogih posteljihcah ležita kar po dva.

Soba? Ne! Le del hodnika, ki se je moral po sili razmer spremeniti v bolniško "sobo". Vendar ta slika še nekam gre. Dostikrat je še bolj neprimerna . . .

Kirurgija — včeraj, danes, jutri . . .

Kirurgija je stara kot človeštvo. Njeni prvi znaki segajo v kameno dobo. Razmeroma visoko stopnjo je dosegla v šestem stoletju pred našim štetjem pri starih Indijcih, ki so poznali že celo vrsto operacij. Pa tudi v stari Grčiji so se mnogi zdravniki ukvarjali s kirurgijo (Hipokrat). Tudi rimski medicinski pisatelj Celzo je posevil kirurgiji veliko pozornost. V srednjem veku kirurgija nazaduje; z njo se ukvarjajo brivci in ranočelniki. Šele v 16. stoletju postane kirurgija enakovredna medicinski stroki in to po zaslugi francoskega kirurga Ambroisea Paréa. Svoj razvoj do današnje stopnje dolguje kirurgija preprečevanju množjenju v ranah (asepsa) in odkritju narkoznih sredstev, ki dovoljujejo operacije brez bolečine za pacienta. Odslej kirurgija osvaja nova področja: večja se število kirurških posegov, manjša umrljivost . . . Kirurgija zablisti. Nov korak naprej pomeni trebušna kirurgija. Pot gre naprej. Uveljavljajo se kirurgija ledvic in sečnega aparata. Kirurgija znova sega na nova področja in hkrati pomaga razvoju diagnostike. Diagnoza ledvičnih obolenj postane kirurška domena. S pomočjo rentgenskega slikanja ledvičnih žil odkrivajo žarišča in vzroke ledvičnih bolezni.

Kirurgija se uveljavlja čedalje bolj. Ljudje postanejo nanjo pozorni. Ko so spoznali možganska obolenja ter obolenja centralnega živčevja, se je tudi kirurgiji odprla nova pot. Spet je zablistela. Vendar to niso njeni zadnji uspehi. Še pred drugo svetovno vojno je bila kirurgija pljusk zelo redka; predvsem zaradi motenj, ki so nastale pri dibanju. Ko pa se je odprla nova veja v intratrachealni anesteziji, je tudi to področje osvojila kirurgija. Razen tega je kirurgija prav tu pomagala še diagnostiki k njenemu razvoju. Kirurg, če je hotel izvesti svoj poseg, je moral točno poznati lokalizacijo obolenja.

Največji vzpon in doslej največje uspehe (tudi pri nas) je drugih medicinskih strok.

kirurgija dosegla s svojimi posegi v srce in ožilje. Zdjaj že celo vrsto srčnih obolenj zdravijo kirurgi. In to zelo uspešno. Enako je z obolenji srčnih zaklopk. Zaklopke v mnogih primerih uspešno zamenjajo s plastičnimi. Uspešni so nadalje posegi pri razširitvi srčnega prekata. In žile. Zdjaj ni več ne navadno, če del poopneno žile na primer izluščijo, ali del žile nadomestijo s plastično lipo. Tudi na celjskem kirurškem oddelku opravijo vsako leto rutinsko take operacije. In ker smo že pri srcu še to: v zadnjih letih so na celjskem kirurškem oddelku sprejeli osem bolnikov, ki so imeli prebodeno srce. Nekateri od njih ne samo enkrat, temveč tudi dvakrat. Vsi operativni posegi so se uspešno končali. Vsi pacienti so ozdraveli. K uspešnosti takšne operacije je pripomogla tudi izredna pripravljenost in organizacija dela na oddelku. Znan je nadalje celjski primer operacije bronhov, ki je naletel na zaslužen odmev tudi v svetovni medicinski literaturi.

Ponovno oživiljenje srca tudi na celjskem kirurškem oddelku ni več nemogoče. V zadnjih letih so imeli približno trideset takšnih primerov. Od tega je četrina pacientov ostala pri življenju.

Prav lepi uspehi so bili doseženi še pri hibernaciji (zimsko spanje), pri postopku, kjer znižajo temperaturo krvi na okoli 30 stopinj, nadalje pri zdravljenju opeklin itd.

In kirurgija bodočnosti? To je transplantacija, presaditev raznih organov iz enega človeka na drugega, pa tudi iz živali na človeka. In ko bo tu premagana še obrambna reakcija na tuje tkivo, na tujo snov, potem bo kirurgija dobila novo poglavje. Tedaj ne bo treba več zdraviti bolnih delov telesa, marveč jih bodo zamejajali z drugimi, z zdravimi. Tako bo kirurgija osvojila še tista področja, ki so zdaj še v oblasti drugih medicinskih strok.

Strožje kazni za lastnike pomanjkljivo opremljenih vozil

Mesec varnosti pri delu je letos čas, ko so se za zmanjšanje števila delovnih nezdod resnično mnogi zavzeli. Ne samo to — skladno z akcijo za varnejše delo potekajo te dni še drugi poskusi, da bi zmanjšali izostanke od dela, zagotovili nemoteno proizvodnjo in varno življenje delavcev. Ena takih akcij so tudi tehnični pregledi vozil, ki se z njimi delavci vozijo na delo in domov. Za ta ukrep so se prometni organi odločili v sporazumu z varnostnimi tehnikami iz gospodarskih organizacij, ki so že nekajkrat poudarjali, kako velik je delež tistih nesreč, ki se pripetijo v času, ko delavci hodijo na delo in z njega. Največkrat je vzrok takih nesreč pomanjkljiva tehnična opremljenost vozila — pa naj gre za kolo, motor ali avto.

Prometni organi so v teh dneh

skupaj z varnostnimi tehnikami opravili take tehnične preglede že v Metki, Cinkarni in tovarni emajlirane posode. V »Metki« so pregledali 70 koles in našli sedem koles brez odbojnih stekel ter tri brez luči. V Cinkarni je bilo od 70 pregledanih koles pet brez stekel in dvoje brez luči, v tovarni emajlirane posode pa od 75 pregledanih koles 23 brez luči in 46 brez odbojnih stekel. Uslužbeni prometne milice in varnostni tehniki so lastnike teh koles opozorili na napake, hkrati pa jim povedali, da bodo prihodnji morali taka kolesa pustiti v tovarni in se odpraviti peš domov.

Prometni organi so v teh dneh pregledali tudi nekaj tovornih avtomobilov in avtobusov, ki so last podjetij. Tu so bili rezultati pregleda mnogo poraznejši. V Merxu so pregledali dvanajst tovornjakov, od

katerih sta bila samo dva popolnoma v redu. Imeli so slabe gume, slabe vzmeti, zanič svetlobne naprave, pokvarjena krmila in podobne pomanjkljivosti, ki ovirajo varno vožnjo. Zanimivo je, da so vozniki teh vozil povedali, da so upravo podjetja opozorili na napake, da pa se le-ta boji stroškov, ki bi jih imela s popravili tovornjakov. Tako

LAŽ ima kratke noge

Da ima laž kratke noge, se je izkazalo tudi pred dnevi, ko je pismonoša Jurjel (imena ne vemo) na postaji Ljudske milice v Sevnici prijavil »roparski napad«. Jurjel je dejal, da so ga 1. oktobra v okolici Sevnice napadli neznan ljudje in mu vzeli 107 tisoč dinarjev, ki jih je nosil za upokojence.

Varnostni organi pa so ugotovili, da Jurjel laže in da si je napadalec in rop lepo kar sam izmislil. S tem naj bi opravičil to, da je 107 tisoč dinarjev, ki si jih je prisvojil in zapravil, izgubil. Jurjel se bo seveda za svoje dejanje moral zagovarjati pred sodiščem.

Prometna kronika

Vsak teden enkrat povprašamo na oddelku za notranje zadeve, kakšne prometne nesreče so se pripetile v preteklem tednu. Vedno storimo to v upanju, da jih je bilo malo in še med temi čim manj težjih. Toda tudi tokrat smo bili presenečeni — štjevo prometnih nesreč je v zadnjem času spet naraslo. Vzrok je bil tudi tokrat prevelika hitrost in neprevidno prehitjevanje ter srečevanje.

NEPREVIDNO PREHITEVANJE IN SREČEVANJE

V torek, 8. oktobra, se je pripetila v vasi Jelovec pri Sevnici prometna nesreča. Na cesti iz Sevnice proti Trliču sta trčila dva avtomobila — kombi, ki ga je vozil Anton Forštarič iz Zavasla pri Mariboru in tovornjak, ki ga je vozil Anton Kolenc iz Radeč. Pri srečevanju je voznik tovornega vozila avto ustavljal naprej in se zaletel naravnost v tovornjak. Oba soferja sta odnesla zdravo kožo, na vozilih pa je za okrog 200 tisoč dinarjev materialne škode.

Isti dan je na cesti Radeče-Sevnica v vasi Račica voznik tovornega avtomobila Benjo Zelič srečeval avtobus, ki ga je vozil Ivan Avbhart iz Celja. Avtobus je takoj ustavljal. Zaviral je tudi tovornjak, ker pa je bila cesta splozka, ga je zaneslo v avtobus. Nesreča se je končala brez telesnih

Seminar za vzgojo lovskih psov

Med ostalimi seminarji, ki jih prireja Lovska zveza v Celju, je bil tudi enodnevni seminar za vzgojo lovskih psov. Seminarja se je udeležilo 30 lovec, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem živino-zdravnika Sočavca. Seminar je vodil tajnik Lovske zveze Slavko Kovač, ki je praktično ob sodelovanju dresserja Vrečerja prikazal vse faze modernega šolanja psa.

Ptičar tovariša Vrečerja je dovršeno demonstriral vse vaje. Udeleženci seminarja so bili s seminarjem zelo zadovoljni. Splošna ugotovitev je bila, da je nujno, da ima vsaka družina samo pasemske, ampak tudi šolane pse.

Letošnji oktober slabši kot lanski

Pravijo, da je oktober mesec, ko je na trgu vsega dovolj. To bo prav gotovo držalo, saj že nekajletna praksa tudi na celjski tržnici to potrjuje. Letos pa je vendarle nekoliko drugače. Kljub temu, da moramo za tržnico še vedno reči, da je lepo preskrbljena, je promet vendarle veliko manjši kot lani v tem času. Celo letošnji september je bil bogatejši. Tako je v teh dneh na tržnici precej manj prodajalcev, pa tudi manj kupcev, kot bi za oktober pričakovali. Druga značilnost oktoberske preskrbe je to, da cene kmetijskim pridelkom zelo nihajo. Pripeti se, da nekdo prodaja nek artikel po zelo nizki ceni, nekaj miz naprej pa drugi ponuja isto kvaliteto mnogo dražje. In kot ponavadi — ljudje kupujejo pri tistem, ki je ceno bolj zasolil.

Krompir so prodajali v preteklem tednu po 35 do 45 dinarjev kilogram. Belo glavna zelje so pripeljali iz Varazdina in ga prodajali na debelo po 18 do 20 dinarjev, medtem ko je bilo kisto zelje še vedno po 70 do 100 dinarjev kilogram. Kislo repo bi lahko dobili že za 80 dinarjev, medtem ko so ohrovt centili na 60 do 70 dinarjev za kilogram. Solato so prodajali — endivijo po 80 do 150 dinarjev, motovilec po 200, prav tako po 200 pa tudi radič. Cvetača je bila po 100 do 180 dinarjev, fižol v stročju pa po 100 do 160 dinarjev kilogram. Fižol v zrnju so prodajali po 200 dinarjev.

Na tržnici je bilo še vedno dovolj paprike po 40 do 80 dinarjev kilogram, nekoliko manj paradiznika po 80 do 120 dinarjev in spet dovolj kumar po 80 do 160 dinarjev. Jabolka so bila po 40 do 100 dinarjev, hruške po 80 do 120, grozdje po 80 do 160, češnje pa so se podražile in so jih prodajali po 80 do 100 dinarjev kilogram. Jajca so bila po 36 do 40 dinarjev, perutnina pa po 400 do 1350 dinarjev kilogram.

Te dni je bilo na tržnici tudi veliko kostonja, ki niti ni bil tako drag. Prodajali so ga po 30 do 60 dinarjev, kar je še vedno takšna cena, da si ga lahko privoščimo.

Kljub temu, da je preskrba v oktobru malce padla, pa je na trgu še vedno vseh artiklov dovolj. To ne velja samo za mlečne izdelke, pa včasih tudi za perutnino in jajčka.

— ij

Smrtna nesreča v Verpetah

V ponedeljek, 14. oktobra, se je v Verpetah pri Vojniku pripetila smrtna prometna nesreča. Marija Jakob je neprevidno prečkala cesto prav v trenutku, ko je po njej pripeljal avtomobilist Mirko Atašler iz Maribora. Nesreča ni mogel preprečiti, trčil je v Marijo Jakob, ki je kasneje v bolnišnici podlegla težkim poškodbam.

Spet nova žrtve, ki je letošnje število prometnih nesreč s smrtnim izidom že približala skrajno visoki meji.

Mladi v železarni

Mladinska organizacija železarne v Storah vključuje skoraj štiristo mladih delavk in delavcev. Za vodenje organizacije imajo trinajst članski komite, ki mu pomaga pet komisij za različna vprašanja. Posebno so se izkazali pri izvedbi volitev v občinsko, okrajno, republiko in zvezno skupščino, kjer je razen članov komiteja, aktivno sodeloval tudi lepo število mladincev. Ze v začetku mandatne dobe so izdelali obširen in pester program dela za tekoče leto, ki naj bi zagotovil sistematično in uspešno delo. V sprejetem programu so dali največjo podporo nalogam, ki narekujejo da vključijo čim širši krog mladine v upravljanje.

SREČANJE z najmlajšim odbornikom

Najmlajši odbornik celjske občinske skupščine je Dagmar Suster. Pred dnevi smo ga obiskali na občinskem komiteju Zveze mladine v Celju in mu zastavili nekaj vprašanj.

Dagmar Suster

Zatopljen je bil v delo. Rado vedno sem ga povprašal, kaj počne. Dagmar pa se je nasmehnil in odgovoril: Lotil sem se stvari, ki bo za organizacijo Zveze mladine nedvomno veliko pomenila, o kateri pa, dokler ne bo gotova, ne želim govoriti. Presenetil me je ta skrivnostni odgovor in poskusil sem z drugimi vprašanji.

V nadaljevanju najinega razgovora mi je zaupal, da je rojen 1944. leta, da je že poročen, da izredno študira in stanuje v Vojniku. Ko je bil izvoljen v občinsko skupščino,

mu je bilo šele osemnajst let in nekaj več kot devet mesecev. Povedal mi je tudi, da so ga volili ljudje 14. volilne enote, to je del Gaberja.

»Kateremu področju dela boš najprej posvetil svoje odborniško poslanstvo?« sem bil spet radoveden.

»Vsekakor želim opravičiti zaupanje, ki so mi ga izkazali ljudje Gaberja, ko so me 26. maja letos izvolili za svojega odbornika. Predvsem želim urediti dve stvari: ponovno postaviti pred občinsko skupščino vprašanje stanovanj na Dečkovi cesti in skupno z lokalnimi faktorji ustanoviti aktiv Zveze mladine v Gaberju. Sicer pa sem tudi vodja novoustanovljenega kluba mladih odbornikov, ki ima namen, da kot študijska oblika dela pripravi mlade odbornike na čim boljše spoznavanje materialov skupščine.

Govoril je tudi o mladini, ki ji kot sekretar občinske organizacije Zveze mladine v Celju posveča največ pozornosti in časa. O delu mladih v proizvodnji in upravljanju pa meni:

»Mladi se vedno bolj zanimajo za proizvodnjo, produktivnost, organizacijo dela itd., vendar je to delo premalo kontinuirano. Opažamo pa veliko aktivnost mladih pri reševanju tistih vprašanj, ki so danes, ko pripravljamo statute delovnih organizacij, družbeni plan za prihodnje leto, sedemletni perspektivni program in prehod na 42-urni teden, posebno aktualna.

O organizacijskem utrjevanju in rasti organizacije Zveze mladih pa je dejal, da je treba poslednje vztrajati na tem, da bo mladina sama formirala potrebe in želje za delo organizacije in s tem tudi sama vplivala na njeno rast. Takšne oblike utrjevanja Zveze mladine pa zahtevajo vse sposobnejša vodstva, ki se bodo znala prilagoditi tempu družbenih procesov v komunih in na tej osnovi začrtati tudi pot občinski organizaciji Zveze mladih.

Veliko uspehov v nadaljnjem delu tovariš Dagmar!

P. Z.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V času od 7. do 13. 10. 1963 je bilo rojenih 21 dečkov in 16 deklice.

PROČILI SO SE:

Anton Sketako, rzd. nadzornik iz Hrastnika in Marija Goršek vd. Skoberne, blagajničarka iz Celja, Marijan Podgoršek, študent in Antonija-Stefanija Jakše, medicinska sestra, oboje iz Celja. Maksimilijan Samec, uslužbenec iz Hrenove in Ivana Huce, trg. pomočnica iz Ponorja, Edvard Samec, apreter in Magdalena Moh, uslužbenka, oboje iz Celja, Anton Hranstnik, elektroinstalater in Erika Tauč, krojačica, oboje iz Celja, Srečo Močnik, avtomehaničar iz Mengeša in Matilda Butinar, študent iz Celja, Jožef Krulac, učitelj iz Hramš in Marija Jezernik, laborant iz Ponikve, Edvard Drame, delavec iz Zibičke vasi in Terezija Horvat, stopejska iz Celja, Peter Murgelj, ključavničar iz Skofje vasi in Marija-Ana Zorko, frizerka iz Celja.

UMRLI SO:

Julijana Kapušar, gospodinja iz Celja, stara 76 let, Jože Ermenc, upokojenec iz Bočne, star 65 let, Silva Južna, vzdrževana iz Leveca, stara 21 let, Nikola Panjeskovič, delavec iz Brze Palanke, star 42 let, Ivan Kovačič.

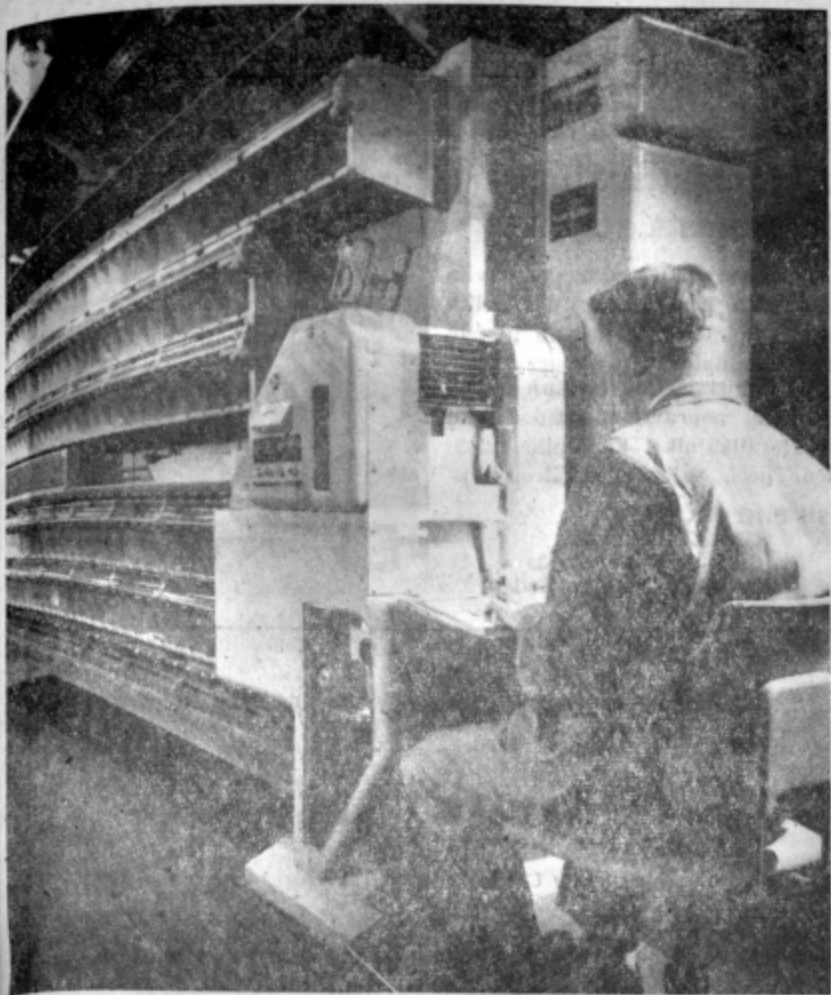
KRONIKA NESREČ

Mihael Rožič iz Dobrne je padel s kolesa. Poškodoval si je glavo in hrbtenico. Stojan Ipišević iz Dobrne je obiral sadje. Padel je z drevesa in si poškodoval ključnico. Z motorjem sta padla in si poškodovala nogi Silvo Pavlin in Viktor Turnšek iz Celja. Jože Agrež iz okolice Bač je doma padel. Obležal je nezavesten, Marija Goršek iz Gotovelj si je pri padcu poškodovala desno nogo v kolenu.

RADIO CELJE

V prihodnjem tednu — torej od ponedeljka, 21. oktobra, pa do nedelje, 27. oktobra, bo imela celjska radijska postaja lakle spored:

Vsak dan ob 17. bo na vrsti celjska kronika, ob 17.10 obvestila, ob 17.35 oddaja »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo ter ob 17.45 zabavna glasba in reklame.

Tudi v strojni industriji je aluminij v veliki meri že prodri, toda na tem področju so zlasti pomembne razne legure, kajti tako je uporabnost aluminija še večja

Hiše in mostovi iz aluminija

Aluminij je bil nekoč dragocenejši od zlata. Danes je njegova vrednost mnogo manjša, a je zato njegova uporabna vrednost dosti večja.

Iz aluminija že izdelujejo tovornjake za prevažanje 100 ton cementa. Razen zobatih koles in nekaterih posebnih delov so ti tovornjaki izdelani popolnoma iz aluminija. Zanimiv pri tem je zlasti odnos do istih tovornjakov izdelanih iz jekla. Aluminijasti tovornjaki so res dražji, vendar zaradi svoje lastne nižje teže lahko ob vsaki vožnji prihranijo kar okoli 5 ton tovora več. To pa je toliko bistvena razlika, da tudi odtehta nekoliko višjo ceno vozila. Že v preteklem ali v dveh letih namreč tako vozilo samo povrne razliko v ceni.

Toda, to ni edina novost izdelana iz aluminija, ki se je do nedavnega uporabljal le za izdelovanje posode. Iz aluminija izdelujejo že avionske konstrukcije in konstrukcije za mostove. Prednost aluminijastega mostu pred jeklenim pa je v njegovi teži, oziroma to pot moramo reči lahкости in ker ne rjavi. Zaradi tega tudi na že stare mostove iz jekla postavljajo aluminijaste ograje in podobno.

Večinoma je neznano, da trenutno samo ameriška avtomobilska industrija porabi več aluminija, kot ga je pred dobrimi dvajsetimi leti porabila vsa Amerika. Aluminij je tudi v industriji konzerv naredil pravo revolucijo. Naj pripomnimo, da so v Evropi že nekaj let izdelovali konzervne škatlice iz aluminija. V Ameriki je sicer tenka jeklena pločevina zaradi nižje cene imela prednost. Toda ostali elementi so polagoma tudi na tem področju izrinili jeklo. Aluminijaste konzerve imajo lepši videz, manj je na njih dodatnega dela. Ker so lažje, je tudi prevoz cenejši.

Največji uspeh pa je aluminij v zadnjih letih dosegel v gradbeništvu. Začelo se je s posameznimi montažnimi deli iz aluminija, in sicer 1950. leta, ko so v Pittsburgu zgradili 30 nadstropno poslopje iz aluminija. Pri tem je domala vse iz aluminija: zidovi, okenski okvirji, ventilatorske cevi in tudi električne žice. Po tem uspelem poskusu so aluminijasta poslopja zrasla kot gobe po dežju, njihova posebna vrednost pa je v enostavnem in cenemem vzdrževanju. Strokovnjaki pa so uporabili tudi posebne obdelave, ki dajejo aluminij-skim poslopjem barvno slikovitost, ki jo drugače grajena stavba ne more dobiti.

Zanimiva pa je tudi ugotovitev, da je dvanaestina zemljine površine iz aluminija. Navadno ga najdemo v glinah, najčesče pa v rdeči glini, ki jo imenujemo boksit. Samostojen aluminij v naravi je redkost in šele po 1825. letu, ko je nek danski profesor v laboratoriju izdelal iz boksita aluminij, je začetek pohoda tega metala. Pred tem in pred izgradnjo velikih tovarn aluminija pa je bil ta metal dragocenejši od zlata. Tako je na primer Napoleon III. imel malo garnituro jedilnega pribora iz aluminija, ki ga je hranil za svoje najbolj cenjene goste, ostali pa so se ob raznih priložnostih morali zadovoljiti z zlatim in srebrnim jedilnim priborom.

Kaj je s cesto Smednik — Raka?

Trenutno, ko to poročamo, je cesta Smednik — Raka zaprta za ves promet. Že pred dobrim letom so se na cesti pokazale sumljive razpoke. Nihče ni bil nanje pozoren. Kmalu zatem je potegnil plaz, vendar je bila cesta še prevozna. Če bi odgovorni činitelji iz okrajne cestne uprave že takrat ukrepali, bi z minimalnimi stroški cesto popravili. Tako pa so iz malih usedlin nastale velike kotanje, ki ne spominjajo, da je bila to nekoč cesta. Zemlja ob cesti se še ni umirila, cesta se pogreza v dolino, škoda se povečuje. Na srečo je plaz potegnil le okoli 50 metrov ceste. To pa zadostuje, da ne morejo kmetovalci prevažati z vprežno živino v Rako na Smednik ali obratno, svojih pridelkov.

Raka je tudi sedaj odrezana od avtobusne proge Novo mesto — Maribor in Ljubljana — Krško. Po isti cesti je vozil lokalni avtobus, ki je bil poln zlasti v uradnih dneh. Avtobusa so se zlasti posluževali dijaki, ki obiskujejo brežiško gimnazijo. Ljudje iz tega kraja so se pri vpisu ljudskega posojila dobro izkazali. Razumeli so težave bratskega makedonskega ljudstva. Prispevali so po svojih zmogljivostih. Ne smemo pa mimo pripomb, ki so bile ob tej priložnosti izrečene ravno na račun neprevozne ceste Smednik — Raka.

Ljudje nikakor ne morejo razumeti, da se nihče ne zanima za popravilo ceste. Na zborih volivcev in drugih sestankih je bila ravno ta cesta kamen spotike in kakor iz-

gleda, to tudi v bodoče. Občani celo pravijo, da je ta cesta spomečnik sramote okrajne cestne uprave. Ne bomo se spuščali, ali je ta pripomba umestna ali neumestna, dejstvo pa je, da imajo odgovorni činitelji s cestne uprave premalo posluha za želje in potrebe ljudi z Rake in okolice. Znano je, da je to okrajna cesta, šušlja pa se, da je ta cesta trenutno brez lastnika. Slednje, bo potrebno čimprej urediti kajti cesta je potrebno popraviti še pred nastopom jesenskega deževja. V nasprotnem primeru pa bo potrebno nujno misliti na gradnjo nove ceste. Vsekakor pa je še vedno ceneje popraviti sedanjo. Domačini so pripravljani pri popravilu ceste prispevali s prostovoljnim delom, treba je le začeti.

D. K.

Vedno manj ljudi na Raki

Šef krajevnega urada na Raki Jože Kranjc nam je ljubeznivo postregel s naslednjimi zanimivimi podatki:

Do 31. avgusta letos je bilo na Raki sklenjenih deset zakonskih zvez, umrlo je 30 ljudi, od tega 11 moških in 19 žensk, rojstev pa je bilo v istem obdobju 10, od tega 6 dečkov in 4 deklice. Letos se je na Rako priselilo 59 ljudi, odselilo pa kar 61. Območje matičnega urada na Raki je marca 1956 imelo 2557 prebivalcev, marca 1963 pa jih je imelo 2117. V obdobju sedmih let se je zmanjšalo število ljudi za 240. Na Raki je torej vedno manj ljudi.

D.

MALA KRONIKA LASKO

Na področju občinske skupščine Laško so se v preteklem tednu poročili:

Krajnc Leopold-Mihael, skladiščnik iz Tovstega št. 16 in Skoberne Mihaela, sobarica iz Laškega št. 294, Filipič Tomislav-Anton, uslužbenec iz Kranja — Zupančičeva 5 in Meglič Stanislava, učiteljica iz Kranja — Zupančičeva 5, Selič Ivan, mizar iz Rečice št. 125 in Stifter Marija, uslužbenka iz Modriča št. 6.

UMRLI:

Sivka Franc, star 56 let, zidar iz Strmca št. 11. Rojstev v preteklem tednu ni bilo.

V VIDMU-KRŠKEM NAD 74 MILIJONOV

Občani iz VIDMA-Krškega so v akciji za pomoč Skopju pokazali veliko solidarnost in zavest do ponesrečencev. Po nepopolnih podatkih je bilo v Vidmu-Krškem do vključno 15. oktobra vpisanih 74.443.000 din posojila. Od tega je 22 gospodarskih organizacij prispevalo 26.849.000 din, 4326 delavcev in uslužbencev 37.852.000 1299 kmetov 4.326.000, 96 obrtnikov 4.275.000 din, 254 upokojencev 706.000 din ter uslužbeni notranje uprave 435.000 din.

STANOVANJSKA SKUPNOST CENTER — CELJE

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. TEHNOLOGA

(za pripravo dela). Dovršena srednja šola z nekaj let prakse na delovnem mestu kovinske ali gradbene stroke.

2. KURJAČA

za nizko-tlačne parne kotle. V poštev pridejo tudi upokojenci.

3. MATERIALNI KNJIGOVODJA

Dovršena srednja šola z nekaj let prakse in znanje strojepisja. Nastop 1. novembra 1963.

Za vsa navedena delovna mesta so določeni prejemki (plača) po pravilniku ustanove.

Jubilej kolesarskega društva v Krškem

V nedeljo je bila v Krškem slavnostna seja kolesarskega društva, posvečena 15-letnici aktivnega delovanja društva. Kolesarsko društvo, ki je bilo ustanovljeno avgusta 1948. leta, je kljub raznim težavam, dosegalo lepe uspehe. Zlasti je bil prizadeven njegov dolgoletni predsednik Rudi Žižek. Predsednik občinske skupščine inž. Franc Dragan, ki je prisostvoval seji kot gost, je društvu dal priznanje in mu obljubil denarno pomoč.

D.

MEKA

Mehanična tkalnica, Celje

razpisuje prosto delovno mesto

finančnega knjigovodje

Pogoji: Ekonomska srednja šola, ali njej enaka šola.

Pismene in osebne ponudbe sprejema splošni oddelek podjetja.

CELJE ● JESENICE ● KOČEVJE ● KRANJ ● LENDAVA ● LJUBLJANA ● MURSKA

TRBOVLJE ● VELENJE ● Ljubljana

VARTEKS VODI

VARTEKS vodi v proizvodnji moških oblek — 85 velikosti — za vsako postavbo in leta; tako, da VARTEKS obleke ustrezajo vsakemu kupcu, kot da so šite po meri. To je novost na tržišču konfekcije v naši državi.

VARTEKS PRESENEČA

Varteksovi kreatori mode vas bodo presenetili z modeli oblačil najmodnejših krojev evropske mode. Mnogo svojih modelov VARTEKS tudi izvaža v vse dele sveta.

VARTEKS NAGRAJUJE

Vsak kupec dobi hkrati nagradni kupon, s katerim sodeluje v nagradnem natečaju.

NAGRADE:

15 avtomobilov "FIAT"
50 mopredov
240 oblek
220 zimskih plaščev

SOBOTA ● NOVO MESTO ● POSTOJNA

Sodobno, kvalitetno in poceni vas obleče VARTEKS

● MARIBOR ● PREVALJE ● PTUJ ● SLOVENJ GRADEC ● SLOVENSKE KONJICE

VARTEKS OBLEKA

VELIKE NAGRADE

OBJAVE IN OGLASI...

VABIMO VAS NA NASE IZLETE.
LONDON — osrednjevni izlet v drugi polovici novembra; istočasno ogled Amsterdama in Rotterdama; prijave do vključno do 15. oktobra.
PRAGA — šestdnevni avtobusni izlet — odhod iz Ljubljane 28. novembra; istočasno ogled Bratislave, Brna in Dunaja; prijave do 20. oktobra.
CORTINA — tridnevni avtobusni izlet ob dnevu republike — odhod iz Ljubljane 29. novembra; prijave do 31. oktobra.
TRST — BENETKE. Za kolektive prirejamo stalne dvodnevne izlete v Trst-Benetke s posebnim avtobusom.
KOLEKTIVI! Za vaše izlete vam nudimo od 1. 10. 1963 dalje pri naročilu Kompasovih turistično opremljenih avtobusov poseben popust!
KOLEKTIVI! Prirejamo stalne eno in dvo dnevne izlete po slovenski Koroški.
KOLEKTIVI! Prirejamo enodnevne izlete v Trst!
SILVESTROVANJE V CORTINA D'AMPEZZO Prirejamo 4-dnevno potovanje v Dolomite v času od 31. 12. 1963 do 3. 1. 1964. Prijave in programe prejmete v poslovalnici Kompas — Celje.
 Za vse objavljene izlete vam po želji brezplačno dostavimo programe.
 Pred vsakim izletom obiščite turistično podjetje Kompas — Celje. Organiziramo kolektivna potovanja in izlete po Jugoslaviji in v inozemstvo z modernimi turističnimi avtobusi, z rednimi in posebnimi vlaki, avtobusi, obalne in rečne plošbe in posebnimi letali. Kompas — Celje posreduje prodajo vseh vrst vozovnic za železniški, pomorski in letalski promet. Kompas posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov, vizumov ter menja tuja plačilna sredstva in sprejema depozite.
 Kompas Celje daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, zemljevide, spominke, filatelistične znamenke itd. Pred vsakim potovanjem se posvetujte v poslovalnici.
 Obveščamo vse komitee, da ima Kompas svojo novo filijalo v Beogradu — Branikova 9, tel. 22-877. Ob priloži vašega bivanja v Beogradu se poslužujte uslug »Kompas — Beograd«.

Kompas — Celje
 Telefon 23-50

KINO »SVOBODA« SEMPETER V SAV. DOLINI
 19. in 20. 10. »Živim za tebe« ameriški barvni film
 23. 10. »Vsi domov« italijanski film
 24. 10. »Lepi Antonio« francosko-italijanski film
»PARTIZAN« DRUŠTVO ZA TELESNO VZGOJO — KINO ODSEK SEVNICA
 26. 10. — 27. 10. »Prepovedani planet« ameriški film

Turistično informacijski urad
 Olepševalno in turistično društvo Celje daje v svojem informacijskem uradu v Stanetovi ulici poleg kina Metropol vse turistične informacije, menja tuje valute, Bonata izbira spominke in razglednic, dnevna garderoba. Urad prevzame v prodajo tudi vstopnice za razne prireditve, proti predhodnem naročilu pa oskrbi tudi vodnike in prevajalce za ogled celjskih in okoljskih turističnih in kulturno-zgodovinskih znamenitosti in zanimivosti.

● PRODAJ

PRODAM 4 komade norih oken 60x80 cm. 1. komad 85x85 in sadni mlin na motorni pogon. Fajšek Tone, Drešinja vas 49, Petrovče.
 PRODAM rabljeno spalnico z žičnimi vložki in otroško posteljo. Vprašati pri Kolar, Celje — Kocenova 2.
 SVETLO furnirano spalnico ugodno prodam. Ogled med 12. in 14. uro. Terčak, Miklošičeva 7.
 PRODAM stavbeni les (obloge 18x21). Naslov v upravi lista.
 PRODAM novo enodružinsko hišo z 900 ari zemlje. Cena 1.000.000. Naslov v upravi lista.
 UGODNO prodam dvostanovanjsko hišo blizu Skalce kleti. Vprašati pri Pavnovič — krojač Stanetova 3/III.
 MOPED »Colibri« ugodno prodam. Krajnc — Židanska 3.
 MOPED »Colibri« enosedezni, prevoženih 4000 km prodam. Paučnik, Ljubljanska 33.
 PRODAM kravo, Marija Lončarič ml., Zagrada 48, Celje.
 PRODAM skoraj nove stojeečo lončene peči — 2 komada 45x90x1,30. Naslov v upravi lista.
 PRODAM sadno stiskalico s kamnom. Prevotnik. Cesta v Laško 9, (Polule).

HOTEL EVROPA CELJE prodaja rabljen kotel za centralno kurjavo, peč trika 15 po zelo ugodni ceni.

● KUPIM

KUPIM stavbeno parcelo v bližini Celja — zazidalni okoliš. Naslov v upravi lista.

● STANOVANJA

ZAMENJAM dvosobno stanovanje (v bloku) v Mariboru za enako v Celju. Ponudbe pod šifro »Maribor—Celje«.
 NA STANOVANJE sprejem štiri dijakinje. Vrnčeva 32.

● RAZNO

UPOKOJENKA nudi pomoč dvem starejšim osebam, za sobo blizu Celja. Naslov v upravi lista.
 MLAD samski fant star 20 let želi spoznati in tudi poročiti preprosto slovensko dekle staro od 17 do 20 let. Je srednje postave, kostanjevih las in modrih oči. Ponudbe pošljite na naslov: Adolf Schranz, 985 Gerrard St. E. Toronto 6 Ontario — CANADA.
 MLAD samski fant, star 22 let, želi spoznati preprosto slovensko dekle staro od 18 do 22 let. Ponudbe s sliko sprejema: Sredinčev Toni, 901 Carlaw ave Toronto 6 Ontario — CANADA.

● RAZNO

UPOKOJENKA nudi pomoč dvem starejšim osebam, za sobo blizu Celja. Naslov v upravi lista.
 MLAD samski fant star 20 let želi spoznati in tudi poročiti preprosto slovensko dekle staro od 17 do 20 let. Je srednje postave, kostanjevih las in modrih oči. Ponudbe pošljite na naslov: Adolf Schranz, 985 Gerrard St. E. Toronto 6 Ontario — CANADA.
 MLAD samski fant, star 22 let, želi spoznati preprosto slovensko dekle staro od 18 do 22 let. Ponudbe s sliko sprejema: Sredinčev Toni, 901 Carlaw ave Toronto 6 Ontario — CANADA.

● SLUŽBE

HOTEL EVROPA CELJE sprejme honorarno kurjača za centralno kurjavo. Osební dohodek in delovni čas po sporazumu.

● TURIZEM

OLEPŠEVALNO IN TURISTIČNO DRUŠTVO CELJE
 Turistična predavanja
 Olepševalno in turistično društvo Celje snoroča, da bo prirejalo tudi letos turistična predavanja. V prvem predavanju dne 14. novembra t. l. bo prof. Sime Letinič iz Ljubljane, predaval 200 barvnih diazitivov o Biokovem in Susaku. V drugem predavanju, dne 12. decembra, pa bo prof. Zoran Vudler pokazal 200 izredno uspešnih barvnih posnetkov s turistične ekskurzije, ki jo je letos spomlad predredil Olepševalno in turistično društvo Celje v Trsti, Doberdob, Ozle, Gradec in Benetke. Organizatorje prireditve naprošamo, da ta dva termina upoštejata.
 Jesenski izleti
 Za jesenske izlete pripravljamo dobro oskrbovana izletišča Mlinarjev Janec, Stari grad, Celjsko koč in Svetino. Vse štiri postojanke so dosegljive tudi z avtomobilom.

● OBVESTILA

V strojepisne in stenografske TEČAJE vpisuje Društvo stenografov in strojepiscev Celje, vsako dopoldne na Administrativni šoli, Dečkova 1.

OBVESTILO

Radio klub Ljudske tehnike Tovarne emajlirane posode Celje prireja začetniški »A« tečaj iz radiotehnike.
 Interesenti, ki se želijo vključiti v tečaj, naj se prijavijo pri vodstvu Radiokluba »Emajl« soba št. 49 v upravnem poslopiju Tovarne emajlirane posode najkasneje od 26. oktobra 1963. Tečaj je brezplačen.

RAZPISI
 V službo sprejemamo kvalificiranega TRAKTORISTA. Samsko stanovanje je zagotovljeno.
 Naslov: Kmetijski kombinat Zalec, OBRAT »Miroslan« p. Petrovče.

● RAZPISI

Splošna bolnišnica Celje razpisuje pri plačnem oddelku v Novem Celju
JAVNO RAZPRODAJO starega inventarja
 * in sicer: električni motor, pisalni stroji kopalne kadi, tehtnice, sobne peči, harmonij, nočne omarice, stole, omare, hrastove sode itd.
 RAZPRODAJA BO V SREDO 25. 10. 1963 OB 9. URI V NOVEM CELJU.
 Informacije o predmetih je mogoče dobiti vsak dan od 12. ure na upravi oddelka v Novem Celju.

Upravni odbor
AERO KLUBA CELJE
 razpisuje mesto HIŠNIKA na letališču v Levcu. Interesenti naj vložijo ponudbe s splošnimi podatki ali pa se zaradi dogovora osebno zglasijo v upravi Aerokluba, Mariborska 20. Stanovanje je zagotovljeno.

POZIV

POZIV
 k vložitvi prijav o pridelanih količinah vina letine 1963 in prijav o kuhanju žganja.
 1. Na podlagi 45. člena uredbe o prometnem davku (Uradni list FLRJ, št. 19/61) in navodila o pobiranju in kontroli prometnega davka od špirta in alkoholnih pijač (Uradni list FLRJ, št. 21/54, 4/55 in 50/59) pozivamo vse posestnike vinogradov, da takoj po vrenju prijavijo Občinski skupščini upravi za dohodke Celje pisмено ali ustno količine pridelanega vina.
 Prav tako morajo prijaviti vino osebe, ki nimajo svojega vinograda in so vino proizvedle iz nabavljenih surovin.
 Prijave od pridelanih količin vina morajo biti vložene najkasneje do 15. novembra 1963, ne glede ali je vino prevreto ali ne. Prijave se vlagajo pri Občinski skupščini Celje, Gregorčičeva ul. št. 6 II, nadstropje levo, soba št. 6, ali pri pristojnih krajevnih uradih, Store, Skofja vas, Smartno v Rožni dolini, Vojnik, Frankolovo, Strmec in Dobrna.
 2. Vsakdo, ki ima namen kuhati žganje iz lastnega pridelka ali nabavljenih surovin (slive, strozjce, tropine ali »lišne«) si je dolžan oskrbeti pisмено dovoljenje uprave za dohodke pri Občinski skupščini Celje. Prijave za kuhanje žganja se morajo vložiti v »časnele 21« pred začetkom kuhanja pri Občinski skupščini Celje ali pristojnem krajevnem uradu.
 Potrdila o prijavi žganjake (dovoljenje) se dobi pri upravi za dohodke Občinske skupščine Celje (soba šte 6).
 Opozarjamo, da bo zoper davčne zavezanca, pri katerih bo ugotovljeno, da niso prijavili vseh količin vina ali da nimajo potrebnega dovoljenja za žganjekuho, uveden obravnavo kazenski postopek zaradi davčnih prekrškov.
 Celje, dne 15. 10. 1963
 OBČINSKA SKUPŠČINA CELJE
 Uprava za dohodke

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
 Od 19. — 26. 10. bo dežurni veterinar KOZELJ Bojan, Kocenova 2/II (pri hotel »Evropa«), telef. 25-67.
● OBJAVE
 »Komunalno podjetje »Ceste-kanalizacija« Celje objavlja, da je občinska cesta v Selcah na odseku od ceste Ceste na grad do Trafo postaje v Selcah zaprta za ves promet zaradi nujnih del na rekonstrukciji kanalizacije.«

»AVTOMOBILISTI — PODJETJA — GOSPODINJE«

Obveščam cenjene stranke, da sem odprl delavnico iz stroke:

»Avtoelektrika in elektroinstalacije«

Izvršujem strokovna popravila električnih naprav na avtomobilih vseh vrst, motornih kolesih in polnim akumulatorje.
 Elektroinstalacije izvršujem na zgradbah, popraviljam gospodnske aparate (likalnike, kühalnike, električne peči, bojlerje, loščilce itd.).

SE PRIPOROČAM!
 GRAJŽL Ludvik, Celje — Teharska 35 (nasproti gostilne Seligo)

Komisija za volitve in imenovanja Občinske skupščine Celje razpisuje mesto

direktorja

Avto-moto servisa v Celju

Pogoji: — Srednja tehnična šola — strojni oddelek in 3-letno prakso
 — delovodska šola in 5 let prakse v stroki ali
 — avto mehanični mojster z najmanj 10-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v avtomehanični stroki.
 Kandidati naj vlagajo ponudbe, opremljene z življenjepisom, opisom dosedanjih delovnih mest in potrdilom, da niso v kazenskem ali disciplinskem postopku, na upravo Občinske skupščine Celje do 31. 10. 1963.

● GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE
 Petek, 18. oktobra 1963 ob 10. uri: Hop van Delft: HURA SONCU IN DEZJU. Predpremierra za Teden otroka, Organizator Občinski odbor SZDL Celje.
 Petek, 18. oktobra 1963 ob 20 uri: SMEH NI GREH — večer poljske satire. Gostovanje v Zalgu.
 Sobota, 19. oktobra ob 15.30: Hop van Delft: HURA SONCU IN DEZJU. Premiera otroške igre. Izven abonmaja. Vstopnice bodo v prodaji dan pred predstavo od 18. do 19. ure, na dan predstave dve uri pred pričetkom.
 Nedelja, 20. oktobra 1963 ob 10. uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. II, nedeljski dopoldanski abonma. Nekaj vstopnic je še na razpolago.
 Nedelja, 20. oktobra 1963 ob 15.30: Hop van Delft: HURA SONCU IN DEZJU. Otroška igra. Izven abonmaja. Starsi, pripeljite svoje otroke.
 Sreda, 23. oktobra 1963 ob 15.30: Matej Bor: RAZTRGANCI. II, šolski abonma. Stojščiča so še na razpolago.
 Petek, 25. oktobra 1963 ob 15.30: Matej Bor: RAZTRGANCI. I, šolski abonma. Nekaj vstopnic je še na razpolago.

● KINO

KINO UNION
 18. 10. — 21. 10. »Siegfried«, italijanski barvni film
 22. 10. — 24. 10. »49 dni«, ruski film
 25. 10. — 28. 10. »Prepovedani strasti« ameriški barvni Cse film
KINO METROPOL
 do 18. 10. »Dve noči v enem dnevu« jugoslovanski film
 19. 10. — 25. 10. »Cudodelka« ameriški film
 24. 10. — 28. 10. »Milijonarka« angl.ški barvni Cse film
MATINEJA
 20. 10. »Potovanje z balonom« angleški barvni Cse film

JESENSKI GASTRONOMSKI KOLEDAR št. 24.	
od sobote 19. 10. do petka 25. 10. 1963	
Sobota, dne 19. 10. 1963	Prekajeno s kislim zeljem ali repo 150—250
	Srbski pasulj s prekajenim mesom 130—200
	Kmečka pojedina 300—400
	Poljnjeni krofi 35
	Sreda, dne 23. 10. 1963
	Kmečka pojedina 300—400
	Peččenice s kisló repo in zeljem 250—350
	Domače krvavice s slanim krompirjem in zeljem 250—350
	Stajerska kislá juha z ustreznó prilogo 130—200
	Kremóve rezine »Evropa« 80
	Četrtek, dne 24. 10. 1963
	Piščančeva rižota s parmezonom 180—280
	Srbska pileča čorba 150
	Stajerski lonec 180—280
	Srbski pasulj s prekajenim mesom 130—200
	Poljnjeni krofi 35
	Petek, dne 25. 10. 1963
	Kalamari rižota s parmezonom 250—350
	Morske ribe ?
	Matevž s prekajenim svinjskim mesom 180—160
	Poljnjeni krofi 35
	Vse cenjene goste obveščamo, da so prve cene za male porcije, medtem druge za običajne velike porcije
	V točilnici ste postreženi brez postrežnina. Obiščite nas in zadovoljni boste.
	Kolektiv hotela Evropa Celje
Srtnin hrbet ali stegno z brusnicami in cmokom 250—400	
Preslanjen divji zajec s cmokom 250—400	
Piščančeva obara s parmezonomi žličniki 200—300	
Polenovka (Bakalar) na dalmatinski način 200—300	
Srbski pasulj s prekajenim mesom 130—200	
Kremóve rezine »Evropa« 80	
Nedelja, dne 20. 10. 1963	
Srna ali divji zajec z brusnicami in cmokom 250—400	
Piščančev paprikaš z domačimi širokimi rezanci 200—300	
Gobja juha z ajdovimi žganci 250	
Kremóve rezine »Evropa« 80	
Ponedeljek, dne 21. 10. 1963	
Domača peččenica s kisló repo ali zeljem 250—350	
Krvavica s slanim krompirjem in repo 250—350	
Ričet s prekajeni svinjskim mesom 150—200	
Srbski pasulj s prekajenim mesom 130—200	
Poljnjeni krofi 35	
Torek, dne 22. 10. 1963	
Telečni perket s širokimi rezanci 150—250	
Sarma s smetano in slanin krompirjem 150—250	

NOVA JESEN
 NOVI VZORCI
 pletenin

V VELEBLAGOVNICI

Ljudski magazin

CELJE

Komisija za delovna razmerja obrtnega centra »ZARJA« Zalec razpisuje zasedbo sledečih prostih delovnih mest:

- 2 ključavničarja,
- 2 kleparja,
- 2 čevljarja,
- 1 steklarja,
- 1 VK aranžerja,
- 2 pečarja,
- 2 krojača
- 2 dimnikarja,

več kvalificiranih, polkvalificiranih delavcev lesne stroke, več ne-kvalificiranih delavcev za pomožna dela, več vajencev vseh strok.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Plača po dogovoru. Prošnje pošljite na naslov OBC »Zarja« Zalec.

Posvetovanje društva arhivarjev SRS Nova arheološka najdba v Šentjanžu pri Rečici

Pretekli teden je bilo v Celju dvodnevno posvetovanje Društva arhivarjev SRS, ki mu je prisostvovalo okrog 80 udeležencev. Posvetovanja, ki ga je priredilo republiško Društvo ob sodelovanju celjskega Mestnega arhiva, sta se udeležila tudi predstavnika celjske občinske in okrajne skupščine Marica Frece-Zorkova in Ivan Grobelnik. Ob tej priložnosti je celjski Mestni arhiv pripravil pred avlo male dvorane Narodnega doma manjšo razstavo nekaterih svojih dokumentov. Udeležence posvetovanja je sprejela tudi podpredsednica okrajne skupščine Milena Stifter-Vršnikova, medtem ko so delovni program izpopolnile ekscurzije v Sempeter, Dobro in Velenje.

Posvetovanje je bilo posvečeno problemom arhivov in dela v arhivih. Hkrati je posvetovanje sovpadalo v čas zgodovinske obletnice Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, čemur je bil posvečen uvodni referat dr. Metoda Mikuža O virih za Zbor odposlancev v Kočevju in za prvo zasedanje SNOO v Črnom-

lju. Medtem ko je o arhivskem gradivu političnih in oblastnih organov ter vojaških enot NOB v Sloveniji govorila M. Oblak-Carni, ki je s tem v zvezi zajela tudi delo Inštituta za zgodovino in delavska gibanja v Ljubljani, je imel prof. Janko Orožen referat o zgodovinskem arhivu v Celju. V svojem izredno tehtnem in s

konkretnimi podatki bogato ilustriranem govoru, posvečenem najpomembnejšim zgodovinskim dokumentom celjskega področja, je prof. Orožen opozoril tudi na tisto arhivsko gradivo, ki je depomirano v grškem oziroma dunajskem arhivu in ki nam po jugoslovansko avstrijski konvenciji sicer pripada, ki pa nam še do danes ni bilo vrnjeno. Razen tega velja povzeti, da je sedanjí Mestni arhiv dobil ustrežnejše prostore, v kakršnih je bil vseskozi po osvoboditvi, da pa za urešičenje vseh načrtov ti prostori v bližnji prihodnosti ne bodo zadostovali. V arhivu je danes 4000 arhivskih enot.

Prvi dan posvetovanja sta bila na dnevnem redu še dva referata. J. Maček je poročal o novi zgradbi Državnega arhiva SRS, J. Zontar pa o delu in načrtih Društva arhivarjev SRS in Zveze društev arhivarjev Jugoslavije. Kakor povzamemo na kratko, je bilo delo Društva arhivarjev v zadnjem času osredotočeno predvsem na priprave vodnika po arhivih Slovenije, to je na publikacijo, ki naj bi zajela pregled fondov in podatkov o gradivu v posameznih arhivih. V širšem merilu je bila dejavnost arhivarjev posvečena izdelavi kataloga arhivov Jugoslavije, medtem ko naj bi za potrebe arhivskih kadrov pričeli razmišljati o jugoslovanskem učbeniku arhivistike.

V zaključnem delu posvetovanja je M. Verbičeva govorila o mikrofilm-skih zbirkah v slovenskih arhivih, dr. F. Gestrin o arhivih in načrtnem zgodovinskem delu in dr. S. Vilfan o arhivskem gradivu gospodarskih organizacij.

Na osnovi vseh osmih referatov so na posvetovanju sprejeli nekatere sklepe, katerih osnovni namen je v usposabljanju arhivov za načrtno zgodovinsko delo. Društvo arhivarjev je med drugim podprlo tudi celjski Mestni arhiv v njegovih prizadevanjih v pogledu rešitve za smotrno in učinkovito delo vprašanj. dhr

V Zgornji Savinjski dolini so arheološke najdbe razmeroma redke. Dosedaj poznamo 2 rimska napis, vzidana v cerkvi v Šentjanžu in takojimenovalne »Praznikove gomile« pri Rečici. Tudi te so po vsej verjetnosti iz rimske dobe. Prazgodovinskih najdb pa dosedaj v Zgornji Savinjski dolini nismo poznali, čeprav smo jih lahko slutili. Na staroslovanskem grobišču iz XII. stol. je bila med ostalim gradivom tudi neolitska kamenita sekira. Že ta je dala slutiti na starejše elemente na samem gradišču ali pa v najbližji okolici.

Vest, da so v Šentjanžu pri Rečici našli prazgodovinske grobove, je zato še bolj razveseljiva. O najdbi sta nas obvestila Jože Vravnik, ki je delal takrat v mladinski delovni brigadi, in Zagar iz Mozirja. Slednji je šel muzeju vsestransko na roko, tudi potem, ko smo si najdbe sami ogledali.

Zal so bili grobovi takrat že uničeni. Tako se bo dalo obliko grobov rekonstruirati samo po pripovedovanju navzočih. Spadajo v vrsto planih grobov, brez nasutja kakršne koli gomile. Pokopani so žgani. V grobu so — kot je to običajno pri ilirskih grobovih — konične skodelice, ki so poznane tudi s številnih ostalih ilirskih grobišč in naselbin. Zare pa so z dosedaj znanimi ilirskimi grobnimi žarami — če primerjamo samo Rifnik in Vače — razmeroma majhne. V enem od grobov je bila tudi bronasta fibula, podobna onim, ki jih poznamo iz vaskih grobov. Zanimivo je tudi to, da so grobovi zidani. Vsaka grobnica žara je od vseh strani obdana s kamenitimi ploščami. Tudi to je nekaka posebnost. Če vzamemo zopet za primer Rifnik, ki nam je tudi razmeroma blizu in še najbolj poznan, ker se tam vršijo že večletna izkopavanja, moramo zopet ugotoviti, da so tam posamezni gro-

bovi pokriti s kamenito ploščo, dočim jih na strani in na dnu nimajo.

Kaj več se v danih okoliščinah, ki sem jih že zgoraj navedel, ni dalo ugotoviti. Prihodnje leto bo potrebno še ostalo zemljišče sondirati; v kolikor ni bilo sedaj v celoti uničeno, nam lahko nudi še zelo zanimive rezultate. Treba bo pregledati teren med novo traso in cerkvijo v Šentjanžu.

Na koncu bi hotel še enkrat poudariti, da nam je ta najdba nad vse dragocena, ker je prva v Zgornji Savinjski dolini. Življenje je tu cvetelo tudi pred 2500 leti. Paleolitskim najdbam pod Olševo, rimskim v Rečici in Šentjanžu ter staroslovanskim pri Mozirju se sedaj pridružuje še prazgodovinska v Šentjanžu. Najbrž pa ne bo ostala osamljena. Mogoče bo že nadaljevanje gradnje avtomobilske ceste prineslo tudi nove arheološke najdbe. Zeleli bi samo, da bi pri gradnji ceste na te stvari polagali malo več pozornosti. L. Bolta

Družbeni sklad za šolstvo v Žalcu ne brez problemov

Upravni odbor družbenega sklada za šolstvo v žalski občini je v preteklem letu opravil pomembno delo. Poleg tega, da je temeljito analiziral celotno problematiko financiranja, je tesno sodeloval z družbenimi in samoupravnimi organi šol ter skušal v okviru odmerjenih sredstev leta najbolj pravično razdeliti med posamezne šole.

Za letošnje leto so bila sklada za šolstvo dodeljena sredstva v višini 241 milijonov 460 tisoč dinarjev, kar pomeni v odnosu na preteklo leto povečanje za 6,7 odstotkov. Kljub temu, da je moral sklad odvojiti sredstva tudi za plačilo anuitet za posojila ter za amortizacijo šolskih zgradb, znaša realno povečanje sredstev, ki so jih dobile šole, 8 odstotkov. Toda če upoštevamo naraščanje življenjskih stroškov ter povečanje narodnega dohodka v občini, ta sredstva še vedno niso zadostna. Eden izmed perečih problemov, s katerim se srečuje družbeni sklad

za šolstvo oziroma upravni odbor tega sklada, je dodeljevanje sredstev s strani delovnih organizacij. Delovne organizacije, v kolikor sploh dajejo sredstva za šolstvo, jih dajejo namensko posamezni šoli. Tako se poraja bojazen, da bo ob koncu leta prišlo do problema, kje dobiti sredstva za osnovno dejavnost in za investicije šol. Upravni odbor sklada je zato priporočil občinski skupščini, da sprejme v tem smislu potrebne ukrepe.

Pri določanju sredstev, ki jih je sklad delil posameznim šolam, so upoštevali enotne kriterije — sistematizacijo delovnih mest, število učencev, število oddelkov, površino šolskih prostorov itd., s čimer so skušali čim bolj objektivno razdeliti sredstva in odpraviti nesorazmerja preteklih let. S takšno delitvijo so se strinjale vse šole, težave so bile le tam, kjer je na šolah trenutno zaposleno več kot polovica starejših učiteljev, zaradi česar je povprečje osebnih dohodkov večje od povprečja, določenega v skladi.

Posamezne šole imajo za delitev kvote svoje pravilnike, šolski odbori pa določajo višino sredstev za materialne stroške in za osebne dohodke.

Sklad za šolstvo rešuje tudi stanovanske probleme prosvetnih delavcev, in sicer tako, da najema posojila pri stanovanskem skladi, pri čemer znaša lastna udeležba 1 do 2 odstotka. Pokazalo se je, da je takšna rešitev najugodnejša, saj bremenijo sklad le anuitete.

Dosti teže pa je z adaptacijami in novogradnjami šolskih poslopij. Razen šole v Ljubljani, delno Sempetru in Letušu so vsa poslopja dotrajala in so zaradi tega potrebne večje adaptacije. Najslabši je v tem pogledu položaj v Grižah, kjer tamkajšnje šole ne bo kazalo več popravljati. Občinska skupščina naj bi zato skupaj s skladi za šolstvo našla ustrezne rešitve.

Upravni odbor družbenega sklada za šolstvo meni, da je žalska občinska skupščina v tem letu posvetila precej skrbni materialnim vprašanjem šol, vendar se bodo morala sredstva večati skladno z rastjo gospodarske moči komunne. d

Problemi in težave

DP PRIMOZ TRUBAR V LOKI PRI ZIDANEM MOSTU

Prosvetno društvo »Primož Trubar« iz Loke pri Zidanem mostu je imelo pred dnevi svoj redni letni občni zbor. Iz poročil je bilo razvidno, da društvo ni moglo izvesti svojega programa zaradi nekaterih tehničnih težav. Uprizorilo je le mladinsko igrano Desetnico Alenčico, poleg tega pa izvedlo zabavno družabno večer. Tako moški zbor, ki je priredil vsako leto svoj koncert, ne more več nastopiti, ker je bilo mnogo članov premeščenih, mladega naraščaja pa ni.

Novi upravni odbor je za prihodnjo sezono izdelal program dela, ki predvideva uprizoritev treh iger in zabavni večer, pa tudi nadaljnje utrjevanje klubskega življenja. Vprašanje je seveda, če bodo ta program lahko urešili, kajti društvo ima precej težav z obnovo odra in dvorane. To pa je problem, ki ga rešujejo že vsa povojna leta. Dvorana je namreč pretesna. Spričo tega, da ima zlasti igralska sekcija že dolgoletno tradicijo, bi ji morda lahko v okviru možnosti pomagal okrajni Svet Svobod in prosvetnih društev. S. S.

Novi klubski prostori na Teharjih

(Z občnega zbora kulturno-prosvetnega društva »Svoboda« Teharjih)

Pred dnevi je bil na Teharjih občni zbor kulturno-prosvetnega društva Svoboda. Udeležili so se ga številni predstavniki društev v celjski občini, občinskega in okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev. Zal se ga teharski mladinci niso udeležili v tolikšni meri, kot bi se ga lahko.

Poročilo o delu društva v zadnjem obdobju je podal predsednik tovariš Vlado Prohinar. Že uvodoma je omenil, kako veliko je pomenila pomoč občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev, štorske železarne in prizadevnost posameznikov za ureditev klubskega prostora, ki je za Teharje velika pridobitev. Ko je govoril o delavnosti posameznih sekcij, je ugotovil, da le-te niso naredile tistega, kar bi lahko. Dejal je tudi, da bi bilo v prihodnje nujno treba pritegniti k sodelovanju vse več mladincev, poskrbeti za pestro klubsko življenje in tesno sodelovati z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami.

Predstavniki centralnega odbora teharskih družbeno-političnih orga-

nizacij je ob začetku razprave podelil priznanje društvu in petim najprizadavnejšim posameznikom. V nadaljevanju razprave so ugotovili, da še zdaj vse teharske organizacije niso našle skupne poti, po kateri bi hodile k skupnim ciljem. Zato so predstavniki vseh družbeno-političnih organizacij poudarili potrebo po skupnem delu in tesnem sodelovanju.

Po končanem občnem zboru je tovariš Stefan Zvižej, predsednik sveta za klube pri občinskem svetu Svobod in prosvetnih društev otvoril lepo urejeni klubski prostor. Ta je za Teharje velika pridobitev. Saj je to koticček, v katerem se bodo lahko večer za večerom zbirali stari in mladi in razpravljali o vseh dogodkih, prebirali časopise, poslušali radió ali pa kako drugače preživljali svoj prosti čas.

Ker vse kaže, da bodo kmalu dobili sredstva za ureditev in obnovo dvorane, bodo na Teharju danes vsi objektivni pogoji za čim uspešnejše delo. M.

POSNELI SO RIBJE GLASOVE

Sovjetskim znanstvenikom je uspelo, da so s pomočjo zelo majhnih magnetofonskih aparatov posneli ribje glasove in glasove ostalih morskih prebivalcev v naravnih okoliščinah — v vodi. Za snemanje ribjih glasov, ki so za naša ušesa neslišni, so uporabljali majhne aparate, ki spominjajo na reporterske magnetofone. Raziskovali so v vodah severnih in južnih morij v evropskem delu Sovjetske zveze. Znanstveniki menijo, da bi magnetofonske naprave lahko uporabljali tudi za privlačenje rib v gospodarske namene.

PRAV TAKO KOT V FANTASTICNIH ROMANIH

V Združenih državah Amerike so začeli graditi novo bolnišnico, v kateri bo imelo prostor le 22 bolnikov. Vsakega bo nadzorovala posebna televizijska kamera. Elektronski aparati, ki bodo montirani ob postelji, bodo nadzorovali ritem dihanja, bitje srca, krvni pritisk, višino temperature in sploh vse spremembe na bolniku. Takoj ko bo aparat zabeležil spremembo, bo opozoril tudi zdravnika ali bolničarja.

Bolnišnica bo kar najbolj moderno urejena — vsa oprema bo iz plastične mase, iz te bo tudi operacijska dvorana, posteljnina bo pa iz posebne vrste papirja.

Ko bodo končali z gradnjo te bolnišnice, bodo pričeli graditi nekaj novih, vse podobne tej.

ARABCI IN MEDICINA

Zahod je dolžan zahvalo staremu arabskemu svetu za precej znanja iz medicine. Steber arabske medicine je vsekakor Rhazes. On je tudi več kot pred tisoč leti prvi opisal bolezní: ošpice, vodene koze in vpliv svetlobe na oko. Poleg tega so arabski zdravniki proučili tudi druge bolezni. Vendar je bilo potrebno zelo veliko časa, da so ta znanja prodrla na Zapad.

Resnica o Olimju

Prav freske so edinstvene in enkratne, da takih zagotovo ni v nobeni srednjeveški lekarni v srednji Evropi.

V tem je zgodovinska vrednost olimske lekarnice in obnem spomenik, ki mu v Obsootelju ni enakega. Skrbno ga je potrebno hraniti in prav bi bilo, če bi v Olimju imeli na razpolago knjige »OLIMJE«, ki je izpod

peresa magistra Franca Minařika izšla v slovenskem, hrvaškem, nemškem in angleškem jeziku hkrati, leta 1955. Obiskovalci bi jo zelo radi nabavljali ob ogledu znamenitih fresk; toda razočarani so, ker je ne morejo dobiti. Ob razvoju turizma bo potrebno predvidevati tudi take »spominke«, ki imajo globoko vrednost v znanstveni resnici.

STATUTI naj bodo živ organizem

V času, ko večina naših delovnih kolektivov snuje svoje statute, pripravljajo te, dokončuje osnutke in razpravljajo o njih ter vnašajo nujne popravke in ko sočasno na drugi strani dobivajo svojo končno obliko statuti občinskih skupnosti, smo obiskali predsednika okrajnega sindikalnega sveta v Celju tov. Vlada Črešnika, ki nam je odgovoril na nekaj vprašanj.

— Pri obisku nekaterih delovnih organizacij in razgovoru o statutu in nekaterih določilih smo našli marsikje na pavšalno reševanje določenih družbeno političnih odnosov. Tako imamo v mislih predvsem odnose na relaciji komunala—delovna organizacija. Ali je to vprašanje res toliko abstraktno ali pa gre v tem primeru za izoginitev določenih obveznosti?

bo zagotavljal nemoteno rast, prepletanje in sožitje obeh.

— Ali je možno, da je pri sestavljanju osnutkov dveh tako organsko povezanih temeljnih aktov prišlo do grobih napak poseganja v interne pravice drugega?

— Da. Najočitnejše je to izraženo v statutih nekaterih občinskih skupnosti, ki so preveč posegle v pravice samoupravnih organov. Zato bo nujno, da bodo vsi osnutki doživeli še temeljne pretrese in spremembe.

— V nekaterih statutih delovnih organizacij zasledimo člene, ki govorijo, kaj je občina. Ali je to potrebno?

— To nikakor ne spada v okvir statutih delovnih organizacij. Prav pri odnosih med občino in kolektivom bi morali zaslediti opis postopkov, kako bodo reševali združevanje določenih sredstev za rešitev skupnih interesov, kajti le na ta način lahko pride do izraza delo samo-

upravnih organov navzven.

— Čeprav vemo, da delo na osnutkih statutih poteka istočasno s pripravami za sedemletni načrt, žal v nobenem statutu nismo zasledili nakazane perspektive?

— Prav to je hiba dosedanjih osnutkov. Medtem ko ustava nakazuje perspektivo, tega ne srečamo v statutih delovnih organizacij in to niti za gospodarski razvoj, še manj pa za razvoj samoupravljanja. Statuti so polni okalupljenega obstoječega stanja, ki pa nujno postaja preteklost, ki nima nakazane določene rasti. Tako je zanimivo, da so v nekaterih kolektivih mnenja, da obračunskih enotam niso potrebni samoupravni organi, medtem ko drugod le-ti že dobro delujejo. Ugotovitev in uzakonitev enega in drugega mišljenja pa je zgrešena, če ne kaže nadaljnjo rast.

že.

Stanovanje je - stanovanja ni

O ti obljubljeni dežela sanj — le kje se nahaja moje stanovanje, tisto ki mi je bilo obljubljeno takrat, ko sem bil še optimisti. Sanje so spolzele skozi roke kot lahni spomladanski nalivi, optimizem se je sčasoma izmil kot pozabljen prah na lesketajočih se strehah osamljenega mesta, ostalo pa je stanovanje, ki tiči kot konica zlomljene sulice v mojem drobovju, v vsej razboleli notranjosti.

Sem učiteljica, ki ima toliko let prakse, da o strokovnosti ni več vprašanja. In vse bi bilo v redu, če ne bi me pred časom zgrabilo hrepenenje po družini. Našla sva se dva učitelja s podobnimi željami, le najinih osem kvadratnih metrov (vsak svojih) nikakor nisva mogla združiti v vsaj skupnih šestnajst.

Pa ne da bi bila skrb šole premajhna, še manj skrb občinskih moč. Tako pač je in vsakdo ve, da pravzaprav nima smisla, da bi človek kaj več dejal. Usoda — nekako ne bi smelo zveneti tako, toda ali me lahko kdo prepriča o čem drugem.

Dve šole že več kot dve leti skušata tovariško rešiti najin primer in odkar sem odkrila polževost tega reševanja, se tudi naju loteva čustvena apatičnost.

»Občina naj najame kredit za naša stanovanja!« je bil še najboljši odgovor na vsa moja prizadevanja. Toda navsezadnje pa ima tudi občina neko besedo in tamkaj so mi povedali, da je rešitev najinih želja na šoli, ki je prevzela zavode kot stanovanja v svoje upravljanje. Za hip je zagorelo v meni in poglobila sem se v študij odnosov med obč-

no in šolo ter odkrila, da tako lepo gladkih odnosov nima občina z nobeno drugo vejo. Stehni ve, da je ta in ta pristojnost v rokah teh in teh šolskih in družbenih organov in tudi to, da je osnovna, čeprav majhna, napaka le to, da primanjkuje sredstev. Ker pa je to splošna ugotovitev, jo človek tudi splošno prebavi, le v obliki obljubljenega stanovanja težje.

Toda stanovanja so, čeprav stanovanj ni. Krog mojih misli se vedno bolj zožuje in zalotila sem se, da vnašam te svoje skrbi tudi v šolsko delo. Radi sklanjamo samostalni stanovanja, dijaki pišejo naloge o sredstvih in svetovalec je odkril, da sem šolo neverjetno tesno povezala z življenjem.

Začudena — z možem pa stojiva na odmaknjenih prostorih in sva vse bolj daleč od resničnosti. Tugo sva zaprla vase in jo negujeva. Ker pa gre življenje svojo pot, sva pred tednom dni doumela celo to, da nikakor ni možno, da bi dva poročena imela kar dvoje stanovanj, pa čeprav po 8 metrov. To je na naju posebno delovalo, ko sva večer odhajala vsak na svoj dom pa sva srečala tiste vsakdanje ljudi, ki so se po logiki preseljevanja selili iz trisobnega v štirisobna stanovanja. Zazdelo se nama je, da sva napravila v življenju osnovno napako tistega dne, ko sva vžljubila vzgojo otrok, kajti bržčas to pomeni tolikšno samoodrekanje, da je najbolje, če pozabiva na najino željo po potomcih.

— že.

OBČAN IN PROIZVAJALEC NA RELACIJI: Komuna - podjetje

Občan in proizvajalec v isti osebi sta stavljeni v okviru temeljne družbene politične skupnosti v širši in ožji okvir pravice in dolžnosti. In prav v tem okviru prepletanja širših in ožjih pravic ter dolžnosti vsklajevanja posamičnih in skupnih interesov v sklad s splošnimi interesi lahko v grobem smislu imenujemo odnosi na relaciji komunala — kolektiv neposrednih proizvajalcev.

Ta družbeni splet skupnih, a vendar včasih tudi diametralnih hotev je v prvem hipu skorajda tako enoten, da težko stavišamo tu vmes pojem odnosov. Mi vsi smo občani in mi vsi smo proizvajalci. Toda mi smo občani določene temeljno družbene politične skupnosti, a nikakor nismo vsi proizvajalci v istem delovnem kolektivu. Z različnim delom dopolnjujemo fizionomijo komunale in z različnimi uspehi. Prav zato pa so naši odnosi do občine v bistvu enaki, čeprav različni, ker izhajajo iz različnih potreb in zmožnosti nas samih kot samoupravnih delovnih enot posameznih delovnih organizacij.

Gotovo da se vsi skupaj v občini najdemo na skupnem imenovalcu. Naša dolžnost kot proizvajalcev je, da rešujemo vprašanja zadovoljevanja materialnih, socialnih, kulturnih in drugih skupnih potreb občanov, medtem ko je naša pravica, da le-te zahtevamo v okviru zmogljivosti ter jih kot občani čim smotrneje uresničujemo s tistimi sredstvi, ki smo jih kot proizvajalci ustvarili.

Pravica do dela in delo samo sta osnova za zagotovitev obstoja proizvajalca, nikakor pa se to ne more biti zadovoljivo reševanje potreb širše skupnosti, ki jo sestavljajo proizvajalci. Prav tu pa je jedro odnosov med širšo in ožjo skupnostjo, ki se medsebojno pogujeta.

In če naš današnji razgovor z nekaterimi predstavniki kolektivov o temeljnem normativnem aktu samoupravljanja — statutu — načinja ta vprašanja, potem je razumljivo, da odnosi med delovnimi organizacijami in občino ne morejo biti izraz enakih deklarativnih načel, temveč predvsem izraz zmogljivosti posameznega kolektiva in njegovega vpliva pri reševanju skupnih hotev.

Cilji so skupni, moči pa so različne in bržčas je kar odveč tolmačenje, da bo močnejši dal več kot šibkejši, čeprav vemo, da bosta oba dala po svojih zmogljivostih.

Vsekakor pa morajo biti ti odnosi odraz temeljitih, poglobljeno osvetljenih skupnih razgovorov med proizvajalci in občani — med delovnim kolektivom in občino, kajti le v široki medsebojni razpravi bo možno odrediti pravilne meje enakih dolžnosti različnih delovnih skupnosti.

Vsako zapiranje v ožino lastnih stremeljenj je kljub svoji navidezni prednosti popolnoma zgrešeno, kajti le skupno reševanje vseh občanov daje ton in smisel reševanju splošnih stremeljenj. In prav zato so statuti delovnih organizacij tisti osnovni samoupravni akt, ki bo razdelil in nakazal pravilne odnose znotraj in zunaj delovnega kolektiva. Občinski statuti in statuti krajevnih skupnosti pa bodo zagotavljali nemoteno rast osnove življenjskega standarda — to je čim boljše gospodarjenje delovne organizacije.

Klančnik

NAŠ RAZGOVOR O STATUTIH

132 stanovanj za trg

Gradbena dejavnost v Saleški dolini je v letošnjem letu kljub izpadu glavnine del (gradnja komunalnih objektov za izgradnjo energo kemičnega kombinata se je pričela šele sredi septembra) vendarle v izredno močnem porastu. Razumljivo, da zaradi omenjenega vzroka ne bo dosegla skorajda 100 odstotnega povečanja, kot je bilo predvideno, čeprav vrednost opravljenih del v osmih mesecih kaže skorajda 70 odstotni porast v primerjavi z lanskim letom. Največji uspeh je doseglo splošno

gradbeno podjetje »Vegrad« predvsem pri gradnji stanovanj za trg. V letošnjem letu jih gradi kar okrog 132. Izredno široko zastavljeno gradnjo stanovanj za trg pa so zavrlji kreditni pogoji. Vegradu se pozna uspeh, odkar je uredil za svoje delavce primerna stanovanja ter družbeno prehrano. Odslej imajo mnogo manjši izpad od dela, prav tako pa so prenehali tudi stalni izgredi delavcev, ki so živeli v neurejenih prilikah.

Kl.

MAKS ŠORN

PROBLEMATIKA OSTARELIH KMETOV

ODLIV DELOVNE SILE IZ KMETIJSTVA

V povojnih letih je doživljala naša vas nagle družbeno ekonomske spremembe, ki so ustvarjale vrsto določenih socialnih problemov.

Ze pred vojno slovenska vas po poklicni strukturi ni bila homogena. Poleg družinskih kmečkih gospodarstev, ki so zmogla družin v celoti zaposliti in preživeti, je bil tu močan sloj družin, katerih posestva so bila tako majhna, da so družine le delno zaposlovala in preživljala, medtem ko je bil drugi, pogosto važnejši vir zaposlitve in preživljanja, mezdnih zaslužek.

Tako smo razlikovali na našem podeželju že pred vojno tri glavne tipe prebivalstva: čisto kmečko, kmečko delavsko in nekmečko prebivalstvo. Dokler je bilo nekmečko prebivalstvo v Sloveniji, zlasti pa na slovenskem podeželju, slabo razvito, je predstavljalo mezdnio delo v poljedelstvu najvažnejši vir dodatnih, stranskih zaposlitev kmečko delavskih družin. Ker je v poljedelstvu prevladovalo predvsem ročno delo, se je na večjih kmetijah lahko našel tudi dodatni zaslužek, mnogokrat pa celo samo tu.

V povojni dobi je ustvarila nagla industrializacija dežele kmečko delavskim družinam možnost stalnejšega zaslužka, lažjega dela in večje socialne varnosti. Možnosti dodatnega zaslužka v kmetijstvu pa so se iz različnih razlogov zelo zmanjšale. Zato ni čudno, da so iskale kmečke delavske družine dodatne zaslužke v vedno večjem obsegu v nekmečkih zaposlitvah. Težki življenjski pogoji v kmetijstvu, ki

smo jih z davčno politiko še stopnjevali, so usmerjali v nekmečke poklice tudi tisti del delovne sile s kmetij, ki bi jo kmetije zmogle zaposliti in preživljati.

Tako je prišlo v razdobju med leti 1945 in 1961 do ogromnega odliva delovne sile iz kmetijstva. Studija Kmetijskega instituta LRS opisuje obseg tega odliva za razdobje 1953 do 1961 takole:

Med leti 1953 do 1961 je našlo zaposlitev v nekmečkih poklicih 158.100 novih delavcev, število v kmetijstvu zaposlenih pa se je zmanjšalo za 65.000, čeprav smo imeli v tem razdobju v kmečki skupini naraven prirastek okrog 30.000. Odliv delovne sile je torej znašal samo v poslednjih osmih letih 93.000 delavcev. Od teh je ostalo 50.000 dalje nastanjenih na kmečkih domovih, medtem ko se je 43.000 oseb odselilo.

Približno enak je bil razvoj v prvih povojnih letih, saj je predstavljala naša vas v vsem povojnem času za industrijo glavni vir nove delovne sile.

Tem velikim premikom v poklicni strukturi pa niso sledile ustrezne spremembe v posetni strukturi vse do najnovejšega časa. Obrabi so ostali izgubili pa so samo v zadnjih 8 letih 10,5% prejšnje delovne sile, če štejemo gospodinj v celoti med polno produktivne kmečke delavce ter 37,3% če gospodinjne ne upoštevamo.

Spreminjanje družbeno-ekonomske strukture na vasi je proces, povezan z nujno industrializacijo, ki ustvarja pogoje tudi za napredek v kmetijstvu, za socialistično preobrazbo vasi. Vendar pa so ustvarili nagli premiki in nastajajoča nesorazmerja med polnovrednimi aktivnimi delavci in ostarelimi kritična stanja, tako s kmetijsko ekonomske, kakor s socialno politične perspektive. S stališča kmetijstva je neugodno, da odteka mladina iz kmetijstva hitreje, kakor jo nadomešča stroj, in hitreje kot nam uspe najti oblike, ki bi zadržale v kmetijstvu tisti del doraščajoče mladine, ki bi moral ostati v kmetijskih proizvodnji tudi v prihodnosti. S stališča socialne politike povzroča nagel odtek mladine iz vasi kritična stanja v oskrbi onemoglih in ostarelih in latenten pritisk na družbeno sredstva za socialne podpore.

Te probleme smo v preteklosti sičér zapazali in jih mestoma tudi reševali, nismo pa imeli tedaj razvitih ustreznih služb niti kadrov, ki bi bili sposobni problematiko kompleksno analizirati in jo posredovati odgovornim činiteljem.

PREUZITKARSKI ODNOSI — OBLIKA PRESKRBE V STAROSTI

Odhajanje mlajših v nekmečke poklice spreminja tudi odnose v kmečki družini, kjer ohranja institucija preuzitka polpatriarhalni značaj. Ostarelemu kmetu je s preuzitkom zagotovljena vsa preskrba pa tudi nega v primeru onemoglosti in bolezni. Pri tem je zanj predvsem važno, da ostane v domačem okolju, kjer je lahko tudi še koristen. Ali je preuzitek slab ali dober način starostne oskrbe, je odvisno od odnosov med ostarelimi ter njihovimi otroki, od zahtevkov in možnosti.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Obdana od gozdov in globeli ter visokih gora stoji na samotni kmečka hiša kot nešteto drugih v višinskih predelih. Kot je temen vhod vanjo, tako temna je tudi bodočnost teh ljudi, ki kljubujejo skozi stoletja vetrovom in samemu sebi. Imajo trpko zemljo in še trpkejšo ljubezen in navezanost nanjo. Toda čas sprevača vse ustaljene vrednote in mati z dvema otrokoma sili moža, da se odpravijo v dolino in si poiščejo lažnejši kruh. Klis industrije je močan, pogoji za življenje višinskega kmeta pa vse bolj trpki in težavnejši. Rešitev je nujna, toda kakšna naj bo njena oblika?

BESEDA OBČANOV

Predlog občinski skupščini v Celju

Pravimo: Bolje pozno kot nikoli! Tako je tudi s tem problemom. Pred meseci je na Ljubljanski cesti pri kopališču prišel otrok s kolesom pod avtomobil in bil na mestu mrtev. Res, bil je sam kriv, toda s tem problem ni zaključen. Drugo leto bo spet živ žav na tej cesti, drugo in naslednja leta bodo spet življenja in nevarnosti. V misli, če naj bo to vedno odvisno od slučaja, imam skromen predlog.

Ljubljanska cesta je tranzitna, močno obremenjena, za nevezega človeka, zlasti otroka vedno nevarna. Sporedno v to smer vodi samo še cesta čez Medlog, druga pa nobena, kajti ob Savinji je pešpot.

Je pa tu še cesta, ki pelje čez mostič pri »Vulkanizaciji« do gimnazije čez »Otok« mimo restavracije proti kopališču. Sto metrov pred kopališčem je ceste konec. Če bi to cesto podaljšali do kopališča (enkrat jo bo vsekakor treba), bi lahko tako pešci in kolesarji uporabili to cesto za pot na kopanje in nazaj. Avtomobilisti in motoristi, ki imajo cestnoprometne predpise (vsaj morali bi) v malem prstu, pa bi še nadalje uporabljali Ljubljansko cesto.

Morda ta moj predlog ne bo takoj za v koš in da ne bo naletel na odklonitev urbanistov, ki bi morda takole začeli:

— Po urbanističnem načrtu bomo najpozneje v desetih letih...

V desetih letih je lahko še veliko žrtev, prva je že na kopališču.

E. Lesjak, Celje

VAŠE BESEDE, OBČANI!

Uredništvo našega lista se je odločilo vpeljati rubriko »beseda občanov«, ki bo do konca leta izšla v vsaki drugi številki, ko list obsega 16 strani, drugo leto pa v vsaki številki.

Mora besedo o tem, kaj nas je vodilo k tej odločitvi.

Na današnji stopnji razvoja družbenih odnosov in v skladu z določili nove ustave, ki postavlja delovnega človeka v ospredje, si moramo tudi v sredstvih javnega obveščanja želeli čim širšega sodelovanja delovnih ljudi. Naši delovni ljudje imajo pogosto zelo dobre predloge za rešitev raznih problemov. Delovni ljudje imajo tudi svoja stališča do določenih problemov in pjavov. Nimate pa naši ljudje vselej priložnosti, da bi te svoje misli posredovali, jih javno obrazložili in se srečavali z drugačnimi mnenji itd. Poleg tega se naši občani srečujejo z različnimi težavami, ki jim sami dostikrat niso kos in želijo zainteresirati družbo za kak problem. Taki problemi običajno niso izjemni in bi hkrati z obravnavanjem enega primera odgovarjali mnogim drugim občanom, ki ne najdejo pot do javnega obravnavanja.

Od enega do drugega zbora občanov mine dostikrat veliko časa. Vmes pa življenje teče svojo pot, problemi se kopičijo, se rešujejo večkrat za silo, površno in gredo v pozabo. Zakaj bi občani tudi preko časopisa ne opozarjali, svetovali, predlagali, če je treba tudi kritizirali?

Včasih se pojavi določen problem, ki je za vso družbo aktualen in pereč. Poskušali bomo v bodoče take probleme obravnavati tudi v tej rubriki tako, da bodo občani, določeni sloj delovnih ljudi, določeni poklici, ali pa vsi od kraja, na tej strani lahko do takega problema in pojva javno zavzeli svoje stališče, povedali svoje izkušnje ter predloge.

Smo na začetku naših skupnih hotenj. Nobena stvar se ob začetku ne da dokončno predvidevati in določevati. Vaše sodelovanje nam bo odpiralo nove in nove možnosti, nam pomagalo k novim idejam, kako tudi naš list, kot močno sredstvo javnega obveščanja čim koristneje in konkretnije vključiti v celoten sistem neposredne demokracije, v sistem dejansko demokratične izmenjave ter borbe mnenj.

Uredništvo

Varčujemo na pravem kraju

Tovariš urednik!

Ze pred leti, ko še ni bil izdan odlok o prepovedi uporabe Mariborske in Dečkove ceste za vprežni promet ter obnem preusmeritve tega prometa preko Ceste na Dobravo čez Golovec, se je na sestankih volivcev ponavljalo isto vprašanje; kdaj bo Cesta na Dobravo urejena tako kot je treba?

Cepprav je od takrat število koristnikov te ceste, z ozirom na precejšnjo izgradnjo novih stanovanjskih zgradb, poraslo, poleg tega pa je poraslo tudi število motornih vozil in če k temu dodamo še težja motorna vozila in vprežna, naložena s premogom, opeko itd., še žal, to vprašanje doslej ni bilo zadovoljivo rešeno.

Cesta je potrebna temeljitega popravila. »Zaplato« z debelim rdečim kamenjem niso zanjo rešitev. Pod kolesi vozil kamenje leti na vse strani, kar povzroča pri pešcih, kolesarjih in motoristih precejšnjo jezo — skupnosti pa brezkoristno razmetavanje sredstev.

Bolje je enkrat globlje seči v žep, kot pa štediti na tako nekoristen način.

Poleg tega bi bilo na tem cestnišču treba ublažiti vzpon golovskega klanca. Konjske vprege s težavo pripeljejo tovar do vrha, v največjih primerih jim morajo priskočiti na pomoč težja vozila. Pa tudi z obratne smeri ni vožnja dokaj varna, saj se klanec

zaključil v ostrem ovinku in križišču, zaradi česar je bilo tod že precej nezgod. Tem pa bi se z malenkostno preusmeritvijo križišča lahko izognili.

D. Frece, Gosposvetska ul.

Tudi upokojeenci ne mirujejo

Se posnetek za spomin na lep izlet ...

Dne 4. julija letos je društvo upokojencev Liboje skupno z organizacijo ZB organiziralo izlet na Dolenjsko in v Belo Krajino. Ustavili smo se za krajši čas v Novem mestu, nato pa se odpeljali čez Gorjance v Metliko. Tu smo si ogledali muzej ter počastili spomenik padlim barcem, ter žrtvam fašizma. Nato smo se odpeljali v Črnomelj in preko Semic, Starih žag, Straže proti Zužembergu, kjer smo obiskali spomenih padlim barcem. Nato pa smo se odpeljali preko Ljubljane domov.

Drugi izlet je društvo priredilo 8. avgusta na Pohorje preko Maribora, kjer smo si ob povratku ogledali tudi Velenje. Oba izleta sta bila prav prijetna ter se člani organizatorjem iz-

letov za trud najlepše zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi obč. org. ZB, ki nam je izdatno pomagala. Lepa hvala tudi celjskemu avtobusnemu podjetju in šoferjema za varno vožnjo.

I. R.

Neprijetnosti z avtobusom Planina - Štore

V nedeljo sem na Planini kupil zimsko jabolko. Zdel sem se peljati z avtobusom, ki vozi delavce s Planine v Štore. Šofer me je zavrnil pristal pa je, ko je posredoval moj in šoferjev znanec.

Neprijetnosti so se začele, ko sem hotel plačati prevoz jabolka, ki so bile v prostori za prtljago. Zahteval je 60 dinarjev od zaboja (cena je od prvih 50 kg 50 dinarjev, vsakih nadaljnjih 50 kg pa po 60 dinarjev — jaz sem imel vsega 150 kg tovara). Ker mi je zagrozil, da mi bo zaboje zmetal ven, sem se mu opravičil, kajti na obrazu sem mu bral, da bi to res storil.

Spotoma sem videl, da je neprijazen do vseh potnikov. Zadiral se je nad tistimi, ki niso pri prici kupili vozne karte po vstopu v avtobus. Zlasti je bilo nerazumljivo zakaj je potnico, ki je imela le petstotak za plačilo vozovnice, napotil naj zmenja denar v gostilni (takrat je avtobus še stal), ko pa je potnica to storila, je odpeljal in jo pustil na cesti.

Končno še to. Na strmini, ki jo imenujejo Jezerce, je šofer enostavno ugasnil motor. Zgrozil sem se nad mislijo, kaj bi bilo če bi odpovedale zavore! Ker nihče od potnikov nicesar rekel, sklepam, da so na take vožnje že navajeni. Mislim, da to ni dovoljeno, če pa je, naj mi šofer oprosti.

M. Perme
Pečovje pri Storah

Starši ne morejo razumeti

se to zgodi pri vseh slučajih z mrtvorojenimi otroci.

Uprava bolnišnice nadalje pojasnjuje, da je deček bil kot nedonošenček ves čas zelo slab in kot smo že povedali — ni nikoli niti prav oživel. Zadeva okoli obveščanja je za res povzročila neprijetnosti in razumljivo ogorčenje staršev. Vendar pa v bolnišnici verjamejo, so velikim trudom okoli deklce, da je ostala pri življenju, kar bi brez dvoma v drugačnih razmerah ne, storili dobro delo.

Ali se tako postopa z upokojeenci?

Tovariš urednik!

Pred nekaj dnevi mi je vzbudila pozornost zidana baraka, last podjetja »Apnenik« v Pečovniku. Ta baraka stoji že najmanj 40 let, kot sem zvedela pozneje od prizadetega upokojenca, ki stanuje v njej s svojo ženo. Vseh 40 let je bila zunaj neomešana, skratka zanemarjena. Sedaj so se je lotili. Toda...

Neverjetno se je zdelo mojim očem, še bolj neverjetno bo za ušesa. Baraka je lepo urejena s severne strani, kjer stanujeta dve delavski družini. Na vsakem koncu te hiše — sedaj jo že lahko tako imenujem, ker je popravljen — je lep prizidek, v katerem je kopalnica s potrebnimi sanitariji in glavnim vvhodom v stanovanje. To je okusno - sodobno. Na nasprotni — južni strani mi je zastal dih ob pogledu na veliko nasprotje. Starejši mož, kakšnih 65 let, mi je pojasnil to nasprotje. V podjetju pravijo: »Ni demarja, da bi še tukaj ometali, pa saj tukaj tako ni na vpogled mimoslednim. Tudi kopalnice in angleškega stranišča upokojeenci ne potrebujejo.«

Tako pravijo v podjetju. Jaz osebo na sem drugega mnenja. Če so bila sredstva za dosedanja dela, ki znašajo tri četrtine potrebnih sredstev, bi se tudi za ostalo četrtino našla sredstva z malo več humanosti. Mar je res človek, ki je pustil najboljšo moči v tem podjetju (delal je od 1923. do 1954. leta vestno in požrtvovalno kot kovač in postal prav v tem podjetju invalid), zaslužil takšno zapostavljanje?

Kdaj bomo postali enakopravni tudi v tem pogledu?

Anica Stoklas,
Celje, Zagrad

Pod grožnjo uboja živim ...

Kmet Jernej Tanšek iz Javorja pri Slivnici nam je pisal precej obupno pismo, ki pa odkriva enega izmed zelo pogostih primerov, do katerih pride zlasti na podeželju veliko.

V pismu opisuje, da živi pod neprestanimi grožnjami S. F. iz Bukovja pri Slivnici. Le-ta mnogim ljudem pogosto govori, da bo Tanška ustrelil, da ga bo pač za vsako ceno ubil, če ne sam, pa bo zato »najel« koga drugega.

Razumljivo je, da Tanškovo življenje ob takih grožnjah ni prijetno. Življenje je res vsakemu najdražje, kar ima. Zato nas je Jernej Tanšek vprašal, če so grožnje z ubojem kazniva stvar. Verjamejo mu, da je v stiski, zlasti se ker misli, da v takih primerih ni zaščiteno.

In kako je res s to zadevo? Pojasnjuje jo naš pravni sodelavec, in sicer takole:

Kazenski zakonik štiti tudi osebno varnost državljanov. Tako predvideva v čl. 153 kaznivo dejanje ogrožanja varnosti, katerega stori tisti, ki z resno grožnjo, da bo napadel življenje ali telesno poškodoval kako osebo. Zakonik predvideva denarno kazen, ali v hujših primerih zaporno kazen do šestih mesecev. Kazenski pregon za to dejanje pa se prične na predlog oškodovanca. Tak predlog stavi oškodovanec pri pristojnem okrajnem tožilcu. Vsi varnostni organi so dolžni dati državljanu, ki je z resno grožnjo ogrožen od tretje osebe, primeren pouk in ga napotiti k javnemu tožilcu zaradi kazenskega preгона.

V. P.

Kaj menijo šoštanjski upokojeenci o »Atomskih toplicah« v Podčetrtku

Za zaključek letošnjih skupinskih izletov se je skupina šoštanjskih upokojencev podala mišulo soboto v Obsotelje, kjer so obiskali rojstni kraj maršala Tita — Kumrovec, ob povratku pa so si ogledali tudi »atomske toplice« v Harini Zlaki.

Gosta meglja je pokrivala obsoteljsko dolino, ko je drvel motorni vlak s šoštanjskimi upokojenci proti Kumrovcu. Ob izstopu na tej izredno lepi železniški postaji se je odkril lep sončni dan, kar je vplivalo na dobro razpoloženje izletnikov. V rojstni hiši maršala Tita so si ogledali lepo urejen muzej, kakor tudi staro šolo, novo šolsko poslopje in slikovito okolico. S prvim popoldanskim vlakom so se podali do Podčetrčka, nato pa peš do tako imenovanih »atomskih toplic« v Harini Zlaki. Ob izvirku iz skale so mnogi upokojeenci poskušali toplo zdravilno vodo, drugi pa so si odpočili utrujene noge v zabetoniranem bazenčku pod skalo. Verjetno takih toplic drugje ni, so menili upokojeenci, vsaj takih ne, da bi bile tako divje, pa vendarle obiskane. Med številnimi domačimi obiskovalci so bili tudi nekateri turisti iz Avstrije, ki so se pohvalno izražali

o zdravilni učinkovitosti te radioaktivne vode.

Šoštanjski upokojeenci menijo, da bi z ozirom na to, ker v Obsotelju nimajo nikjer ustreznega športnega kopališča, bilo priporočljivo, da bi Turistično društvo v Podčetrtku zgradilo ustrezní športni plavalni bazen. Ta bi bil prav gotovo turistična posebnost in privlačnost za Obsotelje, obnem pa s tem izkoristili naravno bogastvo (ob majhnih investicijah). Kopališče bi bilo dostopno zlasti revnejšim slojem, kakor je to primer s podobnimi toplicami v Moravcih v Prekmurju ali z bazenom v Frankolovem pri Celju.

Šoštanjski upokojeenci

DRAGO PERC ČASTNI OBČAN KONJSKE OBČINE

Pred dnevi je bila v Slov. Konjicah slavnostna seja občinske skupščine. Na njej so podelili naslov častnega občana občine Slov. Konjice tov. Dragu Percu, direktorju usnjarskega kombinata »Konus«, odborniku in podpredsedniku občinske skupščine.

Predsednik občinske skupščine tov. Dolfo Tavčar je na seji poudaril, da tov. Perc, ki hkrati praznuje 50-letnico življenja, že več kot 10 let uspešno dela pri izgradnji usnjarskega kombinata in v komunalnem razvoju konjske občine. Njegovo delo ni bilo plodno le v mejah tovarne, temveč sega daleč preko tovarniških ograj. Združitev usnjarskih obratov v Rečici, Lenartu, Ljutomeru in Majšperku prav nazorno dokazuje njegovo prizadevnost, ki je v skladu z načeli integracije.

Predsednik občinske skupščine tov. Tavčar je še posebej povedal o jubilarntu tole:

»Veliko spodbudnih predlogov je prišlo iz njegovih ust. Tovariš Perc se je uspešno uveljavljal na vseh družbenih področjih, in to ne samo v besedah, temveč tudi v dejanjih. Pri vsem tem pa ni zanemarjal principov družbenega upravljanja. Prav nasprotno, pod njegovim spretnim vodstvom se je delavsko upravljanje v usnjarskem kombinatu močno okrepilo.

Ob zaključku je tovariš Tavčar dejal, da se konjska komuna vedno bolj vključuje med tiste občine, ki so po svoji dinamiki zelo vitalne in perspektivne. Nedvomno je k temu dober del prispeval tudi tovariš Drago Perc.

Prvemu častnemu meščanu konjske občine so čestitali tudi konjski pionirji, v imenu družbenih organizacij pa tov. Pirnovar.

Predsednik Adolf Tavčar izroča tov. Percu diplomo in znak častnega občana

LETNI OBRAČUN CELJSKIH SVOBODAŠEV

DPD »Svoboda« Celje združuje v 9 sekcijah približno 1600 aktivnih in podpornih članov.

Na letni delovni konferenci sta izstopali med najbolj marljivimi sekcijami Glasbena šola in Sekcija harmonikarjev, čeprav tudi druge sekcije, tako n. pr. sekcija »Svobode« na učiteljsku in gimnazijsko, ne zaostajajo. Vsi poročevalci so seznanili delovno konferenco z izredno lepimi rezultati, številnimi nastopi ter še lepšimi delovnimi načrti za prihodnje obdobje.

Razumljivo je, da tako razvito društvo ne more biti brez večjih in manjših težav. Celjske svobodaše tarejo predvsem tri skrbi: knjižnica, moški pevski zbor in ... denar.

Knjižnica s približno 30.000 izposojenimi knjigami letno in tudi sicer zelo vzpodbudnim prometom gostuje v Domu »Partizana« v Gaberju, v neustreznih in utesjenih prostorih. Kljub enoletnemu prizadevanju odbora društva in močni podpori vseh družbenih organizacij v Gaberju se še ni uspela preseliti v že pred časom izpraznjene prostore bivše gostilne Vovk. Gre za delno adaptacijo prostorov v znesku 3 milijone din.

Moški pevski zbor je bil pred leti jedro društva. Z daljša časa stagnira in se nikakor ne more številčno in glasovno okrepiti. Letošnja delovna konferenca je sklenila, da mora takemu stanju narediti konec.

In končno — denar, prav gotovo problem vseh kulturno-prosvetnih društev. Kar neprijetno je bilo poslušati vodje posameznih sekcij, ko so ugotavljali, da včasih ne morejo organizirati raznih manjših gostovanj in poživiti delo ansamblov in zborov, ker enostavno ni sredstev za prevoz in najosnovnejšo prehrano. Poseben finančni problem predstavlja društvu tudi visoko pasivna Glasbena šola.

Celjski svobodaši so se razšli močno odločeni, da popravijo nekatere svoje napake in z vztrajnim delom in ljubeznijo do kulturno-prosvetnega življenja dosežejo v prihodnjem obdobju še večje uspehe.

E. G.

Agilni upokojeni prosvetni delavci

Upokojeni prosvetni delavci Celja in bližnje okolice se sestajajo prve dni vsak mesec v Celju. Na teh sestankih proslavljajo morebitne zasluzne obletnice svojih kolegov in prirejajo razna predavanja. Prvi sestanek po počitnicah je bil septembra. Na tem sestanku je prof. Fran Roš, ki je tudi vodja sestankov, imel referat z naslovom »Ivan Cankar in učiteljica Budinec«. Iz starejšega letnika Planinskega vestnika je podal najprej značilnosti Cankarjeve osebnosti in njegovo hojo v službi učiteljice na Vršiču. Ta mesec je predavala upokojenim učiteljem Ana Bavdekova o potovanju po Azurni obali. Opisala je vse važnejše kraje na poti, kakor Beneške, Verono, Milano, ter edinstven prehod z avtobusom preko prelaza Tenda iz Italije v Francijo, v obmorsko Nizzo, ki je prepolna eksotičnega cvetja ... Ob koncu predavanja je pokazala še mnoge fotografije, ki so predavanje še bolj obogatile.

Zatem pa je tov. Gobec v svojem referatu pripovedoval zanimive anekdote iz življenja učitelja in skladatelja Slavka Osterca ob 20. letnici njegove smrti.

Tako si upokojeni prosvetni delavci na svojih mesečnih sestankih izmenjajo tudi svoje misli ter obhajajo spomine na nekdanje učiteljsko življenje.

S. S.

SEMINAR V ŽELEZARNI ŠTORE

Na pobudo sindikalne organizacije podjetja bodo v Železarni Štore organizirali večmesečni seminar za sindikalne funkcionarje in člane obratnih delavskih svetov. Seminar se bo vršil v jesenskih in zimskih mesecih, učni program pa bo izvajal izobraževalni center železarne. Seminar bo obiskovalo 80 članov kolektiva, ki so aktivni politični delavci v sindikalni organizaciji in organih samoupravljanja. Program seminarja, ki je zelo dobro sestavljen in bodo v njem slušatelji mnogo pridobili, je izdelala komisija za izobraževanje pri sindikalni podružnici in uprava izobraževalnega centra, upoštevajoč novosti, metode in izkušnje podobnih seminarjev v drugih tovarnah in ustanovah.

J. M.

MALA KRONIKA · MALA KRONIKA

MALA KRONIKA BREZICE

Na območju matičnega urada Brezice je bilo v času od 5. do 11. 10. 1963 rojenih 5 dečkov in 7 deklic.

Porok ni bilo.

Umrla je: Hriberšek Amalija, druž. upokojenka iz Malega vrha 8, stara 71 let.

MALA KRONIKA SENTJUR PRI CELJU
V času od 5. do 14. 10. 1963 so se na območju občine Sentjur pri Celju dogodila naslednja matična dejstva:

ROJSTVA:

Rodila se je ena deklica in en deček.

SMRTI:

Kovačič Janez, železničar iz Primoža 49, star 53 let, Znidar Martin, preužitkar iz Dolge gore 57, star 76 let, Zdošek Dominik, železničar iz Oostrožnega 15, star 39 let, Gajšek Bernarda, delavka iz Vrhnega 38, stara 42 let, Novak Antonija, preužitkarica iz Vrhnega 19, stara 85 let.

POROKE:

Lorger Eduard, monter elektrozvez iz Razborja pri Dramljah in Mastnak Vida, poljedelka iz Sedine-Dramlje, Jakopič Edvard, kovač iz Laz pri Dramljah in Černoša Milena, poljedelka iz Grobelnega, Podgoršek Rudolf, uslužbenec iz Uniš pri Ponikvi in Tacer Terezija, kuharica iz Uniš pri Ponikvi.

MALA KRONIKA ZALEC

V času od 1. do 12. 10. 1963 so bili na območju občine Zalec rojeni trije dečki in dve deklici.

SKLENILI SO ZAKONSKO ZVEZO:

Sfrjojanšek Jožef, traktorist iz Podvrha št. 25 in Završnik Ivana, poljedelka iz Dobrovelj št. 14, Trogar Vincenc, kovač iz Rakovelj št. 22 in Hoinnik Franciška, tov. delavka iz Rakovelj št. 19. Srebre Jožef, računovodja iz Zalca št. 189 in Primožič Marija, finančni knjigovodja iz Ojstriške vasi št. 2. Skrabar Vladimir, avtomehaničar iz Prapreč št. 22 in Prestotnik Terezija, knjigovodja iz Zgorje ob Savi. Luskar Fridrih, traktorist iz Gotovelj št. 179 in Brinove Ana, uslužbenka iz Gotovelj št. 182. Podgoršek Anton, električar iz Celja, Ul. bratov Keršnikov št. 51 in Mirnik Marija, kuharica iz Rus št. 8. Kovačević Branko, uslužbenec iz Zaleca št. 95 in Petelinšek Dora, uslužbenka iz Zaleca št. 95. Zalokar Karol, avtomehaničar iz Polje št. 2 in Gaberšek Marija, uslužbenka iz Polje št. 12. Zagar Marjan, pletilec nogavic iz Ločice ob Savinji št. 22 in Grad Marija, repasirka nogavic iz Soštanja, Karoska št. 1. Goropevšek Franc, tovarniški delavec iz Kaplje vasi št. 72 in Grešak Ida, tovarniška delavka iz Vrhnja št. 88. Vanček Stjepan, traktorist iz Zakla št. 25 in Kolmanič Marjeta, tov. delavka iz Dolenje vasi št. 26.

UMRLI:

Semprimožnik Ivana, stara 54 let, gospodinja iz Ojstriške vasi št. 45. Dremelj Alojzija r. Kosenina, stara 60 let, gospodinja iz Tržišča št. 14 pri Rogoški Slatini. Stoklas Franc, star 71 let, upokojenec iz Celja. Zagrad št. 105. Vrabčič Marija, stara 85 let, oskrbovanka iz Pernočeva št. 4. Mliner Marko, star 80 let, kmet iz Lopatnika št. 15. Forstnerič Alojz, star 61 let, upokojenec iz Celja. Zidanškova št. 3. Drugovčič Franc, star 62 let, upokojenec iz Smaleva št. 25. Spitaler Miha, star 60 let, klatež, brez stalnega bivališča. Boldin Amalija, stara 76 let, iz Gomilskega št. 30. Zupšek Jakob, star 59 let, uslužbenec iz Celja. Cankarjeva 6. Bee Rudolf, star 73 let, upokojenec iz Polzele št. 18. Stamol Anton-Adalbert, star 65 let, upokojenec iz Polzele št. 18. Knez Jože, star 57 let, upokojenec iz Seve št. 30 pri Rimskih Toplicah. Vinder Zofija roj. Pogarčar, stara 75 let, delavka iz Gotovelj št. 199.

A. M.

Občni zbori gasilskih zvez

V nedeljo so se zbrali delegati gasilskih društev celjskega okraja na občnih zborih občinskih gasilskih zvez. Ob tej priložnosti so pregledali rezultate dela v preteklem obdobju ter ugotovili, da je bilo delo društev kot tudi občinskih gasilskih zvez nadvse uspešno. Stevilno požarov nenehno pada, kar velja pripisati preventivni vzgoji državljanov. Društva so napredovala tudi v strokovnem izobraževanju svojih članov, posebej razveseljivo pa

je, da imajo mnogo mladih ljudi.

V bodočem delu čakajo občinske gasilske zveze odgovorne naloge, saj bodo te po sklepu IV. plenuma Gasilske zveze SRS nosile celotne požarno varnostne službe in bodo imele značaj javne službe v občini. S tem v zvezi bodo morala novoizvoljena vodstva občinskih gasilskih zvez izdelati statute, ki bodo urejali celotno gasilsko službo v občini.

Mesec varnosti ne samo en mesec

Te dni je bila v štorski Železarni seja upravnega odbora, na kateri so razpravljali o programu organizacije meseca varnosti. Po zelo zanimivi razpravi so sprejeli program, ki ga je izdelala in predložila komisija HTV pri delavskem svetu in služba HTV. Menili so, naj mesec varnosti v podjetju ne bi trajal samo en mesec, marveč vse leto in vseskozi.

Predstavniki sindikalne organizacije so s tem v zvezi predlagali, naj bi v podjetju uredili jedilne prostore (in sanitarije posameznih oddelkov in obratov ter posvetili vso skrb preventivi. V nekaterih obratih so namreč pogoji dela izredno težki, obstojajo pa tudi nevarnosti za poklicna obolenja. Spričo tega bodo v kratkem pregledali vse tiste delavce, ki delajo na takšnih mestih.

Poleg tega so razpravljali tudi o tem, naj bi v podjetju uvedli tehnične preglede motornih vozil in koles (kar so v nekaterih podjetjih že uvedli), še zlasti, ker je zelo veliko delavcev, ki se vozijo in v krajih, kjer stanujejo, nimajo servisnih

delavnic za popravila. Ti pregledi naj bi lastnike vozil opozarjali na morebitne hibe, kar je važno, saj je znano, da se mnogo nesreč pripeti na poti na delo in z dela prav zaradi pomanjkljivosti prevoznih sredstev.

Mesec varnosti bodo v štorski Železarni posvetili tudi čiščenju vseh obratov in oddelkov, obnovili bodo opozorilne napise in zebre na profilih, tako da bodo tudi tu zagotovili večjo varnost. Razen v programu že predvidenih sestankov, seminarjev in tečajev bodo sklicali še sestanke vseh obratovodij in vodij oddelkov, predsednikov obratnih delavskih svetov in sindikalnih podružnic enot ter se z njimi pogovorili o metodah, kako odpraviti probleme in izboljšati razmere v pogledu delu. Predvideli so tudi čiščenje celotnega območja Železarne.

Novo v Konjicah

V KOMETU 42 URNI DELAVNIK

Tovarna umetnih brusov Komet v Zrečah pri Konjicah bo v kratkem dobila novo proizvodno halo, ki jo je zgradilo gradbeno podjetje KONGRAD S tem bo omogočeno, da bodo povečali proizvodnjo ob minimalnem povečanju delovne sile. To podjetje je poleg tega med tistimi v naši republici, ki so že uvedla poizkusni 42 urni delovnik.

V kratkem pa bo to podjetje pričelo izkoriščati ležišča kalcijeve rude v neposredni bližini Zreč. Analize in raziskave so namreč pokazale, da je ta ruda zelo kvalitetna in bo prišla v poštev za steklarsko industrijo, ki se za nakup že zanima. Kakor predvidevajo na osnovi pregleda zemljišč, so zaloge precejšnje. Za drobitev bodo postavili posebno halo, v katero bodo namestili potrebne stroje.

Ležišča kalcijeve rude vsebujejo tudi marmor dokaj dobre kvalitete. V podjetju pravijo, da bo pridobivanje marmorja vsaj v prvi fazi le postranskega pomena; v kolikor se bo pokazalo, da gre za večje količine in v kolikor bo zanimanje za marmor tudi na trgu, bodo postopoma povečali pridobivanje. Vsekakor pomeni to tudi ugodno perspektivo za tisti del pohorskega prebivalstva, ki išče primerno zaposlitev drugje.

BENCINSKA ČRPALKA

V Konjicah bodo kmalu dogradili in izročili namenu prostore nove bencinske črpalke. Podjetje PETROL, ki financira izgradnjo skupaj z občinsko skupščino, je poskrbelo tudi za potreben strokovni kader, ki bo tu zaposlen. Zdjaj urejajo še dovozno cesto in opravljajo nekatera zaključna dela. Za Konjice bo to gotovo pridobitev, ki pa je bodo še najbolj veseli vozniki motornih vozil, saj je bila doslej najbližja bencinska črpalka v Celju oziroma Slovenski Bistrici.

ODKUP KMETIJSKIH PRIDELKOV

Odkup kmetijskih pridelkov pri konjski kmetijski zadrugi je v polnem teku. Pred zadrugnim skladiščem se vsak dan vrstijo vozovi, s katerimi kmetje dovažajo sadje, in kamioni, ki ga odvažajo. Ko smo o poteku odkupa povprašali poslovodjo trgovine pri zadrugi tov. Pintarja, je ta dejal:

— Odkupna akcija poteka zadovoljivo, zlasti kar zadeva sadje, ki je v naši okolici dobro obrodilo. Pri

prevzemu ločimo sadje v tri vrste in ga temu primerno tudi plačujemo. Odkupna cena za jabolka prve vrste je dosegla okrog 45 dinarjev za kilogram. Druga vrsta je za dobrih 10 cenejša, medtem ko je tretja vrsta uporabna večinoma le še za industrijsko predelavo. Od zimskih sort odkupujemo v glavnem vse razen bobovca in mušančke, ki dozorevata nekoliko pozneje. Menimo, da bo odkup sadja ta mesec zaključen.

V. L.

KRVODAJALSKA AKCIJA V ŽALCU

Na pobudo republiškega Zavoda za transfuzijo krvi in Okrajnega odbora RK v Celju je bila 8. in 9. t. m. v Zalcu krvodajalska akcija, ki se ji je odzvalo 255 krvodajalcev. Akcija je zaradi dobrih priprav komisije za krvodajalstvo pri žalskem občinskem odboru RK dobro potekala, še zlasti, če upoštevamo, da je zajela obširno področje — Vrhnje, Gotovelje, Ložnico, Griže, Zabukovo, Liboje, Petrovče, Galicijo in Veliko Pirešico.

Glede na to, da je na tem področju registrirano preko 600 krvodajalcev in da je bilo za to akcijo predvideno okrog 350 odvzemov krvi, predvidevanja niso bila izpolnjena, vendar je po mnenju komisije za krvodajalstvo pri žalskem občinskem odboru RK nekaj razlogov za to v tem, da je bil datum nekoliko neugodno postavljen. Odziv bi bil namreč dosti večji, če ne bi bili ljudje odsotni, poleg tega mnogim ni bilo mogoče odvzeti krvi, ker so bili bolni. Med udeleženci te humane akcije je bilo nekaj »veteranov«, ki so oddali kri že po dvajsetkrat in tridesetkrat, prišla pa je tudi Fani Stajanjšek iz Glinja pri Braslovcah, ki je z osemdesetimi odvzemi prav gotovo pri vrhu v okrajnem in republiškem merilu.

— d.

S POSVETOVANJA O OTROSKEM VARSTVU V CELJU

VARSTVO OTROK - SKRB VSEH NAS

Pretekli teden je bilo v Celju posvetovanje o otroškem varstvu. V okviru proslav in prireditev ob tednu otroka je ta razgovor sklical občinski odbor Socialistične zveze Celje v sodelovanju z občinsko zvezo prijateljev mladine in občinsko pionirsko komisijo. Na posvetovanju so med drugim ugotovili tudi tole:

Skrb za otroke je nedvomno ena najpomembnejših dolžnosti vsakega naroda. Ne samo šole in igrišča, tudi otroške ustanove — vrtci, zavetišča, organizirana prehrana, pravilno izkoriščanje prostega časa sodijo v ta okvir. V Sloveniji kapacitete otroških ustanov ne zadoščajo niti za tretjino potreb, kajti otrok brez organiziranega varstva je pri nas še vedno izredno veliko. Po drugi strani pa nekatere otroške ustanove — to velja tudi za celjsko občino — niso polno zasedene. Najbolj verjetno je, da je tako zaradi visokih cen njihovih uslug. Tako ostajajo brez varstva predvsem tisti otroci, ki bi ga bili najbolj potrebni. Res je, da so občine v zadnjih letih v organizirano otroško varstvo vložile veliko denarja, toda to še vedno ni dovolj. Treba bo misliti na otroške sobe v večjih stanovanjskih blokih in stolpnih, na manjša, toda pogostejša otroška zavetišča, na lepše in smotrnejše razporejene prostore, na večjo kvaliteto dela z otroki itd.

Komune bi morale izdelati programe razvoja otroškega varstva. Tudi to področje bi bilo treba vnesti v družbeni plan in poudariti njegov pomen. Na posvetovanju so tudi menili, da bi moralo otroško varstvo dobiti svoje mesto tudi v statutih komun in celo v statutih delovnih organizacij, ki navsezadnje morajo biti močno zainteresirane, kaj je z otroki njihovih delavcev.

Tudi v celjski občini je bilo v preteklih letih, kadar je šlo za otroško varstvo, vedno premalo denarja — je dejal v referatu predsednik društva prijateljev mladine v Celju tovariš Karel Smauc. Zato v Celju tudi ni igrišča, ni lutkovnega gledališča, zato je pionirska knjižnica samo miniaturna ustanova itd. Prav bi bilo, da bi pionirsko življenje čimprej bolje organizirali. Pionir-

ska knjižnica naj bo zameetek novega pionirskega centra, kjer naj bi pionirji našli vse, kar bi jih zanimalo in veselilo.

Na posvetovanju so govorili tudi o varstvu šolskih otrok. Zlasti dolgo so razpravljali o tem, kam z otroki, ki končajo osemletko, pa ne dobijo mesta ne v srednji, ne v poklicni šoli. Ti otroci so prav takrat v tistih letih, ki so za otrokov duševni in telesni razvoj najbolj problema-

tična. V nekaterih podjetjih so se odločili, da bodo take otroke začeli proučevati — zaposliti jih do petnajstega leta še namreč ne morejo — da bodo tako koristno preživeli leto, ki bi jih sicer morda popolnoma spremenilo.

Med zaključki posvetovanja je tudi sklep o tem, da bodo o vsebini razgovora obvestili občinsko skupščino, krajevne skupnosti, občinske forume množičnih in političnih organizacij in vse, ki se bavijo z otroškim varstvom. Tako upajo, da bo to področje še sčasoma vendarle dobilo v statutih in v družbenih planih tisto mesto, ki mu pripada.

-ij

Nesreče v gospodinjstvu

Oktober je mesec varnosti pri delu. V tem času se odločneje težimo za tem, da bi številne nezgode pri delu in na poti v službo in domov preprečili kar na najmanjšo mero. Zelo malokdaj pa se spomnimo tudi na nesreče v gospodinjstvu. Kljub temu pa te nesreče marsikdaj presežejo število prometnih nesreč. Kuhinja, stopnišče ali spalnica moderne hiše pomenijo danes marsikdaj hujšo nevarnost, kakor najhitrejši avto ali avion. Tudi najenostavnejše stvari — kot je na primer lonec vrele vode, vklapljen likalnik, škatljica zdravil in podobne stvari — lahko povzročijo hudo nesrečo. Zakaj so nesreče v gospodinjstvu tako pogoste? Preprosto zato, ker se je v vse nas ukoreninil občutek, da smo doma popolnoma varni in da se nam v kuhinji ali predsobi res ne more ničesar več zgoditi. Toda — poglejmo nekaj nevarnosti, ki tudi v toplom domu prežijo na nas:

Nerazsvetljene stopnice so že ena izmed takih nevarnosti. Če se na stopnišču spotaknemo in pademo — smo lahko srečni, če vstanemo samo z nekaj buškami. Hudo je že, če smo praznih rok, toda kaj se lahko

primeri, če nosimo vedro tople vode ali kaj podobnega! No, tudi zamrzelne stopnice sodijo pod to vrsto nevarnosti.

Precej stanovalcev si polomi noge tudi na mokrih in položenih tleh, pa zavoljo preprog, tekačev, predpražnikov itd. Tudi pri pomivanju okon se kaj rado primeri, da gospodinja pade s stola.

Najhujše pa so nedvomno nesreče z električnim tokom. Električna je vnesla v sodobno gospodinjstvo mnoge nevarnosti. Provizorična električna napeljava je povzročila že marsikatero tragično smrt, pa tudi kuhalniki, likalniki, preobremenjene električne instalcijske naprave itd. Če smo torej zdama, nikar ne ogrevajmo sobe z električno pečjo. Če je v bližini kakšen vnetljiv kos blaga ali pohištva, pa še celo ne! Posebno nevarna je električna napeljava za male otroke, ki radi vtikajo v vtičnice vse mogoče zadeve. Zato morajo biti vsa električna stikala, žice, pri priključkih in varovalke vselej brezhibni in zavarovani in če je le mogoče, tudi pokriti.

Kaj pa plin? Vedeti moramo, da zahteva ravnanje s plinom veliko previdnosti. Mešanica plina in zraka je eksplozivna zmes, ki ob najmanjši iscri eksplodira. Zato — če zadujemo v prostoru plin — najprej odprimo okna in sobo prezračimo, pa šele nato prižgimo luč, plin ali elektriko. Če najmanjša iskra lahko povzroči požar ali eksplozijo.

Koliko nesreč se je v gospodinjstvu že pripetilo zaradi bencina, petroleja in drugih vnetljivih tekočin. Z bencinom moramo priti skrajno previdno in daleč od izvora toplote. To velja tudi za vsa ostala vnetljiva sredstva. Ne pozabimo, da tudi nekatera lepila vsebujejo bencin in prav tako tudi vsa loščila za parkete. Eksploziven je tudi alkohol in acetone.

Če torej poleg tega, kar smo navedli, upoštevamo še množico drugih nevarnosti, potem domačega ognjišča res ne moremo več imenovati najvarnejši kotiček življenja.

-B.

Manj posode?

Vest, da bo celjska tovarna emajlirane posode v prihodnjem letu za 20 odstotkov zmanjšala proizvodnjo emajlirane posode, je marsikoga močno presenetila. Drugi pa, ki vedo, da je pri nas emajlirane posode že več kot dovolj in da tudi v gospodinjstvu prehajamo na sodobnejše in modernejše oblike, so to pričakovali. V tovarni emajlirane posode bodo v prihodnjem letu opustili vse tiste vrste emajlirane posode, ki zahteva več delovnih operacij, je draga in na trgu ne gre preveč v promet. Seveda pa zaradi tega proizvodnja te naše tovarne ne bo zmanjšana, saj se bodo usmerili v izdelavo takih proizvodov, ki bodo zmanjšanje proizvodnje emajlirane posode zlahka nadoknadili.

Tovarna emajlirane posode pe je te dni razpisala tudi natečaj za nove oblike posode. Najboljše predloge bodo seveda nagradili. -ca

NASVETI

Če ste se odločili, da operete zavese, jih najprej namočite v hladno vodo. Presenečeni boste, kako bo voda hitro počrnela. Zavese operite v mlačni milnici in jih dobro izperite. Madeže oljne barve očistimo z oblike s terpentinom. Očiščeni predmet nato speremo v mlačni milnici, da bi odstranili eventualne robove madeža.

Novosti iz celjskih trgovin

»MODA«

OBNAVLJA SVOJE PROSTORE

Te dni so v Celju odprli novo prodajalno s tekstilnim blagom. V Lilekovi ulici, ki jo je dolge tedne zapirala visoka lesena ograja, zdaj že dela eden najboljših lokalov v Celju — »Elita«. To je pravzaprav oddelek trgovine »Vesna«, ki so jo tudi že začeli obnavljati. V »Eliti« je potrošnikom na voljo vsa usnjena galanterija, kozmetika, igrače in drobna galanterija. V »Vesni« pa, ki jo bodo obnovili do začetka decembra, bomo lahko kupovali žensko in moško perilo ter ostalo kratko konfekcijo. V tem oddelku nameravajo urediti tudi oddelek, kjer bodo prodajali posteljno perilo. »Vesna« je te dni torej zaprta, tik poleg nje pa že dela nov lokal, o katerem pravi direktor »Mode«, tov. Karl Podsednek tole:

»V prostorih sedanje »Elite« so bila včasih »Vesnina« priročna skladišča. Ko smo ugotovili, da bi ta prostor lahko smotrnejše izkoristili, smo se odločili, da napravimo tu prodajalno. »Elita« je zdaj eden najboljših lokalov v Celju in mislimo, da bodo potrošniki to specializirano prodajalno toplo pozdravili.

To pa v teh dneh ni edina adaptacija trgovskega podjetja »Mode«. Hkrati s preureditvami »Vesne« so začeli adaptirati tudi nekdanjo »Parfumerijo« na trgu V. kongresa. Ta poslovavnica je bila za kozmetiko mnogo prevelika, pa so jo sklenili preurediti in vanjo namestiti »Baby« oddelek — prodajalno otroške konfekcije, perila in pletenin — ki je doslej

delal v resnično majhnih prostorih. Le-ti pa bodo kot našla še za eno novo trgovino — za »Torbico«, kjer bodo prodajali boljše žensko usnjeno galanterijo in najboljše (verjetno tudi najdražje) kozmetične izdelke. V kratkem času bomo torej Celjani dobili kar tri preurejene lokale: »Vesno«, »Elito«, Baby oddelek in »Torbico«.

»Prihodnje leto nameravamo preurediti tudi sedanjo »Drogerijo« v Prešernovi ulici. Poleg tega, da jo bomo razširili, je nadaljeval tovariš Podsednek, »bomo v njej uredili tudi foto oddelek. In morda čez kakšno leto ali dve — če bomo dobili prostor — še majhen kozmetični salon, ki bi bile Celjank in okoličanke prav gotovo vesele. Leta 1965. bo prišla na vrsto prodajalna »Volna«, ki jo bomo preuredili v sodobno trgovino s samoizbirnim načinom strežbe. Le-ta se je namreč tudi že v Celju lepo uveljavila.

»Kako pa se pripravljate na zimske mesece?»

»Naše trgovine so že zdaj polne toplega blaga, perila in pletenin. Vendar ste letos prav gotovo opazili, da imamo zelo malo blaga za zimske plašče. Tudi mi ga namreč ne moremo dobiti. Zato poskušamo to vrzel izpolniti z lepo izbiro konfekcijskih plaščev. Upamo pa, da bo čez čas tudi blaga za plašče dovolj.

»Moda« ima torej lepe načrte. Potrošniki smo jih prav gotovo veselili

-ij

Pomagajmo pri učenju otroku

Otroku je pri učenju potrebna pomoč staršev. Vendar to ne pomeni, da morajo otroke učiti — to je dolžnost šole. Toda kljub temu se otrok v šoli vendarle ne more vsega naučiti. Starši mu morajo pomagati, vendar ne tako, da mu diktirajo, sestavljajo in pišejo domače naloge ali da se uče z njim vso snov od začetka pa do konca.

Pogoj za uspešno delo je v glavnem to, da otrok razume gradivo, ki se ga mora naučiti. To, kar razume, si tudi lažje zapomni. Na žalost pa se veliko otrok ne uči tako. Najtežje je s tistimi, ki so se navadili »guliti« in bero knjigo, ne da bi o snovi premišljevali. Otroci bi moral snov najprej prebrati, nato pa o njej razmišljati. Samo tako se bo navadil ločiti važno od nebitnega.

Prav je, da otroci napišejo domačo nalogo še isti dan, ko mu jo je učitelj naložil. Takrat je snov še sveža, zato je tak način dela mnogo pravilnejši. Starši morajo kontrolirati učenje svojega otroka. Ta kontrola pa ne sme biti prisiljena, kajti sicer bo otrok domače delo zasovražil. Če pa pomoči staršev sploh ni, se kaj rado primeri, da otroci pod težo težav in neizkušenosti klonejo.

Za učenje potroši otrok veliko energije. Pretirano delo ga izčrpa in utruja, otrok hujša, je nervozen, slabega spomina itd. Priliv večje energije doseže višek med osmo in deseto uro dopoldne in med štirinajsto in šestnajsto popoldne. Ta čas lahko za umsko delo najbolje izkoristimo. Ugotovljeno je, da je za umsko delo otrok najbolj primeren po nedeljek in toršk. V sredo in četrtek ta sposobnost nekoliko pade, medtem ko se od petka do sobote spet vzpenja. In kateri mesec v letu je za učenje najprimernejši? Čas od oktobra do januarja, najslabši pa od januarja do marca.

Otrok včasih ne zna odmeriti časa, ki ga potrebuje za učenje. Učenci prvega in drugega razreda bi naj svoje naloge pisali približno eno uro na dan, učenci tretjega in četrtega razreda uro do uro in pol, učenci petega in šestega razreda uro in pol do dve uri in tisti, ki hodijo v sedmi in osmi razred po dve in pol uri do tri ure dnevno. To delo pa mora biti temeljito, sicer tak čas ne zadošča.

In še ena nevarnost: ni prav, da je šolarjeva edina dolžnost učenje. Naj bo sicer prva in najpomembnejša, vendar ga dela doma le ne smemo

povsem oprostiti. Učenec mora živeti sredi skrbi in veselja družine, aktivno mora sodelovati pri najrazličnejših vsakdanjih opravilih. Na družino naj ga vežejo prav tako velike odgovornosti kot na šolo.

Sebičnost, kje so tvoje meje

Pred sedemnajstimi leti se je vselil v svojo majhno podstrežno sobico. Takrat so mu na odločno napisali: souporaba kleti in stranišča.

Njegov sosed — sostanovalec je razumel in spoštoval pomen teh besed. Življenje je mirno potekalo dalje, dokler se ni ta sosed odselil.

Gospodar pa je stanovanje prodal in z njim tudi stanovalca v majhni podstrežni sobici...

Dotlej ni nihče vedel zanj, toda naenkrat je postal silno znan. Po gospodarjevi zaslugi je pričela z vsakim dnem padati tudi cena njegovega imena. Po »slabih lastnostih« so ga odsljej poznali vsi, od gospodarjevih znancev, da tjudi, ki ga prej še videli niso.

Prišlo je najhujše. Gospodar mu je zaprl vrata stranišča. Tako je obstal pred odprtih vprašanjem: kaj zdaj?

Da v stanovanju ni več zaželen, je dobro vedel, toda kako ustreči gospodarjevi želji? Oba sta potrebovala sobico — gospodar za svojo družino, on pa tudi. Naj gre zdaj ta na cesto?

Vmes so posegli skrbstveni organi. Gospodar, pa užaljen zaradi svoje nemoči, je stanovanje — prodal.

Tako so stanovalca majhne podstrežne sobice »kupili« spet novi gospodarji. Le-ti so mu odvzeli tudi kletni prostor in čeprav zima že trka na vrata, ne ve, kam bi s kurivom...

Samo to in pa razumne sosed, s kakršnimi je živel prej toliko let v dobrih odnosih, si želi skromen, bolan stanovalec v neki lepi dvonadstropni hiši ob robu mesta. So te želje res nedosegljive?

Da

Da je naša konfekcija že prebolela prve težave, dokazuje tudi ta fotografija. Vse te obleke so konfekcijski modeli in priznati moramo, da so resnično prikupne. Fotografija je iz zadnje številke »Manekena«.

TI SI ME USTRELIL!

Rudi Lešnik

Proglasili so mir. Partizan Tone je sedel v štabu za repatriacijo vojnih ujetnikov v Trogiru. Na tisti pravi mir, o katerem je tako pogosto sanjal na pohodih po Notranjskem, niti pomisliti ni mogel. Dolgo je trajalo, napravil je celo partizansko odisejado. Večkrat jo obnavlja v kratkih odmorih, ko ne zaslišujejo. Zda jih vsak dan zaslišujejo, navadil se je že tega. Obrazi, ki bočejo prikrijevati preteklost, se vrstijo pred njim. Mimo pisalne mize prihajajo uniforme nekdanjih okupatorskih sil. Saj res: kako lepo je pomisliti; nekdanje okupatorske uniforme! Vidiš, tam je celo blatnosa obleka nekdanje kraljeve armade. To ga je utrujalo. Vsi ti tuji obrazi, ki jih srečuje, nosijo krinke. Niti sneti je ne morejo, tako močno jo je vojna vžgala v čudne oblike.

In on! Enaindvajset let je videti, kot bi jih vojna podvojila, tako ga je utrudila. Takrat se niti zavedel še ni, da bi prav zaživel; zdaj po štirih letih nenavadnih preizkušenj pa čuti, da je že trdoživ mož. Nov obraz stoji pred njim. Vedno znova in znova izpovedi, neprijetni spomini na pogorišča, prerezane vratove, težke sive utrdbe z votlimi očmi, skozi katere je rezala smrt. Zrak je še prenaplacen z oglušajočim bobnenjem granat, brenčanjem svinčenk in lakoto in strahom.

»Ze maja 1941 so me odgnali z doma kot najhujšega zločinca, pa sem bil še skoraj otrok.« je za hip pomislil partizan Tone. »Da, domačini so nam zavidali, revnemu dijaku. Obdolžil so me četništva, da sem Nemcem izredno nevaren. Toda bil sem otrok! A to mi je skuhal sosed in sošolec v osnovni šoli, Uršičev Anžek, ki so mu pravili nagajivo Cippek. To ime se ga je prijelo.« Tone se je rahlo nasmehnil, ko je čakal, da pride spet drugi ujetnik. Človek ne more iz svoje kože. Vsak hip pomislija tudi nase in nič ni nenavadno, da je Tone daleč zdoma oživljal svojo pisano življenjsko pot po odlomkih, lahko bi rekli, na obroke, ko se je skušal oddahnuti sredi utrudljivega zasliševanja in morečih življenjskih zgodb o tujih ljudeh. Ti, ki so se razvisevali pred njegovo mizo, so govorili domač jezik, toda bili so mu tujci, oddaljeni, kot bi prihajali z drugega planeta. V tistih ogabnih sovražnih uniformah jih je tako težko gledal. Ze spet jih je prišlo deset. V zapisnik je narekoval deset težkih zgodb. Skozi nje se cede solze otrok in mater, napaja jih kri nedolžnih žrtev. Zgodbe pa so prepojene tudi s čisto preprostimi človeškimi strahom tistih, ki se vrstijo pred Tonetovo mizo. Vsi so v uniformah. Tudi Tone ima zavezniško uniformo. Kolikokrat je že prekel te zoprne sive, zelene in črne okupatorske obleke in škornje, ki so gazili in tolkli po deželi trdo in slepo kot cestni stroji.

»Veršičev Fric je prišel pome. Se nemškega jezika ni poznal, pa je bil nemški žandarmerijski podoficer. Hm, lepa reč! Samo za to, ker je bil brat izdajalca, prvega nemškega župana v Podčetrtku in malega obsoteljskega »Führerja« Ivana Veršiča, drugače špicerijskega trgovca. Pfej, kako ogabno! Se zdaj ga živo vidim! Pljunil sem mu v obraz, legel na trato pod lipo, si razgalil prsa in zavpil nanj: »Ustrelj me, pesl!« Nekoč sva se dobro poznala. Strahopetec! Skušal se je nerodno nasmihati, kot bi se hotel opravičevati. Se s krutostjo mi je prizanesel, samo smehljal se je, toda to je bilo še bolj svinjsko. S Pregradom in mnogimi smo se znašli v celjskem Starem piskru.«

Spet je prišel drugi. Tone se tokrat ni mogel osredotočiti na zasliševanje. Strojepiska ga je pogostokrat začudeno pogledala. Tudi ona je bila utrujena. Delala je kot stroj in nič deklškega ni bilo na njej. Edino gumb pod vratom je imela odpet in to je bilo videti vsaj malo nežno in je opozarjalo na mir. Čudno, kaj! Tako malenkost in človek je bil že topljši in bolj človeški. Zunaj je bil bolj mir, toda v tej nesrečni pisarni je še vedno bila vojna. Ob stene so se odbijale ostre besede. Ljudje v uniformah, ki so postajali pred pisalno mizo, so bili skoraj brez dostojanstva. To so bile čudne sence, katerih se ni bilo mogoče znebiti. To so bile sence vojne in vseh njenih grozot. Partizan Tone je bil utrujen in včasih ga je prijelo, da bi planil kvišku, zarjul, potegnil pištolo in z ognjem zbrisal te sence iz sobe, s kraja. Te sence so hladile kamnite dalmatinske obale, na kateri bi bilo tako prijetno počivati. Še rajši pa bi odšel domov, v Obsotelje, da bi objel mambo, videl očeta in brata. Vsak rod mora trpeti. V prejšnji svetovni

vojni se je oče potikal po alpskih gorah in nosil glavo naprodaj. Kako mu bodo vztrpetali pokončni brki, ki si jih ostro vija. Oče rad hudo pogleda, odsekano govori, toda za sivimi očmi je mehka in dobra duša kot sveža topla potica, ki se tako slastno razdaja otrokom. Tone se je otožno nasmehnil, da ga je partizanka, ki je drobila po tipkah, tudi nekam toplo in mehko pogledala. Za hipec je bilo začutiti resnični mir, kot da je vojna bila samo nekoč.

Pred mizo je stal spet nov obraz. Bil je blede, podolgovat, čez ozko čelo se je slabotno spuščal blede šop neurejenih las, ki so silili k prirtemu desnemu očesu. Slaboten vojak z modrimi, otrožnimi očmi! Toneta je nekaj zbledel. Za trenutek se je z pogledom ustavil na klavnem človeku. »Nekako znan obraz,« je za trenutek preblisnilo v spominu. Mogoče! Vojaški obrazi so si tako močno podobni. Ujetniški pa še posebej: vsi so slabotni, nekako omtvicieni in potuhnjeni na preži. Čudno.

»Priimek, ime?«

»Franc Šterk.«

»Belogardist?« Tone ga je pogledal naravnost v oči. Bledi obraz je trznil in v vodenih očeh je zavezaval samo za trenutek strah. Zda je Tone znova osupnil. Tudi njemu so se razširile oči.

»Ti, midva sva se nekje že srečala? No potem nisi belo... Kje sva se srečala?«

»Ne vem. Mogoče, gospod kape-tan!« V človekovih vodenih očeh je svetlo poblisnilo in obraz se je razjasnil. »Belogardist nisem bil.« Dolge prozorne prste je krčevite sple-

tal ob robu vojaškega suknjiča. Noh-ti so se naravnost zarili v dlani in na sencih so pronicale potne srage. Tone je gledal nezaupljivo. Pogled mu je temnel.

»Midva sva se videla v partizanih!« S svinčnikom je udaril po mizi.

»Da, v partizanih?«

Človeku z vodenimi očmi se je nos v hipu izbočil kot kljun in odločno je odkimal: »Ne, v partizanih nisem bil. Nikoli.«

»Kaj pa, če si?« je počasi pribil pantizan Tone. »Čakaj, čakaj!« Tone se je aprl na komolce in pripravil oči. V glavi mu je brenčalo. Megleno so se utrinalje slike in s filmsko naglico so se vrteli obrazi, ki jih je srečeval. O, koliko je bilo teh obrazov, koliko podobnih! Velika bukev. Bu-kevi? Čist pobočje in na njem temne sence človeških postav. »Zakaj se mi je ustavila sedaj prav ta slika?« Tone je grbančil čelo. Ne, postave ne stojijo. Prihajajo, skačejo okrog in okrog. Pobočje? Vojaški? Zda vidi samega sebe. Ves prizet je k tisti veliki bukvi in k debelu prisljanja grški mitraljez. »Aha, ta mitraljez sem nosil v bitkah okoli Zužemberka! Skozi pet bitk me je spremljal.« V lašah mu gomazi. V ramli ga je zaskalelo, prav zda čuti tisto pekočo bolečino, ko ga je zadela krogla. Nekaj korakov pred njim je spet bukev in za njo belogardist. Gledata se. Spačen obraz ima; trede, škodoželjne in prestrašene oči, surove oči. Ozek izpit obraz s kosmom las, ki so silili izpod vojaške kape k desnemu očesu. Fej, kako izzvalen obraz! Morda je bila samo sekunda, morda dve, tri...

Oba hkrati sta se skrila za mogočna debela. Ze je zasikalo. Bukev: človek in les sta se spojila v eno. Treske in skorje so frčale po zraku. Tone je zda zagledal spačeni obraz in svetel čop las in režeča, spačena usta, iz katerih so pljuvale psovke. »Predaj se, partizanska svinja! Prasic, prokleta partizanska mati, ki te je rodila!« Na pobočju je odmevalo: hurra, hurra! Tone pa je takrat shišal surove psovke, skočil in dvignil mitraljez; sploh ni vedel, kaj počenja. Vse se mu je temnilo pred očmi. V trenutku ga je v rami nad srцем zaskalelo. Se zdaj, ko sedi tu pri mizi, znova čuti skelečo bolečino, ki mu reže skozi ramo.

»Šterk, srečala sva se,« je skoraj zavpil Tone. Leva roka, katero je imel prestreljeno v ramenu, se je začela trešiti; v želodcu ga je zgrabil čuden krč. Po vsem telesu ga je spreletel srh in desnica se je stiskala v pest. »Ti si me ustrelil, Šterk! Takrat ti nisem vedel imena! Partizanska svinja, si kričal. Človek se spomni? Ne, ne bom pozabil tvojega mlečnega obraza, dokler bom živ. Takrat, pred dvema letoma, še veš? Kje je bilo to? Govori!«

Siva uniforma pred Tonetom je začela drgetati. Modre, otožne oči je zalila voda, ozka, bleda ustnica se je slabotno povescila kot list, ki odpada. »Nisem vas ubil,« je zašepetal, kot bi molil. Prepozno. Prestrašeno je razširil oči, se z rokama oprjel za mizo in zakričal: »Ne, to ni res! To ste si izmislili! Ni res! Jaz vas nikoli nisem videl in midva se nisva srečala!« Na ustih so mu brizgale pene.

»Nisi, resnično me nisi ubil,« je zda je umirjeno govoril partizan Tone, »ker me nisi zadel do smrti. Vidiš, jaz še živim! In bom živ! A ti?« V Tonetovih očeh je bil prezir.

»Usmilite se me! Ne smete me ubiti! To je krivica! Vojna je bila in midva se nisva srečala. Mlad sem bil, neizkušen, nepremišljen, mlad sem,« je hitro govorila in drgetala siva uniforma.

»Tudi jaz sem mlad, čeprav imam trpek obraz. Če štejeva leta, bi lahko skupaj hodila v solo in pasla krave. Enaindvajset let imava.« Krč je popustil in Tone je razklenil pesti. »Toda teh enaindvajset je za šestdeset drugih. A tvojih? Šterk, ja eno samo podganje življenje.« Partizan Tone je pljunil.

»Imate mater?« je skozi solze naenkrat kot bi zaklical, zaječala siva uniforma.

Tone je pogledal, kot bi se zelo začudil. Tonetovo mater, ki je takrat že enajst let ležala v postelji meo-ozdravljive bolna, so Nemci na gnojnem vozu s kravami vlekli z doma. Partizanka pri stroju je gledala resno, boleče, a v očeh se je prelivala tudi gnus. »Pojdi!« je dejal Tone. Za njim so se spet vrstili neznanj, tuji obrazi. Šterk si je skušal v taborišču prerezati žile, toda to so mu preprečili. Partizan Tone se je zadovoljno

nasmehnil: »Slabotni so, zares!« In spet si je zazelel, da bi bilo tudi tega konec, da bi bile zbrisane pošastne, onemogle sence komaj pretekle vojne. Vleklo ga je tja v Obsotelje, kjer je že dišala pomlad. Sklonil se je k oknu in se zasanjal v valovito prostrano morje. Bil je mir.

A. P. Čehov: Uradnikova SMRT

Nekega zelo lepega večera je nič manj lepi ekskutor Ivan Dimitrijevič Cervjakov sedel v gledališču in z optično pripravo gledal iz druge vrste »Korajavilske zvonove«. Gledal je in se počutil blaženega. Toda nenadoma... V pripovedkah človek pogosto srečuje stoda nenadomak. Pisatelji imajo prav: življenje je tako polno presenečenj! Toda nenadoma je namrštil obraz, izbulil oči, zastal mu je dih... odmaknil je daljnogled, se malo nagnil in... apssih! Kihnil je, kakor vidite. Kihati ni nikomur nikjer prepovedano. Kihajo celo kmetje, celo politični sefi, in včasih celo tajni svetovalci. Vsi kihajo. Cervjakov se ni prav nič zmedel. Obrisal si je obraz in kot vjuden človek pogledal okrog sebe, če s svojim kihanjem ni koga vznemiril.

Toda zdaj se je zmedel. Opazil je, da si je starec, ki je sedel pred njim v prvi vrsti, marljivo brisal z rokavico čelo in vrat in nekaj godrnjal. V njem je Cervjakov prepoznal Brizalova, generala v civilu, ki je bil zaposlen v ministrstvu za promet.

»Popljal sem ga, je pomislil Cervjakov. — Ni moj starešina, tujec je. Toda vseeno se ne spodobi. Moral bi se opravičiti.«

Cervjakov je zaključil, se z vsem telesom nagnil naprej in zašepetal generalu na uho:

— Oprustite, vaša visokost, jaz sem vas popljal, storil sem to čisto slučajno... — Nič, nič... — Za boga, oprustite mi. Pa jaz... jaz nisem hotel.

— Ah sedite, prosim vas. Pustite me, da poslušam.

Cervjakov je bil v zadregi, neumno se je nasmehnil in pričel gledati na oder. Gledal je, toda zdaj ni več čutil tiste blaženosti. Prišel ga je mučiti nemir. V odmoru se je približal Brizalovu, stopil mimo njega in ko je obvladal strahopetnost, zamrmral:

— Jaz sem vas popljal, vaša visokost. Oprustite... Pa jaz... nisem nameraval, da...

— Ah pa kaj to... Jaz sem že pozabil, vi pa neprenehoma o enem in istem! Je rekel general in nestrno povescil spodnjo ustnico.

— Pozabil je, a v očeh mu gori jeza, je pomislil Cervjakov in sumljivo pogledal generala. Tudi govoriti noče. Treba bi mu bilo razložiti, da jaz nikakor nisem hotel... da je to zakon narave, ker lahko sicer pomisli, da sem hotel pljunuti. Zda je no bo mislil, ampak bo pomislil kasneje.

Ko je Cervjakov prišel domov, je o svoji nezdogi povedal ženi. Ta, kakor se mu je razdelo, je na dogodek gledala preveč lahkomiselno; samo ustrašila se je, potem pa, ko je izvedela, da je Brizalov »stuj«, se je pomirila.

— Toda vseeno pojdi in se mu opraviči, je rekla. — Pomislil bo, da se ne znaš obnašati v družbi.

— Saj to je! Opravičil sem se, toda on se je obnašal tako nekako čudno. Nič ljubeznivega ni rekel. Tudi časa ni bilo za razgovor.

Naslednjega dne je Cervjakov oblekel novo uniformo, se ostrigel in odšel k Brizalovu, da mu razloži... Ko je vstopil v generala čakalnico, je zagledal mnogo strank, med njimi celo generala samega, ki je pričel sprejemati prošnje. Ko je general izprašal nekaj strank, je pogledal Cervjakova.

— Včeraj v »Arkadije, če se hočete spomniti, vaša visokost, je pričel referirati Cervjakov, — sem kihnil in... slučajno... vas popljal... Opro... — Ampak to so malenkosti... Pustite to! Je rekel general in se obrnil k naslednji stranki.

— Noče niti govoriti, je pomislil Cervjakov in prebledel. — Torej se jezi. Ne, to ni mogoče pustiti kar tako... Moram mu razložiti...

Ko je general končal razgovor z zadnjo stranko in hotel zapustiti čakalnico, je Cervjakov zakorakal za njim in zagodrnjal:

— Vaša visokost! Če vas drznem motiti, vaša visokost, delam to, lahko rečem, samo zato, ker se kesam!... Ni se zgodilo namenoma, sami izvolite vedeti!

General je popočil jezen obraz in zamahnil z roko,

— Ampak vi se enostavno posmehujete, gospod! Je rekel izza vrat.

— Kakšno je to posmehovanje? Je pomislil Cervjakov. — Tu nikakor ni nikakršnega posmehovanja! General, pa ne more razumeti! Če je tako, se mu ne bom več opravičeval. Hudič naj ga vzame! Napisal mu bom pismo, toda k njemu ne bom hodil. Pri moji veri, da ne.

S takšnimi mislimi je Cervjakov hodil proti domu. Pisma generalu ni napisal. Mislil je in mislil, toda nikakor si ni mogel izmisliti tega pisma. Naslednjega dne je moral h generalu, da bi mu razložil.

— Jaz sem včeraj vnemirjal vašo visokost, je zamrmral, ko je general dvignil svoje

vprašujoče oči. — ne zato, da bi se posmehoval, kakor ste vi izvolili reči. Jaz sem se opravičal zato, ker sem vas s kihanjem popljal... posmehovati se nisem hotel! Mar se smem posmehovati? Če bi se ni posmehovali, ne bi imeli nobenega odnosa do osebnosti... ne bi...

— Ven! je nenadoma vzkliknil general, ki je ves pomodrel in se stresel.

— Kaj je zašepetal Cervjakov od strahu. — Ven! je ponovil general, udarjajoč z nogami ob tla.

Cervjakovu se je v trebuhu nekaj odrgalo. Nič ni videl, nič slišal; stopil je proti vratom in se odvrlel na ulico. Ko je mehanično prišel domov, ne da bi ssekel novo uniformo, je legel na divan in... umrl.

POZNA MO VELIKE IN MALE LADJE, PA TUDI COLNE. Z VELIKIMI IN MALIMI LADJAMI POTUJEJO VELIKI IN MALI LJUDEJE V COLNIH OBICAJNO LE MALI. ČLOVEK JE LAHKO VELIK, ČE JE MAJHEN, A IMA VELIKO DENARNICO, LAHKO PA JE MAJHEN, ČE JE VELIK, A JE NJEGOVA DENARNICA MALA. POSEBNO VELIKI SO TUJCI, ZLASTI NEMCI...

Da bi se mali človek vkrcal na veliko ladjo, zadostuje vozovnica. Nič drugačna od tiste, s katero stopajo na ladjo tudi veliki ljudje. Vožnja po morju je v vsakem primeru za vse enaka — počasna. Drugače seveda ni vseeno, kateremu razredu pripadaš. Turistični ali drugi razred je na palubi ali v spod-

liko. Kajti kadar velika ladja pelje šeststo ali celo tisoč dvesto potnikov, so kabine in redki tapetirani naslonjači v salonu videti dokaj brezupni. To, kar sicer loči oba razreda, lje neizprosni morski zakon, po katerem noben pripadnik turističnega razreda nima nikakršne pravice stati v nasprotnem taboru (to je v prvem razredu), če seveda noče plačati globo; potniki prvega razreda pa lahko brez nadaljnega (posebej ob lepih dnevih) zavzamejo najboljše turistične »postojanke« drugega razreda, jasno, ne s silo.

Kar zadeva prehrano na veliki ladji, skrbi zanjo v turističnem razredu najbolje vsak potnik sam (z zalogami, s katerimi se je vkrcal), v prvem razredu pa bife, v kanterem skoraj ni brezalkoholnih pijač in tudi ne drugega od »sendvičev« v obliki pol kile kruha, v kateri je kakor biser v školjki koček salame ali sira; pa restavracija, kjer ni mogoče jesti po izbiri in tudi ne piti brez jesti. Sele ko se restavracija spremeni v bar, se odpre nekaj možnosti, da lahko tudi mali ljudje sedejo (v kolikor jih ne izneveri refleks). Tedaj je namreč konec večerje in če je na ladji recimo skupina velikih ljudi v obliki Nemcev, okrog katerih se trudi malone pol ladijskega osebja, je tudi nekaj verjetnosti, da se bodo ti kmalu spustili nekoliko nižje v svoje kabine. Na ta način, ko si natakarji oddahnejo, se prav lahko zgodi, da postrežejo tudi kakšnemu domačemu gostu. Domači gost mora pri tem zlasti upoštevati, da so gostinske usluge na takšni ladji odvisne vsaj v glavnem od zmanjosti gosta, ne glede na to, da je po svoji notranjosti celo šef strežbe bolj naklonjen našim kakor tujim turistom (Ce na zunaj pokaže prav nasprotno, je to pač zgolj zaradi tak-

MALI človek na VELIKI ladji

(Postturistični zapiski)

njem sprednjem delu palube. Ta razred je namenjen izključno tistim, ki jim je pri srcu veter in voda, nebo in oblaki, pa tudi onim, ki ljubijo katakombe, mračnost in les. Morje je tudi dandanes ohranilo na ladjah nekaj asociacij na galeje... Prvi razred je kajpak udobnejši. Tu lahko mali kakor veliki človek zelo udobno stojita in se gledata iz oči v oči, ne da bi drug na drugem sploh opazila raz-

ta. Saj razumete: »da Nemci ne bodo odnesli slabega vtisa!« Vsekakor je treba reči, da uslužbenici na tej ladji sicer cenijo svojega — domačega gosta, škoda le, da mu tega ne pokažejo. So najbrž preveč sramežljivi).

Posebno ljubezniva sta uradnika v ladijskem uradu — najbolj seveda takrat, kadar je treba menjati valuto. Ta ljubeznivost doživi svojo metamorfozo, brž ko se pojavi mali človek s kakšnim nadležnim vprašanjem. Človeku, ki se vkrcava, mora biti namreč vse jasno. Vsaka nejasnost mora pustiti na kopnem. Če je na primer ostal brez kabine, ker so mu v Jugoliniji zadržali, da so vse kabine razprodane, nima pomena, da vznemirja zgovornost uradnikov z vprašanjem, če je morda vendarle kakšna kabina še prosta. Je namreč popolnoma jasno, da ni, čeprav sta pravkar nekomu jasno povedala, da je. Ladijski urad mora najbrž vedno »imeti v zalogi« prosta ležišča, ker se nikoli ne ve, kakšno visokost utegne zgrabiti spanec.

Zanimivost, ki bi zaslužila posebno raziskave, je položaj prtljage na ladji. Če izzvamemo prvi razred, kamor nima »dostopa«, jo lahko postavimo kamorkoli drugam, povsod tja, kjer je kaj prostora. Prostora pa je na veliki ladji veliko. Tako se lahko tu in tam pripreti, da kak kovček naredi določene premike v smeri proti izhodu, toda to običajno šele pred tem, preden ladja pristane; ker pa je na sredo pristajanje počasno, se lahko potnik pravočasno spomni, da ima s seboj prtljago. Je celo možno, da še ujame svoj kovček, ki se je bržkone naveličal vožnje in se je hotel izkrcati (seveda s tujim lastnikom). Za varnost prtljage skrbi torej vsakdo sam, če pa si potnik recimo v petindvajsetih urah vožnje vendarle privoči malce dremanja, lahko poskrbi za prtljago kdo drug. Na ta način je v precejšnji meri onemogočeno, da bi ladja prevažala »slepe« potnike — vsi potniki morajo potemtakem zelo dobro videti.

Novi rekordi na atletskem stadionu

V soboto in nedeljo je močno zaživel atletski stadion Borisa Kidriča v Celju. Na vrsti je bilo republiško prvenstvo v mnogobojih, razen tega pa v nedeljo še finale moštvenega tekmovanja za pokal Slovenije.

Prireditve se ni odlikovala samo po lepi udeležbi — vsega skupaj je nastopilo nad 250 tekmovalcev in tekmovalk — marveč tudi po neka-

terih odličnih rezultatih. Tako je Pilih pri skoku ob palici z rezultatom 402 cm dosegel nov državni in seveda republiški rekord za mlajše mladince. V isti disciplini je Roman Lešek naskakoval višino novega državnega rekorda 477 cm, pri čemer pa žal ni uspel. Njegov rezultat

se je glasil 460 cm. Izvrsten je bil še Pikula, ki je prvič v zgodovini slovenske atletike postavil mejo republiškega rekorda v metu krogle nad 16 metrov. Njegov rekordni met pa je bil — 16,11 metra.

Medtem ko so te discipline potekale izven prvenstvenega programa, pa se je na tekmovalju v mnogobojih najbolj izkazal Medvešek, član AD Kladivarja, ki je v troboju zbral 2.115 točk in tako izboljšal državni rekord za mlajše mladince. Blizu rekordnemu izidu je bila tudi mladinka Lubejeva, ki je zmagala v troboju za starejše mladinke s 2.318 točkami.

Sicer pa so celjski atleti oziroma atletinje zmagale še v naslednjih disciplinah: članice v štafeti 4 krat 200 metrov s časom 1:46,5, starejše mladinke na progi 4 krat 60 metrov s 30,2 ter mladinci na progi 4 krat 200 metrov s 1:40,5.

Več uspeha so imeli celjski atleti v mnogobojih. Tako je Vivot zmagal v deseterboju s 4.795 točkami, Vravnik v peterboju s 3.048 točkami; oba sta nastopila v članski konkurenci; potem Jamnik, ki je osvojil prvo mesto peterboju za starejše mladince z rezultatom 2.225 točk. V peterboju za ženske je zmagala Draga Stamejčičeva s 4.236 točkami, v troboju pionirk pa Nada Korenčičeva s 1.614 točkami.

V tekmovalju za atletski pokal Slovenije je v moški konkurenci nastopilo pet ekip. Zmagala je vrsta žalskega Partizana s 9.060 točkami, tretja je bila celjska gimnazija, četrta pa ekipa srednje tehniške šole iz Krškega.

V ženski konkurenci za pokal Slovenije pa je zmagala ekipa celjske ekonomske šole, ki je zbrala 7.684 točk, druga je bila gimnazija, četrta pa vrsta celjske administrativne šole.

Celjska koča je priljubljena planinska in izletniška postojanka. V zadnjem času ima čedalje več obiskovalcev. Na večji obisk vpliva tudi primerna ureditev koče. Tako so že spomladaj letos lepo uredili ne samo vse gostinske prostore, marveč tudi spalnice in ostalo. In kot vse kaže, bo koča zaslovela tudi po solidni postrežbi.

Turistične investicije

Cetudj ne bodo izvršena vsa investicijska dela na področju gostinstva in turizma, je realizacija letošnjih tako imenovanih turističnih investicij zadovoljiva. Tako je v teku gradnja hidroterapije v Rogaški Slatini, ki bo izročena namenu prihodnje leto ob proslavi 300-letnice zdravilišča. Razen tega je že odprta zajtrkovalnica v obnovljenih prostorih na Stanetovi ulici v Celju. Rekonstrukcija penziona na Ljubnem ob Savinji je v teku. Zal pa dela na tem objektu tečejo prepočas naprej in bo objekt odprt šele prihodnje turistične sezone. Rekonstrukcija bivših kavarniških prostorov hotela Evrope je v teku; nova ekspres restavracija bo odprta za dan republike letos.

NA GLINASTE GOLOBE...

Lovska družina Hum iz Celja je letos priredila meddružinsko tekmovalje v streljanju na glinaste globe. Rezultati so bili prav dobri; razveseljivo pa je tudi to, da so se tekmovalnja udeležili mnogi novi člani. In še nekaj — streljanje na glinaste globe se pri nas vse bolj uveljavlja in širi. Lovska družina Hum ima pri tem nedvomno največji zaslug. Več možnosti za gojitev te športne in strelske panoge pa bo, ko bo povsem dograjeno novo strelišče. Doslej lovci namreč niso imeli za to disciplino primernih strelšč in so morali vsakokrat tekmovalni prostor šele urejevati.

V. D.

Pikula — uspešen met krogle

VIVOD 202 cm v višino

Pretekli teden je atletska reprezentanca Celja (beri člani AD Kladivarja) nastopila v Mariboru na dvoboju z enako vrsto sosednjega mesta. Srečanje se je proti pričakovanju končalo z zmago Maribora 66,5 : 61,5 točke. K porazu celjskih atletov je v nemajhni meri vplivala okvara na avtobusu, zaradi katere so Celjani prispeli v Maribor z veliko zamudo. Spričo tega tudi niso imeli časa za ogrevanje. Pa tudi sicer celjska reprezentanca ni nastopila v najboljši sestavi. Manjkal je Vužič in še nekateri drugi.

Najpomembnejši uspeh na tem

dvoboju je dosegel član AD Kladivarja Braňko Vivot, ki je preskočil 202 cm v višino in tako postavil nov slovenski mladinski in članski rekord. Razen v tej disciplini so Celjani zmagali še: Pikula v kroglji s 15,84 m, Vravnik v disku s 48,75 ter Lešek pri skoku ob palici s 450 cm.

Državno prvenstvo v Celju

V nadaljevanju conske mariborsko-celjske lige v kegljanju so bili prejšnjo soboto in nedeljo doseženi naslednji rezultati:

Rekljanje

KEGLJIŠČE INGRADA. Kladivar : Slovenj Gradec 6122:6324 ter Slovenj Gradec : Kladivar 6560:6176.

Konstruktor (mladi) : Krilato kolo 6384:6180 in Krilato kolo : Konstruktor 6170:6513.

KEGLJIŠČE KONSTRUKTOR. Poštar : »13. maj« 6219:6227 ter »13. maj« : Poštar 6258:6121.

Elektro : Gradis (Maribor) 6357:5969 in Gradis : Elektro 6175:6265.

Zaradi republiškega prvenstva v borbenih partijah je tretje kolo mariborsko-celjske lige preloženo od 19. in 20. tega meseca na 9. oziroma 10. novembra letos.

Republiško in državno prvenstvo v borbenih partijah bo letos v Celju. Organizator letošnjega dvojnega pomembnega tekmovalja je ZKK Celje. Medtem ko bo republiško prvenstvo 19., 20., 26. in 27. oktobra na kegljišču Ingrada bo državno 3. novembra. Na republiškem prvenstvu bo nastopilo 24 ekip. Sedem najboljših si bo priborilo pravico do udeležbe na državnem prvenstvu.

V torek se je pričelo okrajno prvenstvo Celja v borbenih partijah. Sodeluje dvanajst ekip: ZKK Celje, »13. maj«, Invalid, Elektro, Kovinar-Partizan Štore, Ingrad in Kovinotehna (iz Celja) ter Rudar-Velenje, Rudar Zabukovca, Partizan Šentjur, Partizan Rogaška Slatina in Brežice.

J. L.

NOGOMET V OKRAJNI LIGI

Prejšnjo nedeljo je bilo na vrsti peto kolo tekmovalja v obeh skupinah okrajne nogometne lige.

V vzhodni skupini so bili doseženi naslednji rezultati: Konjice : Brežice 8:0, Krško : Zreče 6:3, Senovo : Vojnik 6:3, in Rogaška Slatina : Rogatec 7:0.

Zahodna skupina: Šostanj : Šalek 5:1, Nazarje : Zalec 1:3, Vransko : Velenje 0:5 ter Polzela : Smartno 0:3. O vrstnem redu v posameznih skupinah je težko govoriti, ker so bili vloženi nekateri protesti, ki jih tekmovalna komisija še ni rešila.

V nedeljo bodo zavrteli šesto kolo po temle razporedu: Zahodna skupina: Velenje : Polzela, Zalec : Vransko, Šalek : Nazarje in Gotovlje : Šostanj.

V vzhodni skupini pa se bodo srečali: Vojnik : Rogaška Slatina, Zreče : Senovo, Brežice : Krško in Rače : Slovenske Konjice.

ALIMP: ALPINA 16:8

V tekmovalju slovenske lige v judu je ekipa celjskega Olimpa premagala moštvo Alpine s 16:5.

Lovska latinščina

V večji lovski družbi so se lovci pogovarjali, kaj vse je kdo na lovu doživel in kaj je bilo naj... naj... Pa se je hitro, kot po navadi, oglasil lovec Vseved, ter začel pripovedovati:

Ko sem bil še bolj mlad, sem na brakadah tako hitro tekkel za vsakim zajcem, da sem ga dohitel, pretipal po hrbtisu in če sem pri tem ugotovil, da je dovolj debel, sem ga šele ustrelil...

Lovec Prekratek pa je pripovedoval:

Ko sem pozimi hodil za divjimi racami, sem moral šibre nasoliti, kajti streljal sem jih iz takšne višine, da bi se race usmradile preden bi padle na zemljo, če jih seveda ne bi streljal z nasoljenimi šibrami.

Vse to ni nič, je dodal lovec Zgrešil. Ko sem letos hodil na srnjaka, sem se ob robu gozda vsedel na majhen trinožni leseni stolček. Pa sem čakal in čakal, kdaj se bo srnjak pripasal. Kar naenkrat pa se je pred menoj pojavil velikanski gad. Dvignil je glavo ter z odprtim žrelom in ostro zašiljenima zeboma meril naravnost na mojo nogo. In ko je hotel usekati, sem nogo naglo umaknil. Tako je gad zapicil svoje zobe z vso silo v leseno nogo mojega trinožnika. Kaj mislite, kaj se je zgodilo? Pa se je hitro oglasil lovec Radoveden: Gotovo si je gad zlomil zobe! Zlomil že, zlomil, mu je odgovoril lovec Zgrešil, ampak čez pol ure je lesena noga trinožnika zaradi zastrupitve tako otekla, da je nastala iz nje — klafta divi. V. Dvoršek

KOMETAR

LE KLADIVAR

Od treh celjskih predstavnikov v slovenski nogometni ligi je bil v devetem kolu jesenskega dela prvenstvenega boja uspešen le Kladivar, ki je na Glaziji premagal moštvo Delamarisa iz Izole z visokim rezultatom 7:1. Kladivar je bil močnejši nasprotnik in če bi imeli domačini pri streljanju na gol nekaj več sreče, bi lahko bila zmaga neprimerno višja. Sicer pa že ta dovolj zgovorno priča o razmerju sil na igrišču.

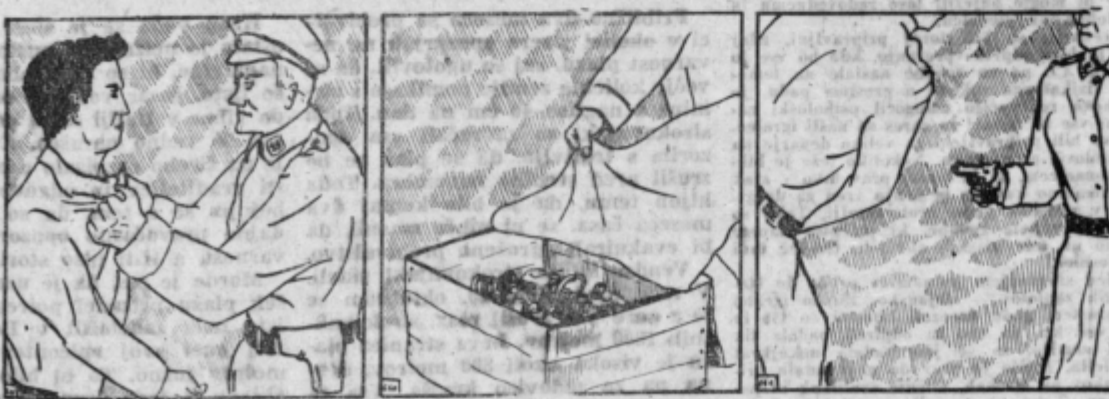
Olimpu ne gre in ne gre. V srečanju s Slovanom v Ljubljani so se Gabrčani dobro držali vse do desete minute pred zaključkom dvoboja. Do tedaj so držali še neodločen izid 0:0. Potem pa, kot bi se... V zadnjih minutah so padli trije goli in Olimp je moral zapustiti igrišče kot poraženec z rezultatom 3:0. Olimp je tudi tokrat igral lepo, samo na oko, žal pa neučinkovito. Dosedanje izkušnje so pokazale, da s takšno igro ne bo prišel daleč. Skoda. Samo, da ne bo spoznanje prišlo prepozno.

Celjski železničarji so tokrat odigrali tekmo izven konkurence. Na igrišču v Mariboru jih je druga ekipa istoimenskega kluba premagala z visokim rezultatom 5:1.

Glede na to, da je Odred-Krim dokončno zapustil prvenstveni boj in da so bile vse tekme, ki jih je odigralo to moštvo, črtane z jasne lestvice, se je položaj nekoliko bolj razjasnil. Zdej je vodstvo prevzel trbovelski Rudar, ki je v sedmih tekmah zbral 15 točk. Na drugem mestu z enakim številom odigranih tekem je Kladivar, ki pa ima točko manj ter razliko v golih 22:8. Tretje mesto pa zavzemajo celjski železničarji, ki so doslej prav tako odigrali sedem tekem. Imajo pa 10 pik ter razliko v golih 29:11. Olimp je po odstopu Odreda-Krima zdrknil na zadnje mesto. Njegov izkupiček je klavern — nič točk in negativna bilanca v golih 5:25.

Prihodnjo nedeljo bo na vrsti deseti zavrtljaj. Tako bodo igralci ZNK Celja odstopovali v Mursko Soboto in se tam srečali z domačo ekipo, ki v dosedanem poteku tekmovalja ni pokazala najboljšee forme. Olimp bo na domačem igrišču sprejel v goste drugo ekipo Maribora. To srečanje bo izven konkurence. Zelo zanimiva bo tekma v Mariboru, kjer se bosta srečala Železničar in Kladivar.

PO IVU ZORMANU SVOBODNI GOZDOVI

Janoš se je o Mihovem govorjenju vzmernil. Pograbil je pajdaša za ovratnik, ga dvignil ter se mu od blizu zasreplal v oči. »Si pozablil, kaj sem naročil, pes? Ne veš, da nam je voda do grla? Kakor bi jih nalašč klical!« »Ne morem pomagati. Kar zavrelo je v meni, ko sem ga ugledal...« »Si zardel?« »Morebiti...« Je zajeljal Miha. »Utekel je in... ne vem...« »Se mi je kar zdelo,« se je izvil Janoš iz prsi. »Čudno, da jih ne nimamo na vratu. Ta cepec pa čveka, da je varno!« »Pazi sedaj, kje imaš tisto! Niti minute dije ne homo čakati!«

Janošev obraz je bil divji. Stiskal je roke v pesti in se ves tresel od zadržane jeze. Miha se je vdal. Zlezal je k ognjišču ter začel pod njim z nožem odstranjevati opeko. Pod ognjiščem je zasijala odprtina. Miha je potegnil iz nje zabojo in ga zavlekel na sredjo vežo. Odstranil je papir in Jurček tedaj toliko da ni kriknil od presenečenja. Zabojo je bil do polovice napolnjen z urami, veržicami, uhani, zapeticami in podobnimi dragocenostmi.

Kdo ve, kje so trohnela trupla žrtev, pri katerih so gestapovci nagrabili plen, ki so ga kranili pod ognjiščem.

Miha se je sklanjal nad zabojo in preudarno segel vanj. »To je tvoje!« je ponudil Hrustu; »in to si mi ti prinesel,« spet drugemu.

KDO JE KENNEDY?

Včeraj je prispel predsednik SFRJ, tovariš Josip Broz-Tito, v Washington, kjer se bo v teh dneh po uspešnem obisku v latinsko-ameriških državah, s predsednikom ZDA, Johnom Kennedyjem, pogovoril o pomembnejših vprašanih mednarodnega sodelovanja, kakor tudi o nadaljnjem sodelovanju med Jugoslavijo in Združenimi državami. V nedeljo, 20. oktobra, bo prispel tovariš Tito v New York, kjer bo tudi 22. oktobra govoril pred generalno skupščino OZN. Ob tej priložnosti se bo naš predsednik sestal tudi z generalnim sekretarjem OZN, U Tantom.

ssachusetts, leta 1952 pa je ob volitvah potolkel Cabota Lodgea in prišel v Senat, kamor je bil 1958 ponovno izvoljen, medtem ko bi bil leta 1956 skoraj imenovan za podpredsednika.

Po politični pripadnosti je demokrat in je zavzel vidnejši položaj že v letu 1947. Ob volitvah za pred-

ga bankirja. V raznih krajih sveta je študirala umetnostno zgodovino in med drugim prebila tudi leto dni na Sorbonji v Parizu. Po končanih študijah je delovala kot časnikarka. Govori tri tuje jezike — francosko, špansko in italijansko — prav rada pa se zabava s filmanjem.

Jacqueline in John sta se poročila pred desetimi leti, zdaj pa imata šestletno hčerko Caroline in m'ade-ga Johna, ki bo novembra dopolnil tretje leto.

Kennedyja šteje svet med finančnike in ekonomiste. Prav tako je videti tudi v vseh njegovih govorih, kjer prevladujejo številke in statistike. Toda ni zaman, če je nekdo pred leti rekel, da je statistika sredstvo, ki z njim lahko dokaže vse, kar hočeš. Kennedyjevi nasprotniki prav tako zadnje čase uporabljajo v svojih govorih številke, ki nasprotujejo temu, kar pravi Kennedy. Ti dvoboji s številkami so se izrazili predvsem v zadnjem obdobju, ko je

Tako si zamišljajo ameriški karikaturnisti svojega predsednika kakor v pravljici »Mizica pogrnj se«, senat pa pričakuje, kdaj bo »darežljivi konj« po novem zakonu o davkih daroval kaj denarja.

bila v ZDA zelo aktualna razprava o preprečevanju inflacije in uvedbi sproščenega sistema obdavčenja.

Katastrofa v Severni Italiji

GORA TOC SE JE ZRUŠILA V JEZERO

ZE NEKAJ ČASA JE PLAZ DRSEL 40 cm NA DAN — NA NEVARNOST SO OPOZARJALI ŽE VEČ KOT DVE LETI — CASOPISJE OBŠOJA MONOPOLISTE: »MNOŽIČEN UMOR!« OKOLI 3.000 LJUDI NAŠLO SMRT V SOTESKI VAIONT.

Že leta 1958, ko so začeli prva dela za izgraditev jezusa, je posebna komisija ugotavljala možnost zemeljskih usadov. Toda njena opozorila so preslišali, kakor so preslišali številna druga opozorila in glasove prebivalcev ob umetnem jezeru, ki je bilo dolgo okoli 7 km in široko kakšnih 400 metrov. Sam jez je debel pet metrov, visok pa 265 metrov; približno tolikšna je bila tudi globina jezera. V umetnem jezeru je bila torej skoraj milijarda kubičnih metrov vode.

Družba Enel-Sade, ki je gradila jez, je sicer preračunala možnosti vodnega pritiska in tako ugotovljajo tudi zdaj po nesreči, da je konstrukcija jezusa zdržala, saj se je jez obkružil samo pri vrhu. Vendar pa nihče ni resno upošteval nevarnosti plazovitega terena gore Toc, ki se dviga tik nad jezerom v višini 1821 metrov. Že pred leti so se s strmin te gore vdirale večje in manjše količine zemlje, a pričakovati je bilo, da se bo kdaj v prihodnosti sprožila večja količina zemeljskega plazusa in se zrušila v jezero.

selja. Ker pa v jezerski kotanji zanja ni bilo prostora, se je voda pridružila prvemu valu in vdrla čez jez in poplavlila naselja Rivalta, Villanova, Fae, Codistavo, Malcom, Castelavazzo in mesteca Longarone ter pustila dalje proti mestu Belluno ob reki Piavi vse do naselja Ponte nelle Alpi, kjer se je šele nekoliko utišala.

Vodna sila je presenetila večino ljudi že v posteljah, pa tudi tisti, ki so bili še pokonci, se niso utegnili rešiti. Samo tu in tam je uspelo kakšni skupinici, da se je rešila na obronke okoliških hribov in se tako umaknila pobesnelim valovom. Prarazaradi tega pa cenijo, da je v dolini Vaiont našlo smrt okoli tri tisoč prebivalcev.

Z vseh koncev sveta, predvsem pa v Italiji sami, pošiljajo pomoč ponesrečenecem. Toda tu je težko kaj pomagati zdaj, ko je večina prebivalstva mrtva. Samo tolažba preživelim ni dovolj. Dosti bolj mučen je občutek, da bi bili nesrečo lahko preprečili, a je niso.

Približno dva meseca so prebivalci v okolici jezera opozarjali na nevarnost plazusa, saj so ugotovili, da se večje količine zemlje pomikajo s strmine z naglico 40 cm na dan. Toda strokovnjaki so zavračali vsa opozorila s trditvijo, da se plaz ne bo zrušil pred sredino novembra. Toda kljub temu, da je bilo komaj dva meseca časa, se ni nihče zmenil, da bi evakuirali ogroženo prebivalstvo.

Vendar so se strokovnjaki uštelili. V noči med 9. in 10. oktobrom se je z gore Toc zrušil plaz, širok kakšnih 1800 metrov. Leva stranica plazusa je visoka okoli 800 metrov, desna pa za polovico krajša. Vsa ta gmota zemlje, skalovlja in dreves je treščila v jezero in spodrinila vodo, ki je z velikanskim pljuskom udarila v dve smeri: proti naseljem na nasprotnem bregu jezera in proti jezusu. Vodni pljusk je bil visok kakšnih dvesto metrov in je v prvem nalu enostavno splahnul naselja Spesso, Pinella in San Marino, deloma pa je zajel tudi naselje Erto in Casso. Ko je voda po udarcu ob nasprotni breg spet stekla nazaj proti jezeru, je odnesla s seboj cela na-

Hrup vode se je sicer pomiril, a ostala je neizmerna puščina v široki naplavini, ki so pod seboj pokopale še tisto, česar voda ni odnesla. Toda vihar v Italiji se ni polegel, temveč še vedno narašča. Casopisje se je na široko razpisalo o malomarnosti graditeljev in odgovornih, posebej pa še o tem, da so vse mero-dajne pravočasno opozorili na nevarnost, a tisti niso storili ničesar.

Morda je res, da je usodni pospešek plazusa prizadel potres, ki so ga iste moči zabeležili v Baslu in bi naj imel svoj epicenter 378 kilometrov južno. To bi bilo nekako v skladu z lego jezusa. Morda pa so seizmografi zabeležili tudi samo udarec plazusa? O vsem tem bomo slišali v prihodnjih dneh, ko bodo strokovne ekipe natanko raziskale ves potek nesreče. Najsi je seizmograf zabeležil to ali ono, v srcih vsega sveta smo znova začutili utrip človeških vezi in občutje sočutja. V Italiji sami pa bo vihar ogorčenja razčistil marsikaj, česar poprej vladni krogi niso mogli razčistiti. Toda mar je za to res potrebna cena tolikih človeških živcev?

Pogled na del New Yorka; nebotičniki, ki obdajajo Wall Street, najpremožnejšo četrt z bankami in borzo, kjer lahko človek že po obrazih spozna ugoden ali neugoden položaj ameriškega blagostanja

O ZDA vemo sicer precej, četudi ne bi mogli trditi, da vemo o njih vse (verjetno pa dosti več, kakor bi Američani domnevali). Tudi o predsedniku ZDA, Johnu F. Kenne-

dyju, smo že slišali precej, a morda so še vendarle stvari, ki bi nas zanimala.

UPORABA PLASTIČNE KIRURGIJE

Navadno menimo, da plastična kirurgija izvira iz novejših dni. Toda, ni tako — plastično kirurgijo je uporabljal že zdravnik Sufuta, ki je živel v obdobju pred več tisoč leti, ko so med drugimi kaznimi poznali tudi fizično popačenje obraza. Zaradi tega je v njegovem času bilo tudi precej kaznjencev, ki so pri njem iskali pomoč in katerim je s plastično kirurgijo skušal popraviti izraz lica.

Petintridesetletni predsednik ZDA se je rodil 29. maja 1917 v Brooklynu, država Massachusetts kot drugi med devetimi otroci Josepha Kennedyja, znamenitega finančnika in ambasadorja na dvoru angleškega kralja Georgea VI. Sin John je študiral v Londonu ekonomske vede, diplomiral pa je na Harvardu. V drugi svetovni vojni je služil kot častnik v ameriški mornarici in si pridobil številne medalje, med njimi tudi Skrlatno srce. Po vojni je deloval dokaj časa kot dopisnik z večjih političnih konferenc, kasneje pa je postal kongresni predstavnik za Ma-

sednika, za kar ga je imenovala demokratska skupina v Los Angelesu, je skoraj brez težav premagal konkurenta Lyndona Johnsona in Adlaia Stevensona, medtem ko je le z majhno večino premagal republikanskega kandidata Richarda Nixona.

Poleg vseh državnih dolžnosti se John Kennedy še vedno ukvarja tudi z literaturo. Toda najbolj znani sta njegovi deli »Zakaj je Anglija spala«, ki je izšlo leta 1940 in »Profili poguma« iz leta 1956, za kar je prejel celo Pulitzerjevo nagrado.

Njegova žena, Jacqueline Bouvier, se je rodila kar dvanajst let pozneje v Southamptonu kot hči newyorške-

TELEVIZIJA V ŠKRIPCIIH

Ne gre samo za domačo RTV, tudi drugod po svetu so v zagati. Da bi se uveljavili, počenjajo prave neverjetnosti. Gledalci so siti trikov in običajnosti. Videti hočejo izrednosti in neverjetnosti.

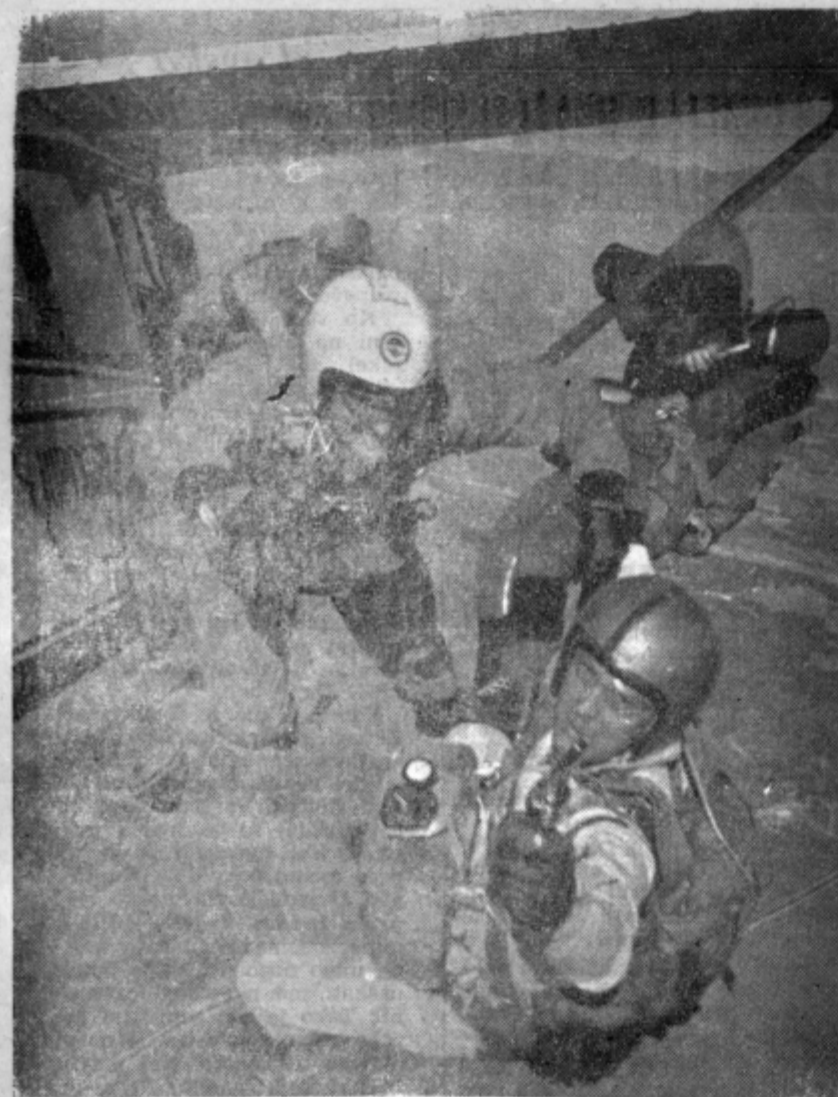
V naših TV sporedih so se že mnogi naveličali zgodb iz serije 01. Nigel Patric, ki je dokaj časa zabaval lastnike televizijskih sprejemnikov (morda pa še dosti bolj njihove gostel), je postal dolgočasen. Gledalci hočejo nekaj novega. Bodo zgodbe o človekoljubnem zdravniku in njegovih pustolovščinah zadovoljile? Sodbo prepustimo gledalcem.

Ko so izkoristili kavbojke, detektivke in vse druge zapletenosti, ki jih najdemo na zemlji, so televizijski snemalci ostali praznih rok. Brezupno so sedeli v visokih nebotičnikih in bolščali v zrak, da bi prišli na rešilno novo misel. In zares — našli so jo v zraku!

Scenarista Tors in Unger sta si omislila vrsto zgodb s skupnim naslovom »Ripcord«. Vse zgodbe iz te serije se dogajajo visoko v zraku, deloma v letalu, deloma pa med letalom in med zemljo, ko padajo udeleženci zgodbe v prostem padu z višine tri do štiri tisoč metrov proti zemlji. V zraku se potlej tepejo, streljajo in počenjajo sploh vse, kar bi moglo najeziti lasne radovednega in nadebnega gledalca.

Scenaristi so bili torej pripravljani, zdaj pa je bilo odprto vprašanje, kdo bo vse to počel? Če pa so zgodbe nastale na temelju fizikalnega zakona o prostem padu, je njihovo realizacijo omogočil psihološki zakon: vse za denar! In zares so našli igralce, ki so bili pripravljani za velike denarje na pustolovščine v zraku. Nekoliko težje je bilo s snemalcem, ki je moral prav tako v zrak s snemalno kamero in z njo vred za drugimi v prostem padu proti zemlji. Tako so nastale napete zgodbe, ki pa niso napete samo na televizijskih ekranih, temveč tudi v resnici.

Med snemanjem je namreč prišlo do številnih zapletov — dejansko. Ko so igralci v prostem padu dosegali hitrosti do 150 in še več km na uro in odpirali padala žik nad zemljo, so se jim padala nekajkrat zapletla. Prišlo je prav do nenavadnih pristankov na strehah, aličnih svetilkah in podobno. Tako so posneli neverjetne stvari, celo dosti bolj neverjetne, kakor sta si jih mogla izmisliti scenarista. Tako je na primer igralec v preveliki vneti šele tik pred odskokom zapazil, da si je pozabil pripeti padalo. Zgrabil je sveženj in ga med padom skušal razvozljati. Šele tik nad zemljo mu je uspelo, da je razpletel svilo in vrvi in srečno pristal. Pa še in še je bilo takih prizorov, ki so jih vstavili v 76 posnetih epizod, medtem ko jih nameravajo posneti še precej več. Večina TV družb v ZDA od-daja zdaj enkrat tedensko te zgodbe med svojimi programi in gledalci so zadovoljni. Samo kako dolgo bo trajalo to zadovoljstvo in kaj si bodo izmislili scenaristi potem, da bodo zadovoljili svoje občinstvo?

Oba igralca sta skočila iz višine v prazno. Spodnji je zločinec, za njim pa se je pognala roka pravice, da ga kaznuje. Na prečki pod krilom letala pa visi snemalec, ki se bo potlej prav tako spustil za obema v zrak in spotoma med padanjem proti zemlji snemal njun dvoboj. Šele čez kakih dva tisoč metrov prostega pada bodo vsi trije odprli padala